

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Մտեղծագործական համայնքներ
նչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

22

Q-79

23 SEP 2009

1 of 2 pages
L. H. H. H.

22
Ա-79

ԱՒԵՏԱՐԱՆ

ՀՍՏ

ՂՈՒԿԱՍՈՒ

ՅՈՒՆԱԿԱՆ ԲՆԱԴՐԷՆ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԱԾ

Printed in Austria.

Վ Ի Է Ն Ա

Ամերիկեան Աստուածաշունչի Հնկերութիւն

1931

5240

15.02.2013

3777

20373-59

Ա. Ի. Ե. Տ. Ա. Ր. Ա. Ն.

ՀՍՏ ՂՈՒԿԱՍՈՒ

ԳԼՈՒԽ Ա.

- 1 Որովհետև շատերը մեր մեջ հաստատ գիտցուած բաներուն վրայով եղած պատմութիւնը կարգի դնեն.
- 2 լու ձեռք զարկին, Խնչպէս սկիզբէն աչքով տեսնողները և խօսքին սպասաւոր եղողները աւանդեցին
- 3 մեզի, Եւ այլ որ սկիզբէն այն ամէն բաներուն ճշդութեամբ տեղեկացեր էի, յարմար դատեցի կարգու
- 4 գրել քեզի, ով պատուական Թէսփիլոս, Որպէս զի սորված բաներուդ ստուգութիւնը իմանաս:
- 5 Հրէաստանի Հերովդէս Թագաւորին օրերը Եւրոպի դատակարգութենէն Զարթոյրտ անունով քահանայ մը կար, որուն կինը Ահարոնի աղջիկներէն էր, և ա
- 6 նոր անունը Եղիտարեթ, Ու երկուքն ալ Աստուծոյ առջև արդար էին, և Տէրոջը բոլոր պատուիրանքներուն ու իրաւունքներուն մէջ անարատութեամբ
- 7 կը քալէին: Եւ զաւակ չունէին, վասն զի Եղիտարեթ ամուլ էր, ու երկուքն ալ օրերնին անցուցած էին:
- 8 Ու երբ անիկա իր դատակարգութեան օրերը հասնելուն քահանայական պաշտօնը կը կատարէր Աս
- 9 տուծոյ առջև: Քահանայութեան սովորութեանը

պէս իրեն ինկաւ որ Տէրոջը տաճարը մտնէ խնկար-
 10 կուծիւն ընէ: Եւ ժողովուրդին բարձր բազմութիւնը
 11 գուրը աղօթքի կայներ էին խուռնկին տառեր: Ու
 երեւցաւ անոր՝ Տէրոջը հրեշտակը, որ կայներ էր
 12 խուռնկի սեղանին աջ կողմը: Եւ Զաքարիա երբ տե-
 13 սաւ, շփոթեցաւ, ու անոր վրայ վախ մը ինկաւ: Եւ
 հրեշտակը ըսաւ անոր, Մի վախ՛նար, Զաքարիա, վասն
 զի քու աղօթքդ լուսեցաւ, և քու կինդ՝ Եղիսարեթ
 14 համբէս դնեաւ: Եւ քեզի ուրախութիւն ու ցնծութիւն
 պիտի ըլլայ, և շատերը անոր ծնանելուն վրայ պիտի
 15 ուրախանան: Վասն զի Տէրոջը առջև մեծ պիտի ըլ-
 16 Լայ, և գինի ու օղի պիտի չխմէ: Եւ գեռ իր մարմ որո-
 վայէն Սուրբ Հոգիով պիտի լեցուի: Ու Խորայէլի
 որդիներէն շատերը իրենց Տէր Աստուծոյն պիտի
 17 դարձնէ: Եւ ինք անոր առջևէն պիտի գայ Եղիսայի
 հոգիովը ու զօրութիւնովը, հայրերուն սիրտերը որ-
 դիներուն վրայ դարձնելու, և անհնազանդները՝ ար-
 դարներուն խմտութեանը, որպէս զի Տէրոջը բա-
 18 րեկարգ ժողովուրդ մը պատրաստէ: Եւ Զաքարիա
 ըսաւ հրեշտակին, Ինչո՞վ գիտնամ այդ բանը, ու
 19 է: Եւ հրեշտակը պատասխան տալով՝ ըսաւ անոր,
 Ես եմ Գաբրիէլ որ Աստուծոյ առջև կը կայնիմ, ու
 զրկուեցայ քեզի զրուցելու և այս բաններուն առե-
 20 տիւր քեզի տալու: Եւ ահա համը պիտի ըլլատ դուն,
 ու պիտի չկրնաս խօսիլ մինչև այն օրը՝ որ այս բա-
 ները ըլլան, քանզի չհաւատացիր իմ խօսքերուն, ու

*Այսինքն, Տէրոջը շնորհքը

21 ըոնք իրենց տանին պիտի կատարուին: Ու ժողո-
 վուրդը Զաքարիայի կը ապստեր, և կը զարմանային
 22 անոր տաճարին մէջ ուշանալուն վրայ: Ու երբ դուրս
 ելաւ, չէր կրնար խօսիլ անոնց հետ: Եւ խմցան որ
 տաճարին մէջ տեսիլք մը տեսած է: ու ինք նշա-
 23 նով կը խօսէր անոնց հետ, և համը կը կենար: Ու ե-
 ղաւ որ երբ անոր պաշտօնին օրերը լնցան, իր տունը
 24 գնաց: Եւ այն օրերէն ետքը անոր կինը Եղիսարեթ
 յղացաւ, ու հինգ ամիս ինքզինք կը պահէր, և կ'ըսէր,
 25 Այսպէս ըրաւ ինձի Տէրը աշտ օրերս, որ է՛մ վա՛ն նա-
 յեցաւ նախատինքս մարդոց մէջէն վերցնելու:
 26 Ու վեցերորդ ամսուն մէջ Գաբրիէլ հրեշտակը
 Աստուծոյ զրկուեցաւ Գաբրիէլի մէկ քաղաքը՝ որուն
 27 անունը Նազարեթ էր, Կոյսի մը՝ մարդու մը նշան-
 ուած, որուն անունը Յովսէփ էր, Գաւիթի տունէն,
 28 և այն կոյսին անունը Մարիամ էր: Ու հրեշտակը
 անոր գալով՝ ըսաւ, Ողջոյն քեզ, ով շնորհնակալ կոյս,
 Տէրը քեզի հետ է. դուն կանանց մէջ օրհնեալ ես:
 29 Եւ զանիւ տեսնելով, անոր խօսքին վրայ շփոթեցաւ,
 և ինքնիրեն կը մտածէր թէ ի՞նչպէս բան պիտի ըլ-
 30 Լայ այս ողջոյնը: Եւ հրեշտակը անոր ըսաւ, Մի վախ-
 նար, Մարիամ, վասն զի Աստուծոյ շնորհք գտար:
 31 Եւ ահա պիտի յղանաս ու որդի մը պիտի ծնանիս,
 32 և անոր անունը Յիսուս պիտի դնես: Անկիւս մեծ պի-
 տի ըլլայ, ու Բարձրելոյն որդին պիտի ըսուի, և Տէր
 Աստուած պիտի տայ անոր իր հօրը Գաւիթի ամօ-
 33 դուրէն, Եւ անոր թագաւորութիւնը վերջ պիտի
 34 չունենայ: Ու Մարիամ ըսաւ հրեշտակին, Ի՞նչպէս
 պիտի ըլլայ այդ բանը, որովհետեւ ես այլ մարդ չեմ

35 գիտեր, Եւ հրեշտակը պատառխան տալով՝ ըսաւ ա-
նոր, Հոգին Սուրբ պիտի գայ քեզի, ու Բարձրեղոյն
զօրութիւնը քու վրայ հովանի պիտի ըլլայ: ուստի
այն քեզմէ ծնանելու սուրբը Աստուծոյ Որդի պիտի
36 ըսուի: Եւ ահա քու աղգականդ Եղիսաբեթ՝ անկա
իր պառուծեան ատենը արու զաւակով մը յղի է:
ու ատիկա այն ամուլ ըսուածին վեցերորդ ամիսն է,
37 Վլասն զի Աստուծոյ քով բնաւ բան մը անհնարին
38 չըլլար: Եւ Մարիամ ըսաւ, Ահա է՝ Տէրոջը աղա-
խինն է՛, քու բաժնիդ պէս թող ըլլայ ինծի. ու հը-
րեշտակը անոր քովէն գնաց:
39 Այն օրերը ելաւ Մարիամ ու արտորնօք լեւնա-
40 կողմը Յուդայի Բէթ քաղաքը գնաց. Եւ մտաւ Զա-
41 քարիայի տունը ու Եղիսաբեթի բարեւ տուաւ: Եւ
եղաւ որ երբ լսեց Եղիսաբեթ Մարիամի բարեւը,
մանուկը անոր որովայնին մէջ խաղաց, ու Եղիսա-
42 բեթ Սուրբ Հոգիով լեցուեցաւ: Եւ բարձր ձայնով
մը կանչեց ու ըսաւ, Օրհնեալ ես դուն կանանց մէջ,
43 և օրհնեալ է քու որովայնիդ պառուղը: Եւ այս ինծի
44 ուրկէ՞ եղաւ, որ իմ Տէրոջս մայրը ինծի գայ: Վլասն
զի ահա երբ քու բարեկից ձայնը ահանջիտ եկաւ,
մանուկը որովայնիս մէջ խաղաց ուրախութենէն:
45 Եւ երանի՛ անոր որ *հաւատացիր է, քանզի՝ պիտի
կատարուին այն լոսները որոնք Տէրոջմէ ըսուեցան
46 իրեն: Եւ Մարիամ ըսաւ իմ անձս կը մեծցնէ Տէրը,
47 Եւ իմ հոգին ուրախացաւ իմ Փրկիչ Աստուծովս:
48 Վլասն զի իր աղախինն խոնարհութեամբ նայեցաւ.
քանզի ահա ասիէ ետեւ բոլոր աղգերը ինծի երանու-

49 թիւն պիտի տան: Վլասն զի Հօրը ինծի մեծամեծ
50 բաներ ըրաւ, ու անոր անուամբ տուրք է: Եւ անոր ու-
ղորմութիւնը իրմէ վախճողներուն վրայ է ազգէ
51 ազգ: Իր բազուկովը զօրութիւն ցուցուց, ցիր ու ցան
ըսաւ ամբարտաւանները իրենց սրտին խորհարգովը:
52 Զօրաւորները ելեւն աթոռներէն իջեցուց, ու խո-
53 նարհները լարձարացուց: Անթթիները լարիքներով լե-
54 ցուց, և հարուստները պարսպ ճամբեց: Օգնութիւն
ըրաւ իր Խաղալէ ծառային՝ էր ողորմութիւնը միայն
55 բերելով, Ինչպէս ինք խօսեցաւ մեր հայրերուն, Աբ-
րահամն ու անոր սերունդին յաւիտեան:
56 Եւ Մարիամ անոր քով երեք ամիս չափ կեցաւ,
ու իր տունը դարձաւ:
57 Ու Եղիսաբեթի ծնանելու ժամանակը լեցուեցաւ,
58 ու որդի մը ծնաւ: Եւ լսեցին անոնք որ անոր բոլոր-
տիքը կը բնակէին, ու անոր աղգականները, որ Տէրը
անոր վրայ իր մեծ ողորմութիւնը ցուցուց, և անոր
հետ կ'ուրախանային:
59 Ու եղաւ որ ութերորդ օրը տղան թվփառելու ե-
կան, և զանկա իր հօրը անունովը Զաքարիա կը կո-
60 չէին: Իսկ անոր մայրը պատառխան տուաւ ու ըսաւ,
61 Ոչ, հապա Յովհաննէս պիտի կոչուի: Եւ անոր ըսին
թէ Քի՛տ աղգականներուդ մէջ մէկը չկայ որ այս ա-
62 նունով կոչուի: Աչք կ'ընէին անոր հօրը թէ ի՛նչ
63 աւանդ կ'ուզէ որ անկա կոչուի: Ան ալ տախտակ
մը ուղեց ու գրեց՝ ըսելով, Յովհաննէս է տառը ա-
64 նունը. ու ամէնը զարմացան: Եւ իսկոյն լացուեցաւ
անոր բերանը ու անոր լեղուն, և կը խօսէր ու կ'օրհ-
65 նէր զԱստուծո՛ւ: Եւ վախ մը ինկաւ այն ամէնուն
վրայ՝ որոնք անոնց բոլորաբեր կը բնակէին. ու այս

- ամեն բաները Հրեաստանի բոլոր լեռնակողմը կը
 66 զբուցուէին: Եւ ամեն լաղնիքը իրենց սիրտերուն մէջ
 դրին, ու կ'ըսէին, Արդեօք այս աղան ի՞նչ պիտի
 ըլլայ. ու Տերօջը ձեռքը անոր հետ էր:
 67 Եւ անոր հայրը Զաքարիա Սուրբ Հոգիով լեցուած՝
 68 մարգարէացաւ ու ըսաւ, Օրհնեալ ըլլայ Խորայէի Տէր
 Աստուածը, որ այցելութեան ելաւ և իր Ժողովուր-
 69 դին փրկութիւն ըրաւ: Ու մեղի փրկութեան եղջիւր
 70 մը հանեց իր Դաւիթ ծառային տունէն. (Ինչպէս
 սուրբերուն բերնովը խօսեցաւ, որոնք աշխարհի սկիզ-
 71 բէն ի վեր անոր մարգարէներն էին.) Փրկութիւն մեր
 թշնամիներէն և բոլոր մեզ ատողներուն ձեռքէն,
 72 Ողորմութիւն ընելու մեր հայրերուն վրայ, և իր սուրբ
 73 ուխտը միտք բերելու, (Այն երգումը զոր մեր հօրը
 74 Արբաժամի ըրաւ,) մեղի տալու, Որպէս զի մեր թըշ-
 նամիներուն ձեռքէն ազատուելով՝ առանց վախի
 75 զանկա պաշտեմք Արեւութիւնով ու արդարութիւն-
 76 նով անոր առջև մեր Կեանքի բոլոր օրերուն մէջ, Եւ
 դուն, ով մանուկ, Բարձրելոյն մարգարէն պիտի կոչ-
 77 թաս՝ անոր ճամբաները պատրաստելու, Անոր Ժողո-
 վուրդին զիտցնելու եւ ինչ փրկութիւնը իրենց մեղ-
 78 քերուն թողութիւնովը, Մեր Աստուծոյն գլխի մէջ
 79 բէն մեղի այցելութեան եկաւ՝ Խաւարի և մահոռան
 ստուերի մէջ նստողներուն լոյս տալու, ու մեր սո-
 քերը խաղաղութեան ճամբուն մէջ շնորհելու:
 80 Եւ աղան կը մեծնար ու կը զօրանար հոգիով և
 անասպատներուն մէջ էր մինչև այն օրը երբ ինք Խո-
 րայէի երեցաւ:

- 1 Ու եղաւ որ այն օրերը Օգոստոս կայսրէն հրամայե-
 2 ելաւ որ բոլոր աշխարհ զբաւի (Այս առաջին աշ-
 3 կալութիւն ըրած ատենը) Եւ ամէնը կ'երթային
 աշխարհագիրը մօնելու՝ ամեն մէկը իր քաղաքին
 4 մէջ: Յովսէփ ալ Գալիլեայէ, Նազարէթ քաղաքէն,
 ելաւ դէպ ի Հրեաստան Դաւիթի քաղաքը որ Բեթ-
 5 լէհէմ կ'ըսուի, (իրեն Դաւիթի տունէն ու ազգա-
 5 տոհմէն ըլլալուն համար,) Աշխարհագիրը մօնելու:
 Մարիամի հետ մեկտեղ, որ իր նշանածն էր, և յղի
 6 էր: Ու եղաւ որ երբ անոնք հասնէին, անոր ծնանելու
 7 օրերը լեցուեցան: Եւ իր անդրանիկ որդին ծնաւ, ու
 խանձարուրով փաթթեց և զանկա մաւրին մէջ
 8 չկար:
 8 Եւ այն տեղը հովիւներ կային դաշտի մէջ կեցած,
 որոնք իրենց հօտերուն զիշերուն պահպանութիւնը
 9 կ'ընէին: Եւ ահա Տերօջը հրեշտակը անոնց վրայ ի-
 ջաւ, ու Տերօջը փառք անոնց բոլորաբար ծագեցաւ:
 10 ու խիտ շատ վախցան: Եւ հրեշտակը ըսաւ անոնց,
 Մի վախնաք, վասն զի ահա ես ձեզի մեծ ուրախու-
 11 թեան աւետիս կու տամ, որ բոլոր Ժողովուրդին պիտի
 ըլլայ. Վասն զի ձեզի այսօր Փրկիչ մը ծնաւ Դաւիթի
 12 թի քաղաքին մէջ, որ Օծեալ Տէր է: Եւ այս ձեզի
 նշան մը ըլլայ. մանուկ մը պիտի գտնէք խանձարու-
 13 ըով փաթթուած ու մաւրի մէջ պառկած: Եւ իս-
 14 կ'ըսէին, Երբեք բարձրութեան մէջ Աստուծոյ

- փառք, ու երկրի վրայ խաղաղութիւն, մարդոց մէջ
 15 հաճութիւն: Ու եղաւ որ երբ հրեշտակները աննոցմէ
 երկինք վերցան, հովիւները իրարու ըմբ, ինչեք
 մինչև Բեթլէհէմ երթանք, ու տեսնենք Բէ Բնէ
 16 այս եղած բանը, զոր Տէրը մզկի ցուցուց: Ու եկան
 արտօրնօք, և դուռն Մարիամը ու Յովսէփը և մուտն
 17 մէջ պառկած մանուկը: Ու երբ տեսան, իմացուցին
 այն խօսքին վրայով որ այս մանուկին համար իրենց
 18 զրուցուեցաւ: Եւ ամէնը որ կը լսէին, կը զարմանա-
 լին այն բաներուն վրայ զորոնք հովիւները իրենց կը
 19 զրուցէին: Բայց Մարիամ այս ամէն բաները կը պա-
 20 հէր, ու ինքն իր մէջ կը մտածէր: Եւ հովիւները
 դարձան, կը փառաւորէին ու կ'օրհնէին զԱստուած
 այն ամէն բաներուն համար զորոնք լսեցին ու տեսան,
 ինչպէս իրենց զրուցուած էր:
 21 Ու երբ ութ օրերը լման եղան *մանուկը թլփատե-
 լու, անոր անունը Յիսուս դրուեցաւ, որ հրեշտակէն
 կոչուած էր՝ դեռ ինք օրը որովայնին մէջ չլղացած:
 22 Ու Մովսէսի օրէնքին համեմատ երբ Գաննոց մար-
 քութեան օրերը լմնցան, Երուսաղէմի տարին զանկիւ
 23 Տէրօջը առջև հանելու, (ինչպէս գրուած է Տէրօջը
 օրէնքին մէջ, թէ Ամէն արու որ արդանդ կը բանայ
 24 Տէրօջը սուրբ ըսուի): Ու Տէրօջը օրէնքին մէջ ըսուա-
 ծին պէս ընծայ տալու՝ զից մը տատրակ կամ ա-
 25 զանկի երկու ձագ: Եւ ահա Երուսաղէմի մէջ մարդ
 մը կար, որուն անունը Սիմէօն էր, ու այն մարդը ար-
 դար ու աստուածավար էր, և Խաղայէլի միթարու-

*Ռաւֆ, զանկու
 †Ռաւֆ, անոր

- թեանը կը սպասէր: ու՝ Սուրբ Հոգին անոր վրայ էր:
 26 Եւ անոր յայտնուած էր Սուրբ Հոգին թէ մայր
 27 պիտի չտեսնէ, մինչև Տէրօջը Օծեալը տեսնէ: Եւ
 Հոգիով տաճարը եկաւ, ու երբ ծնողքը բերին Յի-
 սուս մանուկը, որպէս զի օրէնքին սովորութեանը պէս
 28 անոր համար ընեն, Ինք ալ զանկիւ իր գիրկը առաւ,
 29 և օրհնեց զԱստուած ու ըսաւ, Այ հիմա, ով Տէր,
 արձակես քու ծառայի խաղաղութիւնով քու խոս-
 30 քիդ համեմատ: Ասան զի իմ աչքերս տեսան քու
 31 փրկութիւնդ, Ջոր բոլոր ժողովուրդներուն առջև
 32 պատրաստեցիր, Լոյս մը հեթանոսները լուսաւորելու,
 33 և փառք քու Խաղայէլ ժողովուրդիդ: Եւ Յովսէփ
 ու անոր մայրը զարմացած էին այն բաներուն
 34 վրայ՝ որոնք անոր համար կը խօսուէին: Ու Սիմէօն
 օրհնեց զանկը, և անոր մօրը Մարիամի ըսաւ,
 Ահա այս Բանալը Խաղայէլի մէջ շատ մարդոց իշխա-
 35 ւուն ու ելլելուն համար, ու հակառակութեան նպա-
 ւակ մը ըլլալու համար կեցած է: (Եւ քու արտէդ-
 ակ թուր մը պիտի անցնի): որպէս զի այդպէս շատ
 36 շիրտերէ խորհուրդներ, յայտնուէին:
 Եւ հա՛ն էր Աննա մարգարէն, Փանուելի աղջիկը,
 Ասիբի ցեղէն, ասիկա իր օրերը շատ անցուցած էր,
 երկանը հետ եօթը տարի կենալով իր կուսութեան
 37 ժամանակէն, Եւ սրբեւորի էր գրեթէ ութսունը չորս
 տարուան, որ տաճարէն չէր զատուեր, հապա ծոմով
 և աղօթքով Աստուծոյ ծառայութիւն կ'ընէր գիշեր
 38 ու ցորեկ: Եւ ասիկա նոյն ժամուն եկաւ, ու Տէրօջը դո-
 հութիւն կու տար, ու անոր վրայով կը խօսէր այն ամե-
 39 ին ուրոնք Երուսաղէմի մէջ փրկութեան կը սպասէին:

Համեմատ, նորէն Գալիկեա դարձան իրենց Նազա-
 40 րէթ քաղաքը: Եւ մանուկը կը մեծնար ու հոգւով
 կը զօրանար իմաստութիւնով լեցուած, ու Աստու-
 ծոյ շնորհքը անոր վրայ էր:

41 Եւ անոր ծնողքը ամէն տարի զատկի տօնին Երու-
 42 սողէմ՝ կ'երթային: Ու երբ անկիա տասուերկու տա-
 րեկան եղաւ, տօնին սովորութեանը պէս երբ անոնք
 43 Երուսաղէմ ելան, Եւ երբ այն օրերը լմացուցին ու
 նորէն ետ դարձան, Յիսուս մանուկը Երուսաղէմ՝
 44 մնաց. և Յովսէփ ու անոր մայրը չէին գիտեր. Հապա
 կարծելով թէ անկիա ճամբորդներուն հետ է, մէկ
 օրուան ճամբոյ գացին, ու կը փնտռէին զանկիա
 45 եւեթ աղգականներուն և ճանչուորներուն մէջ: Ու երբ
 չգտան, նորէն Երուսաղէմ դարձան զանկիա փնտռե-
 46 լու: Ու եղաւ որ երեք օրէն ետքը տաճարին մէջ
 գտան զանկիա, որ վարդապետներուն հետ նստեր էր
 47 անոնց մօտիկ կ'ընէր ու անոնց բա՛կ կը հարցնէր: Եւ
 ամէն անոր ակունջ զնոյնները կը զարմանային անոր
 48 իմաստութեանը ու պատասխաններուն վրայ: Ու երբ
 տեսան զանկիա, ապա՛ծ մնացին. և անոր մայրը ըստ
 անոր, Որդեակ, ինչո՞ւ համար մեղի այդպէս ըրիր. ահա
 քու հայրդ ու ես խնա վշտաբա՛ծ քեզ կը փնտռե-
 49 ինք, Եւ ըստ անոնց, Զիս յնչո՞ւ կը փնտռեիք.
 չէի՞ք գիտեր թէ ինձի պէտք է որ իմ՝ Հօրս *ասե՛ն
 50 ըլլամ: Եւ անոնք չհասկցան այն խօսքը զոր իրենց
 51 զրուցեց: Եւ իջաւ անոնց հետ ու գնաց Նազարէթ,
 և անոնց հնազանդ էր. ըստ անոր մայրը այս ամէն
 խօսքերը իր սրտին մէջ կը պահէր:

52 Եւ Յիսուս կը զարգանար իմաստութիւնով ու հա-
 սակով, և Աստուծո՛ւ ու մարդացմէ շնորհք գտնելով:

ԳԼ. Գ

- 1 Տիրերիս կայսրին թագաւորութեան տանը հինգե-
 րորդ տարին, Պոնտացի Պիղատոսի Հրէաստանի վրայ
 կուսակալութիւն ըրած տեսնը, ու Հերովդէսի Գա-
 լիլեացոց վրայ չորրորդապետութեան տեսնը, և
 անոր եղբորը Փիլիպպոսի Իսաւրացոց և Տրաքոնաց-
 5 լոց երկրին վրայ չորրորդապետութեան տեսնը, և
 Լիւսանիայի Արիլինացոց վրայ չորրորդապետու-
 2 թեան տեսնը, Եւ Աննայի ու Կայսիափայի քահանա-
 յապետութեան տեսնը Աստուծոյ խօսքը եղաւ Զա-
 քարիայի օրգւոյն Յովհաննէսի վրայ անապատին
 3 մէջ: Ու անկիա եկաւ Յորդանանու բոլոր կողմերը,
 և ապաշխարութեան մկրտութիւնը կը քարոզէր մեղ-
 4 քերու թողութեան համար. Ինչպէս Եսայի մարգա-
 րէին խօսքերուն գիրքին մէջ գրուած է՝ ըսելով, Ա-
 նապատի մէջ կանչողին ձայնը, Տէրոջն ճամբան
 5 պատրաստեցէք, անոր շաւղիները շիտկեցէք. Ամէն
 ձոր պիտի լեցուի, և ամէն լեռ ու բլուր պիտի ցած-
 նայ, և ծուռը պիտի շիտկուի, և խորատըրտ տե-
 6 ղերը հարթ ճամբաներ պիտի ըլլան: Եւ ամէն մար-
 մին Աստուծոյ փրկութիւնը պիտի տեսնէ:
 7 Ու իրմէ մկրտուելու ելլող ժողովուրդներուն ըսաւ.
 Ի՞ժեքու ծնունդներ, մի՛ իմացուց ձեզի գալու բար-
 8 կութեանն փառչիլ: Ուրեմն ապաշխարութեան ար-
 ծանաւոր պտուղներ բերէք, և մի սկիւր ձեր ներսի-
 դին ըսել թէ Մենք մեղի հայր՝ Աբրահամը ունինք:

- քանզի կ'ըսեմ՝ ձեզի որ Աստուած կարող է այս քա-
 9 բերէն Աբրահամի որդիներ հասնել: Այլ հիմա կոցիներ
 ծառերուն արմատին քով կը դրուի. ուստի ամեն
 ծառ որ բարի պտուղ չբերեր, կը կտրուի ու կրակը
 10 կը ձգուի: Եւ ժողովուրդները կը հարցնէին իրեն ու
 11 կ'ըսէին, Ուրեմն ի՞նչ ընենք: Պատասխան տուաւ ու
 ըսաւ անոնց, Ով որ երկու հանդերձ ունի, թող հե-
 չունեցողին տայ. և ով որ կերակուր ունի, նոյնպէս
 12 ընէ: Մարգարէներ ալ եկան մկրտուելու, ու ըսին
 13 անոր, Վարդապետ, մենք ի՞նչ ընենք: Ան ալ ըսաւ
 անոնց, Զեզի հրամայուածէն աւելի բան չպահանջ-
 14 ւէք: Զննուորներն ալ կը հարցնէին անոր ու կ'ըսէին,
 եւ մենք ի՞նչ ընենք, ըսաւ անոնց, Մէկը մի հարը-
 տա՛հարէք. և Բարդուէլը՝ զպարտութիւն մի ընէք,
 ու ձեր թօշակով բաւականացէք:
 15 Երբ ժողովուրդը կը սպասէր, և ամէնը իրենց սի-
 տերուն մէջ կը ամառէին Յովհաննէսի համար՝ թէ
 16 սո՞ք է արդեօք Քրիստոսը, Յովհաննէս պատասխան
 տուաւ ամէնուն ու ըսաւ, Ես ձեզ ջրով կը մկրտեմ,
 բայց ինձմէ աւելի զօրաւորը կու գայ, որուն կօշիկնե-
 17 րուն կապերը քակելու արժանի չեմ: անիկա ձեզ
 պիտի մկրտէ Հոգւով Սրբով և կրակով. որուն հե-
 ծանոցը իր ձեռքն է, և իր կալը պիտի մաքրէ, ու
 ցորենը իր ամբարը պիտի ժողվէ, և յարդը չմարող
 18 կրակով պիտի այրէ: Ուրիշ շատ բաներ ալ կը քա-
 րոզէր՝ ժողովուրդը յորդորելով:
 19 Բայց Հերովդէս չորրորդապետը անկէ յանդիման-
 ուելով իր *եղբոր կնոջ, Հերովդիսայի, համար, և բո-

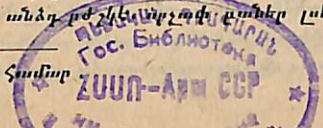
- 10 լոր չարութիւններուն համար, զորոնք Հերովդէս
 20 գործեց, Այն ամէնուն վրայ զայս ալ աւելցուց, որ
 Յովհաննէսը բանալի մէջ գացեց:
 21 Ու երբ մկրտուեցաւ ըսողը ժողովուրդը, և Յիսուս
 ալ մկրտուելով՝ աղօթք կ'ընէր, երկինք բացուեցաւ,
 22 եւ Սուրբ Հոգին մարմնաւոր երեւութով աղանձի
 պէս անոր վրայ իջաւ, ու երկինքէն ձայն մը եկաւ,
 որ կ'ըսէր, Դու ես իմ սիրելի Որդիս, քեզի հաւնեցայ:
 23 Եւ ինքն Յիսուս սկսեւ էր գրեթէ երեսուն տարե-
 կան ըլլալ, որ (ինչպէս կը կարծուէր) որդին էր Յովնէ-
 24 փի, որ Հեզիի, որ Մատթի, Որ Աւիի, որ Մեղքիի,
 25 որ Յաննէի, որ Յովսէփի, Որ Մատթիայի, որ Ամով-
 26 սի, որ Նաուուի, որ Եղիէի, որ Նանգէի, Որ Մատթի,
 որ Մատթիայի, որ Սէմէիի, որ Յովսէփի, որ Յուդա-
 27 յի, Որ Յովհաննայի, որ Բեռայի, որ Զօրաբարէիլի, որ
 28 Սաղաթիէի, որ Ներիի, Որ Մեղքիի, որ Աղգիի, որ
 29 Կովթամի, որ Եղմովդադի, որ Ելի, Որ Յովսէփի, որ
 30 Նելիազարի, որ Յովրիմի, որ Մատթի, որ Աւիի, Որ
 Սիմէոնի, որ Յուդայի, որ Յովսէփի, որ Յովսանի, որ
 31 Նելիազարի, Որ Մեղքի, որ Մայնանի, որ Մատթ-
 32 թայի, որ Նաթանի, որ Դաւիթի, Որ Յեսէի, որ Ով-
 33 բէթի, որ Բոասի, որ Սաղմոնի, որ Նաաթանի, Որ Ա-
 մինադարի, որ Աբամի, որ Եօրոնի, որ Փարէսի, որ
 34 Յուդայի, Որ Յակոբի, որ Իսահակի, որ Աբրահամի,
 35 որ Թարայի, որ Նաբովբի, Որ Մեղքի, որ Ռաբաէի,
 36 որ Փաղէկի, որ Եսերի, որ Սաղայի, Որ Կոյնանի, որ
 37 Աբիսաբոսի, որ Մէսի, որ Նոյի, որ Ամէքի, Որ Մա-
 թուսաղայի, որ Ենովքի, որ Յարեգի, որ Մաղաղիէի,
 38 որ Կոյնանի, Որ Ենովքի, որ Սէթի, որ Ադամի, որ
 Ուսուս և...

- 1 Եւ Յիսուս Հոգւով Սրբով լեցուած՝ Յորդանանէ
2 դարձաւ, ու Հոգիէն անապատը տարուեցաւ, եւ
քառասուն օր Սատանայէ փորձուեցաւ. ու այն օրերը
ըսն մը չկերաւ, և այն օրերուն լինալէն ետեւ ա-
նօթեցաւ:
- 3 Ու Սատանայ ըսաւ անոր, եթէ Աստուծոյ Որդին
4 ես, ըսէ այդ քարին որ հաց ըլլայ: Եւ Յիսուս պա-
տասխան տուաւ անոր ու ըսաւ, Գրուած է թէ Ոչ
միայն հացով կ'ապրի մարդ, հապա Աստուծոյ ամէն
խօսքովը:
- 5 Եւ Սատանայ լարձը լեւ մը հանելով զանկաւ,
աշխարհի բոլոր թագաւորութիւնները ցուցուց անոր
6 վայրկեանի մը մէջ: Եւ Սատանայ ըսաւ անոր, Այս
ամէն իշխանութիւնը ու անոնց փառքը քեզի պիտի
տամ, վասն զի ինձի յոնձնուած է, և որու որ ու-
7 զեմ՝ կու տամ զանկաւ: Ուստի եթէ դուն իմ առ-
ջես էս, երկրպագութիւն ընես, ամէնը քեզի ըլլայ:
8 Եւ Յիսուս պատասխան տուաւ անոր ու ըսաւ,
*Գրուած է թէ Քու Տէր Աստուծոյդ երկրպագու-
թիւն ընես, ու միայն զանկաւ պաշտես:
- 9 Եւ զանկաւ տարաւ Երուսաղէմ ու տաճարին աշ-
տարակին վրայ կայնեցուց, ու ըսաւ անոր, եթէ
դուն Աստուծոյ Որդին ես, քեզ տակէ վար ձգէ:
10 Վասն զի գրուած է թէ Իր հրեշտակներուն պիտի
11 ապաստարէ քեզի համար որ քեզ պահեն. Ու ձեռքեր-
նուն վրայ պիտի վերցնեն քեզ, որ չըլլայ թէ ոտքդ

*Ո՞րքա, Եսիս Գնա, Սատանայ, վասն զի գրուած

- 12 քարի զանկէս: Եւ Յիսուս պատասխան տուաւ ու
ըսաւ անոր, Ըսուած է թէ Քու Տէր Աստուծոյդ
13 չփորձես: Ու երբ Սատանայ ամէն փորձութիւնը կա-
տարեց, ատեն մը ետ կեցաւ սնկէ:
- 14 Եւ Յիսուս Հոգիին զօրութիւնովը Գալիլեա դար-
ձաւ, ու անոր համբաւը այն գաւառին ամէն կող-
15 մերը տարածուեցաւ: Եւ ինք անոնց ժողովարաննե-
րուն մէջ կը սորվեցնէր, ու ամէնէն կը փառաւոր-
ուէր:
- 16 Ու եկաւ Նազարէթ, ուր ինք մեծցած էր, և իր
սովորութեանը պէս շարժած օրը մտաւ ժողովարանը,
17 ու ելաւ որ կարդայ: Եւ տունն անոր Եսայի մարգա-
րէին գիրքը. ու երբ գիրքը ըսցաւ, գտաւ այն տեղը՝
18 ուր գրուած էր, Տէրօջը Հոգին իմ վրաս է. *վասն զի
զիս օծեց աշխատներուն աւետարան քարոզելու, զիս
19 զրկեց կտրած սիրտ ունեցողները բժշկելու, Գերե-
ներուն ազատութիւն և կոյրերուն տեսութիւն քարո-
զելու, հարստահարութիւն կրողները ազատ թող-
20 տալու, Տէրօջը ընդունելի տարուն քարոզելու: Եւ
գիրքը գոցելով՝ տուաւ ապաստարին ու նստաւ. և
ժողովարանը եղողներուն ամէնը աչքերնին անկած
21 անոր կը նայէին: Եւ սկսաւ անոնց ըսել, Այսօր այս
գրուածը կատարուեցաւ ու ձեր ականջները լսեցին:
22 Եւ ամէնը անոր վրայ կը վկայէին, ու կը զարմա-
նային անոր բերնէն ելած շնորհալի խօսքերուն վրայ,
23 ու կ'ըսէին, Ասկա Յովսէփի որդին չէ՞: Եւ ըսաւ
անոնց, Իրաւ որ դուք ինձի պիտի ըսէք այս առակը,
Բժիշկի, քու անձդ բժշկելու պիտի չկարողանաս: Եւ անոնք

*Կա՛մ, անոր համար

Կափառնայումի մէջ եղան, հոս ալ ըրէ քու քա-
 24 զաքիդ մէջ: Եւ ըսաւ, ճշմարիտ կ'ըսեմ՝ ձեզի, թէ
 25 Մարգարէ մը իր քաղաքին մէջ ընդունելի չէ: Եւ
 արդարեւ կ'ըսեմ՝ ձեզի, թէ Շատ որբւարէիներ կային
 Եղիայի օրերը Իսրայէլի մէջ, երբ երեք տարի ու վեց
 ամիս երկինք գոցուեցաւ, ոչնչպէս որ մեծ ուով եղաւ:
 26 Բայց երկրին մէջ Բայց Եղիա անոնցմէ մէկուն չըրբ-
 կուեցաւ, հապա միայն Սիդոնացաց Սարեփիթա +
 27 ղաւին մէջ որբւարի կնոջ մը: Եւ շատ բորոտներ կա-
 յին Իսրայէլի մէջ Եղիէ մարգարէին տոներ, ու
 անոնցմէ մէկը չմարքուեցաւ, հապա միայն Նէեման
 28 Ասորի: Եւ ժողովարանին մէջ ամէնն ալ բարկու-
 29 թիւնով լեցուեցան՝ երբ այս Խօսքը լսեցին: Ու
 ելան զանկա քաղաքէն դուրս հանեցին, ու տարին
 զանկա մինչև այն լեռանը ցցուած ծայրը, որան
 վրայ իրենց քաղաքը շինուած էր, որպէս զի զանկա
 30 բարձր տեղէն վար ձգէն: Բայց ինք անոնց մէջէն
 անցաւ գնաց:
 31 Եւ իջաւ Գալիլեայի Կափառնայում քաղաքը, ու
 32 շարաթ օրերը կը սորվեցնէր անոնց: Եւ կը զարմա-
 նային անոր վարդապետութեանը վրայ, վասն զի իշ-
 33 խանութիւնով էր անոր խօսքը: Եւ ժողովարանին
 մէջ մարդ մը կար, որ պիղծ գէլի ոգի ունէր, ու մեծ
 34 ձայնով մը աղաղակեց՝ Ըսելով, Թող տուր, գուն
 մեզի հետ ի՞նչ բան ունի, Յիսուս Նաքարեցի: Ինք
 մեզ կորսնցնելով եկար, գիտեմ քեզ ով ես: Աս-
 35 տուծոյ Սուրբը: Եւ Յիսուս սաստեց անոր՝ ըսելով,
 Պապանձէ ու ել ատկէ: ու դեռ զանկա Դեբէյ քե-
 36 ու քնտ մը չտուաւ անոր: Եւ զարմանք եկաւ ամէ-

նուն վրայ, և իրարու հետ կը խօսէին ու կ'ըսէին,
 Այս ի՞նչ խօսք է որ իշխանութիւնով և բօրութիւ-
 37 նով կը հրամայէ պիղծ ոգիներուն, ու կ'ըսէ: Եւ
 անոր համարը տարածուեցաւ շրջակայ գաւառին
 ամէն տեղերը:
 38 Ու ժողովարանէն ելելով՝ Սիմոնի տունը մտաւ:
 39 Սիմոնի զբանէն ալ սաստիկ ջերմով կը տանջուէր,
 40 ու անոր համար աղաչեցին իրեն: Եւ Յիսուս անոր
 վրայ կայեցով՝ սաստեց ջերմին, որ թողուց զանկա:
 և շուտ մը ելաւ ու անոնց սպասուարութիւն կ'ընէր:
 41 Եւ արեւին մօտը մտած տները՝ ամէն անոնք որ
 ունէին տեսակ տեսակ ցաւերով հիւանդներ, իրեն
 բերին զանոնք: Ինք ալ անոնցմէ ամէն մէկուն վրայ
 42 ձեռք դնելով՝ բժշկեց զանոնք, Դեբէյ ալ կ'ըսէին
 շատերէն, կ'աղաղակէին ու կ'ըսէին թէ Դուն ես
 Քրիստոս, Աստուծոյ Որդին: և ինք կը սաստէր ու
 թող չէր տար անոնց որ խօսին, վասն զի գիտէին թէ
 ինք Քրիստոսն է:
 43 Ու երբ ցորեկ եղաւ, ելաւ ու գնաց անապատ տեղ
 մը, և ժողովուրդները կը փնտռէին զանկա, եկան
 մինչև անոր, ու կը ստիպէին զանկա որ իրենցմէ չե-
 44 թայ: Բայց անկա ըսաւ անոնց, Պէտք է ինձի որ ուրիշ
 քաղաքներու ալ Աստուծոյ թագաւորութիւնը քա-
 45 ըրեմի, քանզի այս լանին համար զրկուած եմ: Ու
 Գալիլեայի ժողովարաններուն մէջ կը քարոզէր:

ԳԼ. Ե

1 Ու եղաւ որ երբ ժողովուրդը անոր բոլորաբար գի-
 ուեցաւ Աստուծոյ խօսքը լսելու համար, ինք ալ

- 2 Գեհնեաբէթի ծովակին քով կեցեր էր: Ու տեսաւ երկու նաւեր որոնք ծովակին քով կեցեր էին, և ձկնորսները անոնց մէջէն ելած՝ ուռւկանները կը լուս-
 3 յին: Ինք այն նաւերէն մէկուն մէջ մտաւ որ Սիմոնին էր, և աղաչեց անոր որ քիչ մը ցամաքէն ծովան մէջ տանի. և նստելով՝ նաւուն մէջէն ժողովուրդ-
 4 ներուն կը սորվեցներ: Ու երբ խօսիւէն դադարեցաւ, ըսաւ Սիմոնի, Առաջ տար նաւը դէպ ի խորունկը, և ուռւկաններնիդ ձգե-
 5 ցէք ծով որսորդու: Եւ Սիմոն պատասխան տալով՝ ըսաւ անոր, Վարդապետ, բոլոր գիշերս աշխատեցանք ու բան մը չըսեցինք. բայց քու խօսքիդ հա-
 6 մար ուռւկանը ձգեմ: Ու երբ զայս ըրին, խիտ շատ ձուկեր ժողվեցին մէջը, ու իրենց ուռւկանը կը պա-
 7 տրուտէր: Եւ աչք կ'ընէին միւս նաւուն մէջ եղող իրենց ընկերներուն՝ որ դան օգնէն իրենց, և եկան ու երկու նաւերն ալ լեցուցին, մինչև որ ընկզմելու
 8 մօտ էին: Սիմոն Պետրոս երբ տեսաւ, Յիսուսի ծունկերուն ինկաւ ու ըսաւ, Տէր, իմ քովէս մէկդի գնա, քանիդ ես մեղաւոր մարդ մըն եմ: Վասն զի աղջու-
 9 թիւնը պատեց զանիկա և անոր հետ եղող ամէնը՝
 10 այն իրենց բռնած ձուկերուն որոն համար. Նոյն պէս ալ Զերեբէթի որդիները, Յակոբոս և Յովհաննէս, որոնք Սիմոնի ընկերներն էին. ու Յիսուս ըսաւ Սիմոնի, Մի վախճար, ասկէ ետեւ մարդոց որսորդ
 11 պիտի ըլլաս: Եւ նաւերը ցամաքը հանելով՝ ամէն բան թողուցին ու անոր ետեւէն գացին:
 12 Ու եղաւ որ երբ ինք քաղաքի մը մէջ էր, ահա մարդ մը բորսաւթիւնով լեցուն՝ երբ Յիսուսը տե-
 13 սաւ, երեսի վրայ խնալով աղաչեց անոր ու ըսաւ,

- 13 Տէր, եթէ ուզես՝ կրնաս զիս մաքրել: Եւ Յիսուս իր ձեռքը երկնցնելով դպաւ անոր, ու ըսաւ, Կեզեմ, մաքրուէ. և շուտ մը բորսաւթիւնը անկէ գնաց:
 14 Ու ինք պատուիրեց անոր որ մարդո՛ւ չըսէ, հապա, բռն, Գնա քեզ քահանային ցուցաւ, և Մովսէսի պատուիրածին պէս քու մաքրուելուդ ընծան տուր,
 15 անոնց վկայութիւն ըլլալու համար: Եւ անոր վրա-
 16 յով խօսքը աւելի կը տարածուէր ու շատ ժողովուրդներ կը ժողվուէին մօտիկ ընելու, և անոյ իրենց
 17 Տէր, եղաւ որ օր մը ինք կը սորվեցներ, ու փարիսե-
 18 ցիներ և օրինաց վարդապետներ նստած էին, որոնք Գալիլէայի ու Հրեաստանի ու Երուսաղէմի բոլոր գիւղաբաղաքներէն ժողվուած էին. ու Տէրոջը զօ-
 19 րութիւնը Երեմիայ էր զանոնք բժշկելու: Եւ ահա քա-
 20 նի մը մարդիկ անդամալոյծ մարդ մը մահճավոր ը-
 21 ըրին, և հնարը կը փնտռէին թէ ի՞նչպէս զանիկա ներս
 22 խօթեն ու գնեն անոր առջև: Ու երբ բազմութենէն
 23 ճախարհէին գտնելը՝ որ անկէ ներս խօթեն զանիկա, տանիքին վրայ ելան, և զանիկա կզմինորներուն մէ-
 24 ջէն մահճավոր մէջտեղը Յիսուսի առջև իջեցուցին:
 25 Եւ անիկա տեսնելով անոնց հաւատքը՝ ըսաւ անոր,
 26 Ով մարդ, քու մեղքերդ քեզի ներուած են: Եւ
 27 դպիրները ու փարիսեցիները սկսան խորհիլ ու ըսել Ո՞վ է ասիկա՝ որ հայհոյութիւններ կը խօսի. ո՞վ
 28 կրնայ մեղքերու թողութիւն տալ, բայց միայն Աստ-
 29 անաւ: Եւ Յիսուս իմանալով անոնց խորհուրդները՝
 30 պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոնց, Սիրտերնուդ
 31 մէջ ի՞նչ կը խորհիք: Ո՞րը աւելի դիւրին է, քու

- մեղքերդ քեզի ներուած են՝ ըսե՞լը, թէ Ելիր ու
 24 քալէ՛ք ըսելը, Բայց որպէս զի գէտնաք թէ Որդին
 մարդոյ իշխանութիւն ունի երկրի վրայ մեղքերու
 թողութիւն տալու, (ըստ սոնգամարտիկին), Քեզի
 25 կ'ըսեմ, Ելիր մահիճդ առ ու տունդ գնա՛ւ: Ան ալ
 իսկոյն անոնց առջև ելաւ, ու վրան տուաւ ինչ բանի
 վրայ որ պաշտեալ էր, և գնաց իր տունը, ու Աստու-
 26 ծոյ փառք կու տար: Եւ ամէնը սպշած մնացին, ու
 Աստուծոյ փառք կու տային, և վախով լեցուած՝
 կ'ըսէին թէ Այսոր նորանշան բաներ տեսանք:
 27 Եւ այս բաներէն ետև ելաւ Խիւ, ու տեսաւ մաք-
 սաւոր մը, որուն անունը Ղեւի էր. որ մաքս ընդու-
 նելու տեղը նստեր էր, ու ըսաւ անոր, Ետևէս եկուր:
 28 Ան ալ թողուց ամէնը և ելաւ դնաց անոր ետևէն:
 29 Ու Ղեւի անոր մեծ կոչուք մը ըրաւ իր տանը մէջ.
 և շատ բազմութիւն կար մաքսաւորներու և ուրիշ-
 30 ներու՝ որ անոնց հետ սեղան նստեր էին: Եւ անոնց
 դպիրները ու փարիսեցիները տրտունջ կ'ընէին անոր
 աշակերտներուն ու կ'ըսէին, Ինչո՞ւ համար մաքսա-
 ւորներուն և մեղաւորներուն հետ կ'ուտէք ու կը
 31 խմէք: Եւ Յիսուս պատասխան տալով՝ ըսաւ անոնց,
 Առողջներուն բժիշկ պէտք չէ, հապա հիւանդնե-
 32 րուն: Եւ որդարները կանչելու չեկոյ, հապա մե-
 ղաւորները՝ ապաշխարութեան:
 33 Անոնք ալ ըսին անոր, Ինչո՞ւ Յովհաննէսի աշա-
 կերտները շատ անգամ ծով կը պահեն և աղօթք-
 ներ կ'ընեն, նոյնպէս ալ փարիսեցիներուն աւելբո՞ւ:
 34 Եւ քաւկները կ'ուտեն ու կը խմեն: Անիկա ալ
 ըսաւ անոնց, Կրնա՞ք հարսնելին աղօղը ծով պահել
 35 տալ՝ քանի որ փեսան իրենց հետ է: Բայց օրեր պիտի

- գան՝ որ երբ փեսան իրենցմէ վերցուի, ապա այն օ-
 36 րերը ծով պիտի պահեն: Առաւ մըն ալ ըսաւ անոնց,
 թէ Մէկը չէ՞գեր նոր լաթի կտոր հին հանդերձի
 վրայ, ի՞նչ է ոչ՝ այն նորը պատուածք ալ կ'ընէ, ու
 37 հինգածին հետ ալ չմտաւանի որ այն նոր լաթն էր
 ի՞նչ է ոչ՝ նոր գինին՝ Գինիները կը պատուէ, ինք կը
 38 թափի ու տիկերը կը կորսուին: Հապա նոր գինին նոր
 տիկերու մէջ դնելու է, ու երկուքն ալ կը պահուին:
 39 Եւ մէկը հին քիւնի խմելէն ետև անմիջապէս նորը
 չուզեր, քանզի կ'ըսէ թէ Հինը աւելի ախորժեկ է:

ԳԼ. Զ

- 1 Ու եղաւ որ երկրորդ առաջին շաբաթ օրը ինք ար-
 տերուն մէջէն կ'անցներ, և իր աշակերտները քիւնի
 հասկեր փրցնելով՝ ձեռքերնուն մէջ կը շփէին ու
 2 կ'ուտէին: Ու փարիսեցիներէն ոմանք ըսին անոնց,
 3 Ինչ կ'ընէք, զոր արժան չէ ընել շաբաթ օրը: Եւ
 Յիսուս պատասխան տալով՝ անոնց ըսաւ, Ձե՞ք կոր-
 4 քացի դուք Դաւիթի ըրածը, երբ անօթեցաւ ինք
 5 և անոնք որ իրեն հետ էին, Ինչպէս անիկա Աստու-
 ծոյ տունը մտաւ, և առաջաւորութեան հացերը ա-
 ռաւ ու կերաւ, և տուաւ անոնց ալ որ իրեն հետ
 էին. զորոնք Բարձր օրինաւոր չէ ուտել, բայց միայն
 5 քահանաներուն: Եւ ըսաւ անոնց, Որդին մարդոյ
 շաբաթին ալ տէրն է:
 6 Ու եղաւ որ ուրիշ շաբաթ օր մըն ալ ինք ժողո-

- 4 փարանը մտաւ ու կը սորվեցնէր. և հոն մարդ մը
 7 կար որուն աջ ձեռքը չորցած էր: Եւ դպիրները ու
 փարիսեցիները անոր կը սպասէին՝ թէ շարաթօրը
 8 չափէ՞ կը բժշկէ՞, որպէս զի ամբաստանութեան աւելի
 9 չէ գտնեն անոր դէմ: Իսկ ինք գիտնալով անոնց խոր-
 հուրքները, ըսաւ այն մարդուն որուն ձեռքը չորցած
 էր, Ելիք, մէջտեղը կայնէ. ան ալ ելաւ կայնեցաւ:
 10 Այն ատեն Յիսուս ըսաւ անոնց. Ձեզի բա՛հ չէ հար-
 ցընեմ: Շարաթօրը ի՞նչ արժան է. լարելք ընել թէ
 11 չարիք ընել, հոգի մը ապրեցնե՞լ թէ մեռցնել. Եւ
 շուրջանակի ամենուն վրայ նայելով՝ ըսաւ անոր,
 12 Ձեռքդ երկնցուր. ան ալ այնպէս ըրաւ, ու անոր ձեռքը
 13 շարժուեցաւ, ու իրարու հետ կը խօսէին թէ ի՞նչ
 ընեն Յիսուսի:
 14 Ու եղաւ որ այն օրերը լեռը ելաւ աղօթք ընելու,
 ու բոլոր գիշերը Աստուծոյ աղօթք ընելով անցուց:
 15 Ու երբ առաւու եղաւ, կանչեց իր աշակերտները, ու
 անոնցմէ տասուերկու հոգի ընտրեց, զորոնք առաք-
 16 եալ ալ անուանեց. Սիմոն՝ զոր Պետրոս ալ ան-
 ուանեց, և անոր եղբայրը Անդրէասը, Յակոբոսը ու
 17 Յովհաննէսը, Փիլիպպոսը և Բարթոլոմէոսը, Մատ-
 թէոսը և Թովմասը, Ալփիստեան Յակոբոսը և Նա-
 18 խանձապոյզ ըսուած Սիմոնը, Յակոբոսի եղբայրը Յու-
 ճան, և Իսկարիոթաւոցի Յուդան, որ և մատնիչ է:
 19 Դաւ: Եւ անոնց հետ իջնելով՝ տափարակ տեղ մը
 կայնեցաւ, նաև իր աշակերտներուն ժողովը՝ ու մեծ
 բազմութիւն մը ժողովուրդներուն շուրջը հաւաքուանէ
 ու Երուսաղէմէ և Տիւրոսի ու Սիդոնի ծովեզերքէն:
 20 Որոնք եկան անոր խօսելու մասիկ ընելու, ու իրենց

- 21 հիւանդութիւններէն բժշկուելու. և պիղծ ոգիներէն
 22 նեղութիւն կտրելուն ալ էֆա՛ս ու կը բժշկուէին: Եւ
 բոլոր ժողովուրդը կ'ուզէր իրեն դպիրը վասն զի
 23 զօրութիւն կ'էլլէր իրմէ ու ամէնը կը բժշկէր:
 24 Եւ ինք իր աչքերը դեպ իր աշակերտները վերցուց
 ու ըսաւ, Երանի՛ Յեպէ աղքատներուդ, վասն զի ձերն
 25 է Աստուծոյ թաղաւորութիւնը: Երանի՛ Յեպէ որ
 հիմա անօթի էք, վասն զի պիտի կշտանաք. երանի՛
 26 Յեպէ որ հիմա կու լաք, վասն զի պիտի խնդաք: Երա-
 նի՛ է ձեզի՛ երբ մարդիկ ձեզ ատեն, ու երբ ձեզ
 27 երեսն ընկերացիներէն մեծիկն ու նախատեն, և ձեր
 վրայով գէշ անուն հանեն Որդւոյ մարդոյ պատճա-
 28 րաւ: Ուրախ եղէք դուք այն օրը ու ցնծացէք, որ
 29 ահա ձեր վարձքը շատ է երկիրքը. վասն զի իրենց
 30 հայրերը այդպէս կ'ընէին մարդարէներուն: Բայց
 վա՛յ ձեզի հարուստներուդ, վասն զի ձեր միջօրու-
 31 թիւնը առած էք: Վա՛յ ձեզի որ կուշտ էք, վասն զի
 պիտի անօթեանաք. վա՛յ ձեզի որ հիմա կը ծիծաղիք,
 32 վասն զի սուգ պիտի ընէք ու լաք: Վա՛յ ձեզի երբ
 *մարդիկ ձեր վրայով աղէկ խօսին, վասն զի իրենց
 հայրերը այդպէս կ'ընէին սուս մարդարէներուն:
 33 Բայց կ'ըսեմ ձեզի որ մոռնի՛ կ'ընէք, Սիրեցեք ձեր
 34 թշնամիները, ձեզ ատուղներուն բարիք ըրէք: Ձեզ
 35 անխոնքները օրհնեցէք, ձեզի նեղութիւն տուողնե-
 36 րուն համար աղօթք ըրէք, Ան որ քու մէկ ծնօտիդ
 կը զարնէ, միւսն ալ մօտեցուր անոր. և ան որ քու
 վերարկուդ քեզմէ կը հանէ, մի արգիլէր անկէ շա-
 37 պիկդ ալ: Այն ամենուն որ քեզմէ կ'ուզէ՝ տուր, ու

- 31 քու բաներդ առնողէն զանս մի պահանջեր: Եւ
ինչպէս կ'ուզէք որ մարդիկ ձեզի ընեն, դուք ալ ա-
32 նոնց այնպէս ըրէք: Եւ եթէ դուք ձեզ սիրողները
սիրէք, ի՞նչ շնորհ կ'ուենեաք. վասն զի մեղաւոր-
33 ներն ալ կը սիրեն զիրենք սիրողները: Եւ եթէ դուք
ձեզի բարի ընողներուն բարի ընէք, ի՞նչ շնորհ կ'ու-
ենեաք. վասն զի մեղաւորներն ալ նոյն բանը կ'ընեն:
34 Եւ եթէ այնպիսի մարդոց փոխ տաք՝ որոնցմէ յոյս
ուենէք առնելու, ի՞նչ շնորհ կ'ուենեաք. վասն զի
մեղաւորներն ալ մեղաւորներուն փոխ կուտան, որ-
35 պէս զի նոյն չափով ետ առնեն: Հապա սիրեցէք
դուք ձեր թշնամիները, ու բարի ըրէք, և փոխ տուէք
առանց փոխարէնի մը սպասելու, և ձեր վարձքը շատ
պիտի ըլլայ, ու Բարձրեղն որդիները պիտի ըլլաք.
վասն զի անկա բարերար է ապերախներուն ու չա-
36 բերուն: Ուրեմն գլխած եղէք, ինչպէս ձեր Հայրն ալ
37 գլխած է: Մի դատեք, ու պիտի չդատուիք. մի դա-
տապարտէք, ու պիտի չդատապարտուիք. ներեցէք,
38 ու ձեզի պիտի ներուի. Տուէք, ու ձեզի պիտի տրուի.
աղէկ չափով կ'սխաւած, ցնցաւած, լեփեցուն պիտի
տրուի ձեր դագը. քանզի այն չափովը որով դուք կը
չափէք, ձեզի պիտի չափուի:
- 39 Առաւի մըն ալ ըստ անոնց, Միթէ կոյրը կուրին
կրնոյ առաջնորդութիւն ընել. չէ՞ որ երկուքն ալ
40 փոքր պիտի կրնան: Աշակերտը իր վարդապետէն մեծ
չէ, բայց ամէն կատարելապէս վարժուածը իր վար-
դապետին պէս կ'ըլլայ:
- 41 Եւ ինչո՞ւ քու եղբորդ աչքին մէջի շուղը կը տես-
42 նես, ու քու աչքիդ մէջի գերանին չես նայիր: Կամ
ինչպէս կրնաս ըսել քու եղբորդ, Նղբայր, թող

- տուր որ աչքիդ մէջի շուղը հանեմ: Եւ դուն քու աչ-
քիդ մէջի գերանը չես տեսներ. կեղծաւոր, առաջ
քու աչքէդ գերանը հանէ, ու ետքը պարզ պիտի
տեսնես քու եղբորդ աչքին մէջի շուղը հանելու:
- 43 Քանզի չկայ բարի ծառ մը որ չար պտուղ բերէ, ոչ
44 ալ չար ծառ մը որ բարի պտուղ բերէ. Վասն զի ա-
մէն ծառ իր պտուղէն կը ճանչցուի. քանզի փուշե-
րէն թուղ չեն քաղեր, ու մորենիէն խաղող չեն
45 ժողվեր: Բարի մարդը իր սրտին բարի գանձէն բա-
րութիւն կը բղխէ, և չար մարդը իր սրտին չար գան-
ձէն չարութիւն կը բղխէ. վասն զի իր բերանը սրտին
աւելցուցէն կը խօսի:
- 46 Եւ ինչո՞ւ զիս Տէր, Տէր, կը կոչէք, ու ըսած բա-
47 ներս չէք կատարեր: Այն ամէնը որ ինծի կու գայ և
իմ խօսքերս կը լսէ ու զանոնք կը կատարէ, ձեզի
48 ցուցնեմ թէ որո՞ւ կը նմանի: Անիկա տուն շինող
մարդու մը կը նմանի, որ փորեց ու խորունկցուց, ու
հիմը վէմի վրայ դրաւ. և ջուրերուն յորդած առեր
գետը զարկաւ այն տանը, ու չկրցաւ զանիկա շար-
49 ժել: Վասն զի վէմի վրայ հաստատուած էր: Բայց ան
որ է՝ Խօսէ՞ր կը լսէ ու չկատարեր, կը նմանի այն
մարդուն՝ որ հողի վրայ առանց հիմի տուն կը շինէ.
որու գետը զարկաւ, և շուտ մը փլաւ, ու այն տանը
կործանուամբ մեծ էր

ԳԼ. Ե

- 1 Ու երբ իր բոլոր խօսքերը ժողովուրդին ականջնե-
2 ընէ Խօսէլ լմնցուց, մտաւ Կափառնայում: Եւ հար-
կւրապետի մը ծառայ ծանր հիւանդացած՝ մօտ էր

- 3 մեռնելու, որ սիրելի էր անոր: Երբ Յիսուսի վրայով
լսեց, Հրեաներէն բռնի չէ ծիւղեր զրկելով՝ ազաւեց
4 անոր որ գայ իր ծառան ապրեցնէ: Անոնք ալ եկան
Յիսուսի և թախանձանօք կ'աղաչէին անոր ու կ'ըսէին
թէ Անիկա արժանի է՝ որու այս Էստիկոս պիտի ընես:
5 Վասն զի մեր ազգը կը սիրէ, ու ժողովարանը անիկա
6 շինեց մեզի: Եւ Յիսուս անոնց հետ գնաց. երբ տու-
նէն շատ հեռու էիր, հարկաւարտաւ զրկեց անոր բռնի
չէ բարեկամներ, ու ըսաւ անոր, Տէր, մի յաղնիր,
վասն զի ես արժանի չեմ որ դուն իմ յարկիս տակ
7 մանես: Անոր համար ես ինքզինքս ալ արժանի չեմ
պեցիլ քեզի գալու. հապա խօսքով զրօցե, և իմ
8 ծառան պիտի բժշկուի: Վասն զի ես ալ իշխանու-
թեան տակ գրուած մարդ մըն եմ, ու իմ հրամանիս
տակ զինուորներ ունիմ: Եւ ասոր կ'ըսեմ, Գնա, ու
կ'երթայ. և միւսին՝ թէ Եկուր, ու կու գայ. և ծա-
9 ւայնս՝ թէ Այս բանը ըրէ, ու կ'ընէ: Յիսուս այս
բաները լսելով՝ զարմացաւ անոր վրայ. և իր ետեւէն
գացող ժողովուրդին դարձաւ ու ըսաւ, Ձեզի կ'ըսեմ,
որ Խորայէի մէջ անգամ ես այսչափ հաւատք չգտայ:
10 Ու պատգամաւորները նորէն տուն դարձան, և հի-
ւանդ ծառան առողջացած գտան:
11 Ու եղաւ որ հետեւեալ օրը քաղաք մը կ'երթար,
որուն անունը Նային էր, և անոր հետ կ'երթային իր
12 աշակերտներէն շատերը ու մեծ բազմութիւն: Ու
երբ քաղաքին դրանը մօտեցաւ. ահա միւսը մը
դուրս կը հանէին, իր մօրը մէկ հատիկ տղան. և ա-
նիկա արեւտարի էր, ու քաղաքին շատ ժողովուրդը
13 անոր հետ էր: Եւ Տէրը զանիկա տեսնելով՝ խղճոց
14 անոր վրայ, ու ըսաւ անոր, Մի լար. Եւ մօտենալով՝

- դադաղին դադաւ, ու տանողները կանգ առին. և ըսաւ,
15 Ով պատանի քեզի կ'ըսեմ, Ելիր: Ու մեռելը ելաւ,
նստաւ, ու սկսաւ խօսիլ. ու տուաւ զանիկա իր մօրը:
16 Եւ ամէն ալ վախով ընծաւեցան, ու զԱստուած
կը փառաւորէին՝ ըսելով թէ Մեծ մարգարէ մը ելեր
է մեր մէջ. և թէ Աստուած իր ժողովուրդին այցե-
17 լութիւն ըրաւ: Եւ այս ձայնը անոր վրայով բոլոր
Հրէաստան ելաւ, ու բոլոր շրջակայ տեղերը:
18 Եւ Յովհաննէսի պատմեցին իր աշակերտները այս
19 ամէն բաներուն վրայով: Յովհաննէս ալ իր աշա-
կերտներուն երկուքը իրեն կանչեց, և Գաւառ Յիսուսի
զրկեց՝ ըսելով, Դուն սո՞ն ես որ գալու էիր, թէ ուրիշ
20 մը սպասենք: Եւ այն մարդիկը եկան անոր ու ըսին,
Յովհաննէս մկրտիչը մեզ զրկեց քեզի, ու կ'ըսէ,
Դուն սո՞ն ես որ գալու էիր, թէ ուրիշ մը սպասենք:
21 Եւ նոյն ժամանակ շատերը բժշկեց իրենց հիւանդու-
թիւններէն ու հարուածներէն և չար ոգիներէն, ու
22 շատ կայրերու տեսութիւն շնորհեց: Եւ Յիսուս պա-
տախտան տալով՝ անոնց ըսաւ, Գացէք Յովհաննէսի
պատմեցէք ինչ որ տեսաք ու լսեցէք. որ կայրերը կը
տեսնեն, կողերը կը քալեն, բարոտները կը մաքրուին,
խուլները կը լսեն, մեռելները յարութիւն կ'առնեն,
23 աղքատներուն աւետարան կը քարոզուի: Եւ երանի՝
անոր որ իմ վրայով չգայթակղիր:
24 Ու երբ Յովհաննէսի ղեկած մարդիկը գացին, Յի-
սուս սկսաւ ժողովուրդներուն ըսել Յովհաննէսի հա-
մար, Ի՞նչ տեսնելու ելաք անապատին մէջ. եղէ՞ք
25 մը հովէն շարժուած: Հապա ի՞նչ տեսնելու ելաք.
փափուկ հանդերձներ հագած մարդ մը. ահա ա-
նոնք որ փառաւոր հազուատներով ու փափկութեան

- 26՝ մէջ են, թագաւորական պալատներն են: Հապա թնչ տեսնելու ելաք. մարդարէ՛, այոյ, կ'ըսեմ՝ ձեզի, մար-
- 27 դարէէ մըն ալ աւելի: Վասն զի տախտակ է՝ որու հա- մար գրուած է, Ահա ես իմ դեռագանս կը դրկեմ՝ քու երեսիդ առջևէն, ու քու ճամբադ պիտի պատրաստէ
- 28 քու առջևէդ: Քանզի կ'ըսեմ՝ ձեզի, Կենդանի ծնած- ներուն մէջ Յովհաննէս մկրտիչէն մեծ մարդարէ չկայ. տակայն Աստուծոյ թագաւորութեանը մէջ ամենէն պզտիկը անկէ մեծ է:
- 29 Եւ բոլոր ժողովուրդը ու մարտաւարները երբ լսե- ցին, արդարացեցին զԱստուած, որ Յովհաննէսի
- 30 մկրտութիւնովը մկրտուեցան, Բայց փարիսեցիները և օրինականները իրենց անձին դէմ Աստուծոյ խոր- հաւրդը անարգեցին, և անկէ չմկրտուեցան:
- 31 *Ուստի որո՞ւ նմանցեմ այս ազգին՝ մարդիկը, և
- 32 որո՞ւ կը նմանին: Կը նմանին տղոց, որոնք շուկաները նստելով՝ իրարու կը կանչէն ու կ'ըսեն, Փող հնչե- ցուցինք ձեզի, ու չխաղացիք, ողբ կարդացինք ձեզի,
- 33 ու չլուցիք: Վասն զի Յովհաննէս մկրտիչ եկաւ, ոչ հաց կ'ուտէր և ոչ գինի կը խմէր, ու կ'ըսէր, Դե
- 34 կայ անոր ներսիդին Որդին մարդոյ եկաւ, կ'ուտէ ու կը խմէ, և կ'ըսէր, Ահա ուսող և արբեցող մարդ
- 35 մը, մարտաւարներու ու մեղաւորներու բարեկամ: Եւ իմաստութիւնը արդարացաւ իր բոլոր սրբիներէն:
- 36 Փարիսեցիներէն մէկը կ'աղաչէր անոր որ իրեն հետ հոգ ուտէ. ան ալ փարիսեցիին տունը մտաւ ու սե-
- 37 ղան նստաւ: Եւ ահա քաղաքին մէջ մեղաւոր կ'ին մը կար. երբ իմացաւ թէ անիկա փարիսեցիին տունը

- սեղան նստեր է, շիշ մը անուշահոտ իւղ բերաւ.
- 38 Ու ետեւի կողմէն անոր ոտքերուն քով կեցեր՝ կու- լար, և արցունքովը սկսաւ անոր ոտքերը թրջել՝ ու
- 39 նոր ոտքերը, ու իւղով կ'օծէր: Ու երբ տեսաւ փա- րիսեցին, որ զանիկա հրաւիրեր էր, կ'ըսէր իր միտքին
- մէջ, Ասիկա եթէ մարդարէ ըլլար, պիտի գիտնար թէ ո՞վ և ի՞նչպէս կ'ին է իրեն դպչողը, վասն զի մե-
- 40 ղաւոր է: Եւ Յիսուս պատասխան տուաւ ու ըսաւ ա- նոր, Սիմոն, քեզի բան մը ունիմ՝ բտելու. ան ալ
- 41 ըսաւ, Ըսէ, վարդապետ. և լաւ, Փոխ տուող մը երկու պարտական ունէր, մէկը հինգ հարիւր դա-
- 42 հեկան պարտք ունէր, ու միւսը յիսուն: Եւ որով- չետեւ հատուցանելու խաղա-Քէն չուենէին, երկու-
- քին ալ շնորհեց. հիմա դրուցէ, Անոնցմէ ո՞րը աւելի
- 43 պիտի սիրէ զանիկա: Պատասխան տուաւ Սիմոն ու ըսաւ, Ինծի այնպէս կ'երեւնայ, թէ որո՞ւ որ շատ
- 44 շնորհեց, ան ալ ըսաւ անոր, Ուղիղ դատեցիր: Ու դառնալով դէպ ի այն կ'ընէ՝ ըսաւ Սիմոնի, Կը տես- նի՞ր այս կ'ընէ. ես քու տունդ մտայ, դուն ոտքերուս
- ջուր չտուիր, բայց տախտակ էր արցունքովը ոտքերու
- 45 թրջեց, և իր *մաղբովը սրբեց: Գուռ ինծի համարյոյր մը չտուիր, բայց տախտակ հոգ մանելէս ի վեր ոտքերուս
- 46 համարներէն չդադարեցաւ: Գուռ իմ գլուխս ձե- թով չօծեցիր, բայց տախտակ իմ ոտքերու անուշահոտ
- 47 իւղով օծեց: Ասոր համար կ'ըսեմ՝ քեզի, Ներուած են ասոր շատ մեղքերը, վասն զի շատ սիրեց. բայց
- 48 որու որ քիչ կը ներուի, անիկա քիչ կը սիրէ. Ու

*Ուստի, Եւ Տէրը ըսաւ, Ուստի

*Ուստի, գլխուն մաղբովը

- 49 Ըստւ անոր, Քու մեղքերդ ներուած են: Եւ անոր
հետ սեղան նստողները սկսան իրենց մէջ ըսել, Ո՞վ
է տախտակ որ մեղքերու թողութիւն ալ կու տայ:
50 Եւ ինք ըստւ կնոջը, Քու հաւատքդ քեզ *փրկեց,
գնա խաղաղութեամբ:

ԳԼ. Ը

- 1 Ու եղաւ որ անկէ ետեւ ա՛լ ինք քաղաքէ քաղաք
ու գեղէ գեղ պտըտելով՝ կը քարոզէր, և Սատուծոյ
թագաւորութիւնը կ'աւետարանէր, ու տատուերկու-
2 քը իրեն հետ էր. Նաեւ քանի մը կիներ՝ որոնք չար ոգի-
ներէ ու հիւանդութիւններէ բժշկուել էին. Մարիամ՝
որ Մագդաղէնացի կ'ըսուէր, ուրկէ եօթը դեւ էլեր
3 էր, Եւ Յովհաննա, Հերովդէսի տանը վերակացուն
Քուզայի կինը, ու Շուշան և շատ ուրիշներ, որոնք
իրենց ստացուածքովը խանութ տալու թիւն կ'ընէին:
4 Ու երբ մեծ բազմութիւն ժողովուեցաւ և շատ քա-
5 ղաքներէ իրեն եկան, առակով մը ըստւ առաջ, Սերմ
ցանոց մը ելաւ իր սերմը ցանելու. ու ցանած աստիճ
մէկ քանին ծամբուն քով ինկաւ և *դիւր և *կո-
ուեցաւ, ու երկիրքի թուշունները կերան զանիկա:
6 Եւ ուրիշը ապառաժի վրայ ինկաւ, ու բուսածին
7 պէս չորցաւ, հօգն հիւթ չունենալուն համար: Եւ
ուրիշը փուշերու մէջ ինկաւ, ու փուշերը անոր հետ
8 բռնակելով խեղդեցին զանիկա: Եւ ուրիշը աղէկ հողի
մէջ ինկաւ, ու բուսնելով՝ հարեւրապատիկ պտուղ

*Կ-մ, բժշկեց
†Ո՛հն, անոնց

- տուաւ: Երբ այս բաները կը զրուցէր, կ'աղաղակէր
Ան որ լսելու տկանջ աւնի՝ թող լսէ:
9 Եւ իր աշակերտները կը հարցնէին իրեն՝ ըսելով
10 Թէ ի՞նչ պիտի ըլլայ այն առակը: Ան ալ ըստւ,
Ձեզի տրուած է գիտնալ Սատուծոյ թագաւորու-
թեան խորհուրդները, ըստց ուրիշներուն առակնե-
լով և Խօսէ՛. որպէս զի տեսնելով՝ չտեսնեն, և լսե-
լով՝ չիմանան:
11 Սրդ առակը այս է. Սերմը Սատուծոյ խօսքն է:
12 Ու ծամբուն քովիները անոնք են՝ որ կը լսեն, ու
ետքը Սատանայ կու գայ, անոնց սրտէն կը հանէ
խօսքը, որպէս զի չըլլայ թէ հաւատան ու փրկուին:
13 Եւ ապառաժին վրայիները առա՛ւել՝ որ երբ կը լսեն,
ուրախութեամբ կ'ընդունին խօսքը, ըստց արմատ
չունին. ատեն մը կը հաւատան, ու փորձութեան
14 ժամանակ կը հեռանան: Եւ փուշերուն մէջ ինկածը
անոնք են՝ որ կը լսեն, ըստց հոգեւոր ու հարստու-
թիւնով և այս կեանքին ցանկութիւններովը զբա-
15 ղած ըլլալով՝ կը խեղդուին և անպտուղ կ'ըլլան: Իսկ
աղէկ հողի մէջ ցանաւ զանոնք են՝ որ բարի և յո-
ժար որոտով լսելով խօսքը կ'ընդունին ու համբերու-
թիւնով պտուղ կ'ուտան:
16 Ձկայ մէկը որ ծրագ վտռէ ու ամանի մը տակ կ'ամ
մահիճին ներքեւ դնէ, հապա աշտանակի վրայ կը
17 դնէ, որպէս զի ներս մտնողները լոյս տեսնեն: Վասն
զի չկայ ծածուկ լսան մը որ պիտի չյայտնուի, ոչ ալ
զաղաղակ բան մը որ պիտի չգիտցուի ու երևան չելլէ:
18 Ուստի նայեցէք թէ ի՞նչպէս կը լսէք. քանզի ով որ
ունի՝ անոր պիտի տրուի, և ով որ չունի՝ այն ալ զոր
ինք կը կործէ թէ ունի, անկէ պիտի առնուի:

- 19 Եւ անոր մայրը ու եղբայրները իրեն եկան, ու բազ-
 20 մուծենէն չէին կրնար անոր քով երթալ: Եւ անոր
 խմացուցին ըսելով. «Բու մայրդ ու եղբայրներդ դուր-
 21 սը կայներ են, ու քեզ տեսնել կ'ուզեն: Եւ անիկա
 պատասխան տալով՝ ըսաւ անոնց, իմ մայրս ու իմ
 եղբայրներս ասոնք են, որ Աստուծոյ խօսքը կը լսեն
 ու զանիկա կը կատարեն:
- 22 Ու եղաւ որ որ մը նաւը մտաւ ինք և իր աշակերտ-
 ներն ալ, ու ըսաւ անոնց, Մովսկին միւս կողմը անց-
 23 նինք. և ճամբայ ելան: Ու երբ նաւով կ'երթային,
 ինք քնացաւ. ու հովի փութորիկ մը իջաւ ծովակին
 վրայ, և նաւը կը լեցուէր, ու իրենք վատնդի մէջ
 24 էին: Մտեցան, արթնցուցին զանիկա ու ըսին, Վար-
 դապետ, վարդապետ, ահա կը կորսուինք. ան ալ
 ելաւ ստատեց հովին ու ջուրերուն խռովութեանը, և
 25 հանդարտեցաւ, ու խաղաղութիւն եղաւ: Եւ ըսաւ
 անոնց, Ո՛րք է ձեր հաւատարմ. և անոնք վախի մէջ
 ինկած՝ զարմացան, ու իրարու կ'ըսէին, Արդեօք ո՞վ
 է ասիկա՝ որ հովերուն ու ջուրին ալ հրաման կու
 տայ, և կը հնազանդին ասոր:
- 26 Ու նստելով իջան Գաղարացոց երկիրը, որ Գա-
 27 լիլեսայի դիմացի կողմն է: Եւ ինք ցամաքը ելելուն
 պէս՝ այն քաղաքէն մարդ մը ելաւ դիմացը, որուն
 ներսը շատ տառնէ ի վեր դեւեր կային, ու անիկա
 հանդերձ չէր հագներ, ոչ ալ տոն մէջ կը ընակէր,
 28 հապա գերեզմաններու մէջ: Եւ Յիսուսը տեսնելով
 աղաղակեց ու ինկաւ անոր առջև, ու բարձր ձայ-
 նով ըսաւ, Դու ինծի հետ ի՞նչ բան ունիս, Յիսուս,

- Որդի Աստուծոյ Բարձրելոյ. կ'աղաչեմ՝ քեզի, զիս մի
 29 տանջէր: (Վասն զի հրամայեց պիղծ ~~դի~~ ինն որ այն
 մարդէն ելլէ. որովհետեւ շատ տառն էր որ զանիկա
 յափշտակէր էր, և ահա իկա շղթաներով ու ստնակա-
 պերով կապուած կը պահուէր, բայց կապերը կը
 30 կտրտէր ու դեէն անապատը կը քշուէր:) Հարցուց
 անոր Յիսուս ու ըսաւ, Անուեդ ի՞նչ է. ան ալ ըսաւ,
 Լէզէնն. վասն զի շատ դեւեր մտեր էին անոր ներսի-
 31 դին: Եւ կ'աղաչէին անոր որ անդունդը երթալու
 32 հրաման չընէ իրենց: Եւ այն տեղ շատ խողերու
 երամակ մը կար, որոնք լեռը կ'արածուէին. ու աղա-
 չեցին անոր որ իրենց հրաման տայ անոնց մէջ մտնե-
 33 լու. և հրաման տուաւ անոնց: Ու դեւերը մարդէն
 ելլելով խողերուն մէջ ժտան ու երամակը գահավէժ
 34 տեղէն ծովակը վաղեց ու խեղդուեցաւ: Եւ խողա-
 րածները այս եղած բանը տեսնելով փախան, ու
 35 պատմեցին քաղաքը ու ագարակները: Եւ Գաղիլ
 կանն եղած բանը տեսնելու, ու եկան Յիսուսի, և
 զտան այն մարդը՝ ուրիշ դեւերը ելեր էին, հապուած
 ու խեղք վրան Յիսուսի սպքերուն քով նստած, ու
 36 վախցան: Եւ անոնք որ տեսեր էին, պատմեցին անոնց
 37 թէ ի՞նչպէս դիւահատը աղաւտեցաւ: Եւ Գաղարաց-
 ւոց շրջակայ տեղերը գտնուող բոլոր բազմութիւնը
 կ'աղաչէր անոր, որ իրենցմէ երթայ, վասն զի մեծ
 վախով բռնուած էին. ան ալ նաւը մտնելով ետ դար-
 38 ձաւ: Եւ այն մարդը՝ ուրիշ դեւերը ելեր էին, կ'աղա-
 չէր անոր որ հետը ըլլայ: Բայց Յիսուս արձակեց զա-
 39 նիկա ու ըսաւ, Դարձիր քու տունդ, ու պատմէ ինչ
 որ Աստուած քեզի ըրաւ. ան ալ գնաց, ու բոլոր
 քաղաքին մէջ քարոզեց ինչ որ Յիսուս իրեն ըրաւ:

- 40 Ու երբ Յիսուս ետ դարձաւ, ժողովուրդը զանկաւ
41 ընդունեց, վասն զի ամէնը անոր կը օգնուէին: Եւ
ահա Յայրոս անունով մարդ մը եկաւ, ու ինք ժո-
ղովարանին իշխանն էր. և Յիսուսի ստբը իշխաւով
42 կ'աղաչէր անոր որ իր տունը մտնէ. Վասն զի մէկ
հատիկ աղջիկ մը ունէր, գրեթէ տասուերկու տարե-
կան, որ մեռնելու մօտ էր. ու երբ անկա կ'երթար,
բազմութիւնը կը նեղէր զանկաւ:
- 43 Եւ կին մը, որ տասուերկու տարիէ ի վեր արիւնի
տեւատեալութեան մէջ էր, ու իր բոլոր ունեցածը
բժիշկներուն ծախք ըրած էր, և իրեն ոչ մէկէն բժըշ-
44 կուելու ծար մը եղած էր, Նտեէն մօտենալով անոր
հանդերձին քղանցքին դպաւ, և իսկոյն իր արիւնին
45 հոսումը դադարեցաւ: Եւ Յիսուս ըսաւ, Ո՞վ էր ան
որ ինծի դպաւ. երբ ամէնը կ'աւրանային, ըսաւ Պետ-
րոս ու անոր հետ եղողները, Վարդապետ, բազմու-
թիւնը քեզ կը հրէ ու կը նեղէ, ու կ'ըսե՞ս թէ Ո՞վ
46 ինծի դպաւ: Եւ Յիսուս ըսաւ, Մէկը ինծի դպաւ,
47 քանզի իմացայ որ ինծմէ զօրութիւն մը ելաւ: Երբ
տեսաւ կինը որ քաւէ չպահուեցաւ, դողալով
եկաւ ու անոր առջև նկաւ, և բոլոր ժողովուրդին
առջև անոր պատմեց թէ ի՞նչ բանի համար անոր
դպեր էր, և թէ ի՞նչպէս ինք իսկոյն բժշկուեցաւ:
- 48 Եւ Յիսուս ըսաւ անոր, Քաջադէրուէ, աղջիկ, քու
հաւատքդ քեզ բժշկեց, գնա իտողաղութեամբ:
49 Երբ ինք գեռ կը խօսէր, ժողովրդապետին տունէն
մէկը եկաւ ու ըսաւ անոր, Աղջիկդ մեռաւ, աւ վար-
50 դապեալ մի յոգնեցներ: Բայց Յիսուս երբ լսեց,
պատասխան տուաւ անոր ու ըսաւ, Մի վախճար,
51 միայն հաւատա, ու պիտի ապրի: Եւ երբ տունը

- մտաւ, ուրիշ մէկը թող չտուաւ որ մանէ, բայց
միայն Պետրոսը ու Յակոբոսը և Յովհաննէսը ու աղ-
52 ջրկան հայրը ու մայրը: Ամէն ալ կու լային ու կ'ող-
բային անոր վրայ. և ինք ըսաւ, Մի լաք, անկա մե-
53 ռած չէ, հապա կը քնանայ: Եւ անոնք ծաղր կ'ընէին
54 աղանկա, քանզի գիտէին թէ մեռաւ: Ու ինք ամէն
ալ դուրս հանելով բռնեց անոր ձեռքէն ու կանչեց՝
55 բռնով: Աղջիկ, եղբի, Եւ անոր հագին դարձաւ, ու
իսկոյն սոք ելաւ. և Յիսուս հրաման ըրաւ որ ստեղծ
56 տան անոր: Ու անոր ծնողքը ապշած մնացին. և ինք
անոնց պատուիրեց որ եղած բանը մարդո՛ւ չգրուեցեն:

ԳԼ. Թ

- 1 Եւ իր տառաշրկու օշադկերտները մէկտեղ իրեն
կանչելով անոնց զօրութիւն ու իշխանութիւն տուաւ:
2 Բոլոր դեւերուն վրայ և տխտերը բժշկելու: Եւ զա-
նոնք զրկեց որ Աստուծոյ թաղաւորութիւնը քարո-
3 ջին ու հիւանդները բժշկեն: Եւ ըսաւ անոնց, Ճամ-
բու համար բան չառնէք, ոչ գաւաղան և ոչ պարկ,
ոչ հաց և ոչ ստակ, ոչ ալ կրկին հանդերձ ունե-
4 նաք: Եւ ո՛ր տուն որ մտնէք, հոն մնացէք ու անկէ
5 ելէք: Ու անոնք որ ձեզ չեն ընդունիր, երբ այն քա-
ղաքէն կ'ելլէք, ձեր ոտքերուն փոշին անգամ թօթ-
6 վեցէք՝ իրենց դէմ վկայութիւն ըլլալու համար: Եւ
անոնք ելան ու գեղէ գեղ կը պարտէին, և ամէն
տեղ աւետարանը կը քարոզէին ու բժշկութիւն
կ'ընէին:

*Ո՛րն է, առաքեալները

- 7 Եւ Հերովդէս չորրորդապետը անոր բարձր գործերը լսելով՝ տարակուսանքի մէջ էր՝ որովհետեւ ոմանք
- 8 ըսած էին Թէ Յովնայ յայտնուեցաւ, և ուրիշներն ալ՝ Թէ Առաջնուն մարգարէներէն մէկը յա-
- 9 ըութիւն առաւ: Եւ Հերովդէս ըսաւ, Յովնանեմք ես գլխատեցի, հապա սահկա ո՞վ պիտի բլլայ, որուն վրայով այսպիսի բաներ կը լսեմ: ու կ'ուզէր որ տեսնէ զանիկա:
- 10 Եւ առաքեալները դարձան ու պատմեցին անոր ինչ որ ըրին. և առաւ զանոնք, առանձին անապատ տեղ մը քաշուեցաւ քաղաքի մը քով՝ որուն անունը
- 11 Բեթսայիդա էր: Եւ ժողովուրդները երբ իմացան՝ անոր ետեւէն գացին, ու զանոնք ընդունելով՝ կը խօսէր անոնց Աստուծոյ Թագաւորութեանը վրայով: և որոնք որ բժշկութեան կարօտ էին՝ կը բժշկէր:
- 12 Ու երբ օրը սկսաւ իրիկուան մօտենալ, տառուերկուքը եկան ու ըսին անոր, Արձախէ ժողովուրդները, որպէս զի շրջակայ գեղերը ու ագարակները երթան իջևանին ու կերակուր գտնեն, վասն զի հոս անապատ
- 13 տեղ մըն ենք: Ըսաւ անոնց, Գաւթ տուէք ատոնց ու տելիք, անոնք ալ ըսին, Մենք ճինք նկանակէն ու երկու ձուկէն աւելի բան չունինք, եթէ չեմք անք այդ բոլոր ժողովուրդին համար կերակուր չգտնենք:
- 14 (Բանդի ճինք հազարի չափ այդ մարդիկ կային): Ու ըսաւ իր աշակերտներուն. Ատոնք դատ դատ, յիսուն
- 15 յիսուն, նստեցուցէք: Եւ այնպէս ըրին ու ամէն ալ
- 16 նստեցուցին: Եւ այն ճինք նկանակը ու երկու ձուկը առնելով ու դէպ ի երկինք նայելով՝ օրհնեց զանոնք ու կարեց, և կու տար աշակերտներուն, որպէս զի

- 17 ժողովուրդին առջև դնեն: Եւ կերան ու կշտացան ամէն ալ, ու աւելցած կտորուանքները տատուերկու կողով վերցուին:
- 18 Ու եղաւ որ երբ ինք առանձին աղօթք կ'ըներ, աշակերտներն ալ իրեն հետ էին, և հարցուց անոնց՝ ըսելով, Ժողովուրդները ինծի համար ո՞վ կ'ըսեն
- 19 Թէ եմ Անոնք ալ պատասխան տալով ըսին, Որքան Յովնանէս մկրտիչը, և ուրիշներ՝ Նիկիո, ուրիշներ ալ՝ Թէ Առաջնուն մարգարէներէն մէկը յաղութիւն
- 20 առեր է: Եւ ինք ըսաւ անոնց, Հապա դուք ինծի համար ո՞վ կ'ըսէք Թէ եմ: պատասխան տուաւ Պետ-
- 21 րոս ու ըսաւ, Աստուծոյ Քրիստոսը: Եւ ինք տասնիկ պատուիրեց անոնց որ այս բանը մարդուն չըրուցնէ:
- 22 Ու ըսաւ Թէ Պէտք է որ Որդին մարդոյ շատ չարչարանքներ կրէ, և ծերերէն ու քահանայապետներէն և դպիրներէն մերժուի ու սպաննուի, ու երրորդ օրը
- 23 յարութիւն առնէ: Եւ ամէնուն կ'ըսէր, Եթէ մէկը կ'ուզէ իմ ետեւս գալ, թող իր անձը ուրանայ, և
- 24 ամէն օր իր խաչը վերցնէ, ու իմ ետեւս գալով Վասն զի ով որ կ'ուզէ իր անձը ապրեցնել, պիտի կորսնցնէ զանիկա. և ով որ ինծի համար իր անձը կորսնցնէ,
- 25 պիտի ապրեցնէ զանիկա: Քանզի ի՞նչ կը շահ մարդ մը՝ եթէ բոլոր աշխարհը վատտի, և իր անձը կոր-
- 26 ունցնէ կամ քիտ ընէ: Վասն զի ով որ զիս և իմ խօսքերս Դժուարեմ ամօթ սեպէ, Որդին մարդոյ ալ զանիկա Դժուարեմ ամօթ պիտի սեպէ՝ երբ գոյ իր
- 27 ու Հօրը և սուրբ հրեշտակներուն փառքով, Բայց ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, որ Հոս կայնողներէն մէկ քանիները կան՝ որոնք մահուան համը պիտի չառնեն, մինչև տեսնեն Աստուծոյ Թագաւորութիւնը:

28 Ու եղաւ որ այս խօսքերէն գրեթէ ութ օր ետքը՝
 Պետրոսը ու Յովհաննէսը և Յակոբոսը առնելով, լեռը
 29 ելաւ աղօթք ընելու։ Ու երբ ինք աղօթք կ'ընէր, իր
 երեսին տեսքը ուրիշ կերպ մը եղաւ, ու իր հագուստը
 30 ճերմակ ու փայլուն եղաւ։ Աւ ահա երկու մարդիկ
 իրեն հետ կը խօսէին, որոնք Մովսէս ու Եղիա էին,
 31 Փառքով երեւցած, և անոր այս կէտէն ելելուն
 վրայով կը խօսէին, որ Երուսաղէմի մէջ պիտի կա-
 32 տարուէր։ Բայց Պետրոս և անոր հետ եղողները քու-
 նով ծանրացած էին, ու երբ արթնցան, տեսան անոր
 փառքը և այն երկու մարդիկը որոնք անոր քով կե-
 33 ցեր էին։ Ու եղաւ որ երբ անոնք զատուեցան անոր
 քովէն, Պետրոս ըսաւ Յիսուսի. Վարդապետ, ազէկ
 է որ հոս կ'ենանք, ու երեք խրճիթ շինենք. մէկը
 34 քեզի՝ և մէկը Մովսէսի՝ ու մէկը Եղիայի, վասն զի
 չէր դիտեր ինչ կը խօսէր։ Աւ քանի որ անիկա այս
 ըսները կը խօսէր, ամպ մը եկաւ ու անոնց վրայ հո-
 վանի եղաւ, և ամպին տակ մտած ատեններն վախ-
 35 ցան։ Ու ձայն մը եղաւ ամպէն՝ ըսելով, Ատիկա է
 36 իմ սիրելի Որդիս, ատոր մօտիկ ըլնէր։ Աւ երբ այն
 ձայնը եղաւ, Յիսուս մինակ դանուեցաւ։ Ու իրենք
 լուռ կեցան, և իրենց տեսածներէն այն օրերը մար-
 դո՛ւ բան մը չպատմեցին։
 37 Ու եղաւ որ հետեւեալ օրը, երբ անոնք լեռնէն վար
 38 իջան, շատ Ժողովուրդ անոր դէմը եկաւ։ Աւ ահա
 Ժողովուրդին մէջէն մարդ մը աղաղակեց ու ըսաւ.
 Վարդապետ, կ'աղաչեմ քեզի, նայէ իմ որդիս,
 39 քանզի իմ մէկ հաճիկս է. Եւ ահա ողի մը կը բռնէ
 զանիկա. ան ալ յանկարծ կը կանչուբառէ, և զա-
 նիկա ցնցելով կը փրփրեցնէ, ու հագիւ կը զատուի

40 անկէ՝ ջարդուբարդ ընելով զանիկա. Եւ քու աշա-
 կերաներուդ աղաչեցի որ հանեն զանիկա, ու չկրցան։
 41 Պատասխան տուաւ Յիսուս ու ըսաւ, Ով անհաւատ
 և խոտորեալ ազգ, մինչև ե՞րբ ձեզի հետ պիտի ըլ-
 42 լամ ու ձեզի համբերեմ. հոս բեր քու որդիդ։ Ու
 երբ դեռ կը մտնէր, դեռ զանիկա գետինը զար-
 43 կաւ ու սատիկ ցնցեց։ Իսկ Յիսուս սաստեց պղծ
 ողին, և բժշկեց աղան ու զանիկա իր հօրը տաւաւ։
 44 Աւ ամէնը կը զարմանային Աստուծոյ մեծամեծ գոր-
 ծերուն վրայ։

Ու քանի որ ամէնը կը զարմանային Յիսուսի ըրած
 ըստը գործերուն վրայ, անիկա ըսաւ իր աշակերտ-
 ներուն, Իսուք այս խօսքերը ականջներնիդ դրէք, վասն
 զի Որդին մարդոյ պիտի մատնուի մարդոց ձեռքը,
 45 Բայց անոնք չէին իմանար այն խօսքը, և անոնցմէ
 ծածկուած էր որպէս զի չհասկնան, ու կը վախնային
 այն խօսքին համար իրեն հարցնելու։
 46 Խորհուրդ մըն ալ մտաւ անոնց մէջ՝ թէ արդեօք
 47 իրենց մէջ ո՞վ է մեծ։ Իսկ Յիսուս անոնց սրտին
 խորհուրդը իմանալով՝ աղայ մը առաւ ու զանիկա
 48 իր քով կ'այնեցուց, Եւ ըսաւ անոնց, Ով որ այս
 աղան իմ անուանով կ'ընգանի՝ զիս կ'ընդունի. և ան
 որ զիս կ'ընդունի՝ անիկա զիս զրկալը կ'ընդունի՝
 վասն զի ան որ ձեր ամէնուն մէջ պղծիկ է, անիկա
 մեծ պիտի ըլլայ։
 49 Պատասխան տուաւ Յովհաննէս ու ըսաւ, Վար-
 դապետ, մէկը տեսանք որ քու անունովդ դեռեր կը
 հանէր և զանիկա արգիւեցնէր, վասն զի մեզի հետ

- 50 չպաշտիր: Եւ Յիսուս ըսաւ. «անոր, Մի տրդիրէք: քանզի ան որ *մեղի հակառակ չէ, մեր՝ կողմէն է»
- 51 Ու եղաւ որ երբ իր աշխարհէն վերանալու օրերը կը կատարուէին, ինք ալ †հաստատաւ որոշեց՝ երբուստեղէմ՝ երթալ: Եւ իր երեսին առջեւէն պատգամաւորներ զրկեց. և երբ գացին, Սամարացւոց մէկ գեղը մասն որպէս զի իրեն համար պատրաստութիւն մը ընեն: Եւ չընդունեցին զանիկա, վասն զի անոր երեսը գեղի երեստեղէմ՝ երթալու չէր: Եւ երբ իր աշակերտները, Յակոբոս ու Յովհաննէս, տեսան, ըսին, Տէր, կ'ազնիս որ քանք, ու երկինքէն կրակ իջնէ և ստակեցնէ զանոք, քնչպէս Եղիսա ալ ըրաւ: Եւ դարձաւ յանդիմանեց զանոք՝ ըսելով.
- 52 Զէք զիտեր թէ ի՞նչ հոգիի քեր էք դուք. †վասն զի Որդին մարդոյ չեկաւ մարդոց հոգիները կորսնցնելու, հապա փրկելու:» և ուրիշ գեղ մը գացին:
- 57 Ու երբ անոք ճամբան կ'երթային, մէկը ըսաւ. «անոր, Տէր, քու ետեւէդ դամ»՝ ուր որ երթաւ: Եւ Յիսուս ըսաւ անոր, Աղուէսները որջեր ունին, ու երկինքի թռչունները՝ բոյներ, բայց Որդին մարդոյ քեր է չունի, ուր էր գլուխը դնէ:
- 59 Ուրիշի մըն ալ ըսաւ, Եկուր իմ ետեւս. ան ալ ըսաւ, Տէր, ինծի հրաման տուր որ առաջ երթամ՝ իմ հայր թաղեմ: Յիսուս ըսաւ անոր, Թող տուր մեռելներուն որ թաղեն իրենց մեռելները, բայց դուն գնա Աստուծոյ թաղաւորութիւնը քարոզել:

*Ուստի, ձեզի հակառակ չէ, ձեր
†Յուս. երեսը հաստատեց
‡Ուստի չունի

- 61 Ուրիշ մըն ալ ըսաւ, Տէր, ես քու ետեւէդ պիտի գամ, բայց ինծի հրաման տուր որ առաջ իմ տան մէջ եղող:
- 62 Ներուն հրաժարական ողջոյն տամ: Յիսուս ըսաւ անոր, Ոչ մէկը որ ձեռքը մաշին վրայ կը դնէ ու ետին կը նայի, Աստուծոյ թաղաւորութիւնը յարմար է:

ԳԼ. Ժ

- 1 Այս բաներէն ետեւ Տէրը ուրիշ եօթանասուն ալ որոշեց, և զանոք իր առջեւէն երկու երկու զրկեց բոլոր քաղաքները ու տեղերը՝ ուր ինք պիտի երթար:
- 2 Եւ կ'ըսէր անոնց, Հաւնա՛ք շատ է, ու մշակները քիչ ուստի հաւնա՛քին Տէրջը աղաչեցէք որ մշակներ
- 3 հանէ իր հաւնա՛քին: Գացէք. ահա ես ձեզ կը զրկեմ՝
- 4 իրբեւ դառնէր դայլերու մէջ: Զեղի հետ քսակ մի առնէք, ոչ ալ պարկ, և ոչ կօշիկներ, ու ճամբան
- 5 մարդո՛ւ բարեւ մի տաք: Եւ ո՛ր տուն որ մտնէք՝ ա-
- 6 ռաջ ըռէք, *Բարեւ այս տանը: Ու եթէ հոն †բարեւ արժանաւոր մարդ՝ կայ, ձեր բարեւը պիտի հանդի-
- 7 տնոր վրայ, ապա թէ ոչ՝ ձեզի պիտի դառնայ: Եւ այն տանը մէջ մնացէք, ու անոնցմէ կերէք ու խմեցէք, վասն զի մշակը իր վարձքին արժանի է. առնէ
- 8 տուն մի փոխուիք: Եւ ո՛ր քաղաք որ մտնէք ու ձեզ
- 9 ընդունին, ինչ որ ձեր առջեւ դրուի՝ կերէք. Ու բժշկեցէք անոր մէջի հիւանդները, և ըռէք անոնց,
- 10 Աստուծոյ թաղաւորութիւնը ձեզի մօտեցեր է: Բայց ո՛ր քաղաք որ մտնէք ու ձեզ չընդունին, անոր հրա-

*Յուս. Խաղաղութիւն
†Յուս. Խաղաղութեան որդի

- 11 պարտկները ելլելով՝ բռնեք, Այն փողին ալ որ ձեր քաղաքէն մեր քաղաքը փակած է, ձեզի կը թօթ-վենք. միայն թէ զայս գիտնաք որ Աստուծոյ թա-
 12 դաւորութիւնը ձեզի մօտեցեր է: Զեզի կ'ըսեմ՝ որ այն օրը Սողոմի քաղաքը աւելի դիւրին պիտի ըլ-
 13 լայ՝ քան թէ այն քաղաքին՝ Վա՛յ քեզ, Քորազին, վա՛յ քեզ, Բելթապիդա, վասն զի իթէ Տիւրոսի ու Սիդոնի մէջ եղած ըլլային այն հրաշքները որոնք ձեր մէջ եղան, շատնցմէ քուրծով ու միտիբի մէջ
 14 նստելով ապաշխարած պիտի ըլլային: Բայց դատաս-տանին օրը Տիւրոսի ու Սիդոնի աւելի դիւրին պիտի
 15 ըլլայ քան թէ ձեզի: Եւ դուն, Կափառնայում, որ մինչեւ երկինք բարձրացած ես, մինչեւ դժուր պիտի
 16 իջնես: Ան որ ձեզի մօտիկ կ'ընէ, ինծի մօտիկ կ'ընէ. և ան որ ձեզ կը մերժէ, զիս կը մերժէ. և ան որ զիս կը մերժէ, զիս զրկողը կը մերժէ:
 17 Եւ եօթանասուն աշխիւրդէր դարձան ուրախու-թեամբ ու ըսին, Տէր, քու անուամբդ գեւերն ալ
 18 մեզի կը հնազանդին: Եւ ըսաւ անոնց, Սատանան
 19 փայլակի պէս երկինքէն վար ինկած կը տեսնէի: Ահա ձեզի իշխանութիւն կու տամ՝ օձերու ու կարիճնե-րու և թշնամիին լոյսը զօրութեանը վրայ կոխաւորե-
 20 լաւ. ու բնաւ լրան մը ձեզի պիտի չգնա: Բայց դուք անոր վրայ մի ուրախանաք որ շուրջ ոգիները ձեզի կը հնազանդին, հապա ուրախացէք որ ձեր անունները երկինքը գրուած են:
 21 Այն նոյն Ժամուս Յիսուս Հոգիով ուրախացաւ ու ըսաւ, Շնորհակալ եմ քեզմէ, ով Հայր, Տէր երկնի և երկրի, որ այս լրաները ծածուկ պահեցիր իմա-տուններէն և գիտուններէն, ու աղօց յայտնեցիր.

- այս, ով Հայր, վասն զի քու տաջեզ այսպէս հաճելի
 22 եղաւ: Ամէն լրան ինծի տրուեցաւ իմ՝ Հօրմէս, ու մէկը չգիտեր թէ ո՞վ է Որդին, բայց միայն Հայրը. և թէ ո՞վ է Հայրը, բայց միայն Որդին, և ան՝ որու Որդին կ'ուզէ յայտնել:
 23 Եւ աշակերտներուն դառնալով՝ առանձին ըսաւ,
 24 Երանի՛ այն աշխերուն՝ որոնք ձեր տեսածները կը տեսնեն. Բանդի կ'ըսեմ՝ ձեզի, որ շատ մարդարէներ և թագաւորներ ուղեցին ձեր տեսածները տեսել, ու չտեսան, և ձեր լրանները լսել, ու չլսեցին:
 25 Եւ ահա օրինական մը ելաւ, ու զանիկա փորձե-լով՝ ըսաւ, Վարդապետ, ինչ ընեմ որ յաւիտենա-
 26 կան կեանքը ժառանգեմ: Անիկա ալ ըսաւ անոր, Օրէնքին մէջ ինչ գրուած է, ինչպէս կը կարդաս:
 27 Պատասխան տուաւ անիկա ու ըսաւ, Քու Տէր Աստ-ուածդ սիրես քու բոլոր սրտէդ ու քու բոլոր անձէդ և քու բոլոր զօրութեանդ ու քու բոլոր միտքէդ, և
 28 քու ընկերդ քու անձիդ պէս: Եւ ինք ըսաւ անոր, Տեսակ պատասխան տուիր. առիկա ըրէ ու պիտի
 29 ապրիս: Իսկ անիկա ուղեւով ինքզինք որդարացնել,
 30 ըսաւ Յիսուսի, Բայց իմ ընկերո՞ւն ո՞վ է: Պատասխան տուաւ Յիսուս ու ըսաւ, Մարդ մը երուսաղէմէ երի-թով կ'իջնէր, ու աւազակներու ձեռք ինկաւ, որոնք
 31 թողուցին ու գացին: Եւ պատահեցաւ որ քահանայ մը այն ճամբայէն կ'իջնէր, ու զանիկա տեսնելով՝
 32 անդիի կողմէն անցաւ: Նոյնպէս Ղեւտացի մըն ալ այն տեղ հասնելով՝ գնաց ու տեսաւ, և անդիի կող-
 33 մէն անցաւ, Բայց Սամարացի մը որ ճամբորդութիւն կ'ընէր, եկաւ անոր քով, ու զանիկա տեսնելով

- 34 խղճաց. Եւ մտեցաւ, անոր վէրքերը գտաթ թեց,
վրան ձէթ եւ գինի թափելով, ու իր զրոտաին զօրոյ
35 զնեղով՝ տարաւ զանիկա պանդոկ մը, և անոր հոգ
տարաւ: Ու հետեւեալ օրը երբ կ'ելլէր անկէ, երկու
գահեկան հանեց՝ պանդոկապետին տուաւ և անոր
36 ըսաւ, Հոգ տար ատոր, ու ինչ որ աւելի ծախք ընես,
եռ դառնալու ես քեզի կը վճարեմ: Հիմա այն երե-
37 յեւթ իշխողն: Եւ անիկա ըսաւ, Ան որ ողորմու-
թիւն ըրաւ: Բայն առան Յիսուս ըսաւ անոր, Գնա,
գուն ալ այնպէս ըրէ:
- 38 Ու եղաւ որ երբ անոնք կ'երթային, ինք գեղ մը
մտաւ, և կին մը, Մարթա անունով, զանիկա իր
39 տունը ընդունեց: Եւ անիկա քոյր մը ունէր, որուն
անունը Մարիամ էր, որ եւս Յիսուսի սոքերուն
40 քով նստաւ, ու անոր խօսքերը մօտիկ կ'ընէր: Բայց
Մարթա շատ սպասաւորութիւնով զրադած էր. ե-
կաւ անոք քով ու ըսաւ, Տէր, քու հոգդ չէ՞, որ իմ
քոյրս զիս մինակ թողաք սպասաւորութեան մէջ.
41 ուստի ատոր զրուցէ որ ինծի օգնէ: Պատասխան
տուաւ Յիսուս ու ըսաւ անոր, Մարթա, Մարթա,
42 պիտ. Բայց մէկ բան պէտք է, և Մարիամ այն աղէկ
բամբինը ընտրեց, որ իրմէ պիտի չառնուի:

ԳԼ. ԺԱ.

- 1 Ու եղաւ որ տեղ մը աղօթք կ'ընէր. ու երբ դադա-
րեցաւ, իր աշակերտներէն մէկը ըսաւ իրեն, Տէր, մեզի
աղօթք ընել սորվեցուր, ինչպէս Յովհաննէս ալ իր
2 աշակերտներուն սորվեցուց: Եւ ըսաւ անոնց, Երբ ա-

- ղօթք կ'ընէք՝ ըսէք, Ով Հայր՝ մեր, որ երկինքն ես՝, քու
անունդ սուքը ըլլայ. քու թագաւորութիւնդ գոյ.
* քու կամքդ ըլլայ, ինչպէս երկինքը նոյնպէս երկրի
3 վրայ: Մեր ամէն օրուան հացը օրէ օր մեզի տուր.
4 Եւ մեզի ներէ մեր մեղքերը, քանզի մենք ալ կը նե-
րենք այն ամէնուն՝ որ մեզի պարտաւորն են. ու մեզ
փորձութեան մի տանիր, * հապա չարէն մեզ աղաւտէ:
- 5 Եւ ըսաւ անոնց, Ձեզմէ ո՞վ է ան ոք լարեկամ մը
ունենայ, ու կէտղիշերուան մէջ երթայ անոր և ըսէ
անոր, Բարեկամ, ինծի երեք նիստակ փոխ տուր.
6 Վասն զի իմ մէկ լարեկամն ծամրայէ ինծի եկաւ,
7 ու բան մը չունիմ անոր առջև զնեղու: Անիկա ալ
ներսէն պատասխան տայ և ըսէ, Զիս մի յոգնեցներ,
արդէն դուք գոցուած է, ու աղաքս իմ քովս ան-
կողմնի մէջ են. չեմ կրնար ելլել ու քեզի հոգ տար:
8 Ձեզի կ'ըսեմ, Թէ և բարեկամութեան համար չեղէ
տայ անոր, սակայն անոր թախանձանքին համար պի-
9 տի ելլէ, ու պէտք եղածը տայ անոր: Ես ալ կ'ըսեմ
ձեզի, Խնդրեցէք և պիտի տրուի ձեզի, փնտռեցէք
ու պիտի գտնէք, Դուք զարկէք և պիտի բացուի
10 ձեզի. Վասն զի ամէն ով որ կը խնդրէ՝ կ'առնէ, և
ով որ կը փնտռէ՝ կը գտնէ, և ով որ Դուք կը զար-
11 նէ՝ պիտի բացուի անոր: Ձեզմէ ո՞վ է այն հայրը,
որմէ իր որդին հաց որ ուզէ, միթէ քամր պիտի տայ
անոր կամ եթէ ձուկ ուզէ, միթէ ձուկին տեղ ո՞՞՞
12 պիտի տայ անոր. Եւ կամ եթէ հաւկիթ ուզէ, միթէ
13 կարի՞՞ճ պիտի տայ անոր: Ուստի եթէ դուք որ չար
էք՝ ձեր զաւակներուն աղէկ ընծաներ տալ զիտէք,

- որչափ աւելի քեւ Հոյրը երկիրքէն Սուրբ Հոգին
 պիտի տայ անոնց որ իրմէ կը խնդրեն:
- 14 Ու դե մը կը հանէր, և անիկա համը էր. ու եղաւ
 որ երբ դեւը ելաւ, համըն խօսեցաւ, և ժողովուրդը
 ներքը զարմացան: Բայց անոնցմէ մէկ քանիները բռնի,
 Աստիկա դեւերուն Բէեզղէրուդ իշխանին միջոցով,
 16 դեւերը կը հանէ: Ուրիշներն ալ փորձելով երկիրքէն
 17 նշան մը կ'ուզէին անկէ: Բայց ինք զիտնալով անոնց
 խորհուրդները՝ ըստ անոնց, Ամէն թագաւորութիւն
 իրեն դէմ՝ բաժնուած՝ կ'աւելի, և տուն մը իրեն
 18 դէմ՝ բաժնուած՝ կը կործանի. Հապա եթէ Սատանայ
 իրեն դէմ՝ բաժնուած է, անոր թագաւորութիւնը
 ինչպէս պիտի կենայ. որովհետեւ կ'ըսէ թէ Բէեզ-
 19 զըրուդով դեւերը կը հանեն: Իսկ եթէ ես Բէեզղէ-
 րուդով դեւերը կը հանեմ, ձեր որդիները ինչով կը
 հանեն. ուրեմն անոնք պիտի ըլլան ձեր դատաւոր-
 20 ները: Բայց եթէ ես Աստուծոյ մօտովը կը հանեմ
 դեւերը, ուրեմն Աստուծոյ թագաւորութիւնը ձեր
 21 վրայ հասած է: Երբ զօրաւոր Բաբել մը զէնքերը վրան
 առած՝ իր Դաւիթ ըսկը կը պահպանէ, անոր բաները
 22 խաղաղութիւնն մէջ կը քան. Բայց երբ անկէ աւելի
 զօրաւորը վրան գալով յաղթէ զանիկա, անոր զէն-
 23 քերը կ'առնէ՝ որոնց ինք յուսացեր էր, և անկէ ա-
 ինծի հակառակ է, և ան որ ինծի հետ չժողովե-
 րիւցան կ'ընէ:
- 24 Երբ պիղծ ոգին մարդէ մը կ'ելլէ, անջուր տեղեր
 կը պտտի, հանգստութիւն կը փնտռէ. ու երբ

Յան. տան

- չգտներ՝ կ'ընէ, Գառնամ նորէն իմ տուն՝ ուրկէ
 25 ելայ: Եւ կու գայ, Գառնամ մարդուած ու յարգար-
 26 ուած կը գտնէ: Այն տան կ'երթայ, և երէն հէ-
 կ'առնէ եօթը սերիչ ոգիներ իրմէ աւելի չար, ու
 մտնելով հոն կը ընտելին, և այն մարդուն վերջը ա-
 ռաջինէն գէշ կ'ըլլայ:
- 27 Ու եղաւ որ երբ անիկա այս բաները կը խօսեր,
 ժողովուրդին մէջէն կին մը ձայնը վերցուց ու ըստ
 անոր, Երանի՛ պիտի որովայնի՛ն՝ որ քեզ կրեց, և այն
 28 ծծեցերուն՝ որոնք քեզի կաթ՝ տուին: Եւ ինք ըստ,
 Մանաւանդ թէ երանի՛ անոնց որ Աստուծոյ խօսքը
 կը լսեն ու կը պահեն:
- 29 Ու երբ ժողովուրդները աւելի էր կը գիտնէին,
 սկսաւ ըսել Այս ազգը չար է. նշան կ'ուզէ, և աւելի
 նշան պիտի չարութիւնն, բայց միայն Յովնան մար-
 30 գարէին նշանը: Քանզի ինչպէս Յովնան Նինուէացի-
 ներուն նշան եղաւ, այնպէս Որդին մարդոյ այս ազ-
 31 գին պիտի ըլլայ: Հարաւի թագուհին դատաստանին
 օրը այս ազգին մարդոցը դէմ պիտի ելլէ, ու պիտի
 դատապարտե տանը, վրան զի երկրի ծայրերէն եկաւ
 Սողոմոնի իմաստութիւնը լսելու. և ահա Սողոմոնէ
 32 մեծ մէկը կայ հոս: Նինուէի մարդիկը դատաստանին
 օրը այս ազգին դէմ պիտի ելլեն, ու պիտի դատա-
 պարտեն ասիկա, վրան զի Յովնանի քարոզութիւնով
 զեղջիւ եկան, և ահա Յովնանէ մեծ մէկը կայ հոս:
- 33 Մէկը ճրագը չվաւեր, ծածուկ տեղ մը գնեց, ոչ
 ալ գրուանի տակ, հապա աշտանակի վրայ, որպէս
 34 զի ներս մտնողները լոյսը տեսնեն: Մարմինին ճրագը
 աչքն է. ուստի երբ աչքը պարզ է, բոլոր մարմինը
 ալ լուսաւոր կ'ըլլայ: Բայց երբ աչքը վատ է, մար-

- 35 մինչդեռ մեծ կ'ըլլայի, Ուրեմն զգոյշ կեցիր, որ քու
36 մէջդ եղած լոյսը խաւար չըլլայ: Արդ եթէ քո բո-
լոր մարմինդ լուսաւոր է, և մեծ մաս մը չունի,
բոլորն ալ լուսաւոր կ'ըլլայ, ինչպէս երբ ծրագ մը
իր փայլունութիւնովը քեզ կը լուսաւորէ:
37 Ու երբ այս բանէն կը խօսէր, փարիսեցի մը կ'ա-
ղաչէր անոր՝ որ իր քով ծաշ ուտէ. անիկա ալ
38 մտաւ սեղան նստաւ: Իսկ փարիսեցին երբ տեսաւ,
39 զարմացաւ, որ նախ չլուսացուեցաւ ծաշէն առաջ: Եւ
Տէրը ըստ անոր, Հիմա դուք, փարիսեցիներ, դաւա-
թին ու պնակին դուրսիդ կը մտքեք, ու ձեր ներսի-
դին յափշտակութեամբ և չարութեամբ լեցուն է:
40 Անխելքներ, ան որ դուրսիդ ըրաւ, ներսին ալ ինք
41 չըրաւ: Սակայն անչ մէջ եղածներէն ողորմութիւն
տուէք, և ահա ամէն բան մաքուր կ'ըլլայ ձեզի:
42 Բայց վա՛յ ձեզի փարիսեցիներուդ, որ անանութիւն ու
փեղեկային և բոլոր խոսեղեններուն տասանորդը կը
վճարեք, ու զանց կ'ընէք իրաւունքը և Աստուծոյ
43 սէրը. ասոնք պէտք էր ընէի, և զանոնք չձգել. Վա՛յ
ձեզի փարիսեցիներուդ, որ ժողովարաններուն մէջ
առաջին ամիսները կը սիրէք, ու շուկաներուն մէջ
44 բարենները. Վա՛յ ձեզի, կեղծաւոր դպիրներ ու փա-
րիսեցիներ, որ անյայտ գերեզմաններու նման էք,
որոնց վրայէն մարդիկ կը քալեն ու չեն գիտեր:
45 Եւ օրինականներէն մէկը պատասխան տալով՝ ըսաւ
անոր, Վարդապետ, այդ խօսքերը զրուցելով մեզ
46 ալ վար կը զարնես: Եւ անիկա ըսաւ, Զեղի ալ վա՛յ
օրինականներուդ, որ ասոնքն ալ դժուար բեռներ կը
բեռցնէք մարդոց, ու դուք ձեր մէկ մատով այն
47 բեռներուն չէք դաչիր: Վա՛յ ձեզի, որ մարգարէնե-

- բուն գերեզմաններ կը շինէք, ու ձեր հայրերը սպան-
48 նեցին զանոնք: Ուրեմն կը վկայէք և հաւանութիւն
կու տաք ձեր հայրերուն ըրածներուն. վասն զի իրենք
սպաննեցին զանոնք, ու դուք անոնց գերեզմանները
49 կը շինէք: Անոր համար ալ Աստուծոյ խնայու-
թիւնը ըսաւ, Պատի զրկեմ անոնց մարգարէներ ու
աւաքեալներ, և անոնցմէ ո՛րը պիտի սպաննեն ու
50 ո՛րը հալածեն. Որպէս զի աշխարհի սկիզբէն հետէ
Թափուած բոլոր մարգարէներուն արիւնը այս աղ-
51 զէն պահանջուի, Արեւի արեւնէն մինչև Զաքա-
րիայի արիւնը, որ սեղանին ու տաճարին մէջտեղ
կորսուեցաւ. ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, Այս աղգէն
52 պիտի պահանջուի Վա՛յ ձեզի օրինականներուդ, որ
զիտութեան բանալին վերցուցիք, դուք չմտաք, և
մտնողներն ալ արգիլեցիք:
53 Ու երբ այս բաները անոնց կը զրուցէր, դպիրները
ու փարիսեցիները սկսան խիտ դժուարիլ, և շատ
54 բաներու վրայով անոր բերնէն խօսք փնտռել. Եւ
անոր դարան պատրաստելով կը փնտռէին թէ ինչ-
պէս անոր բերնէն բան մը որսան, որպէս զի անոր
վրայով ամբաստանութիւն ընեն:

ԳԼ ԺԲ

- 1 Այս միջոցին երբ բիւրուար ժողովուրդներ վրան
Ժողովուեցան, մինչև մեկգլխի կը կոխէին, սկսաւ ըսել
իր աշակերտներուն, Ամէնէն առաջ ինքզինքնիդ
զգոյշ պահեցէք փարիսեցիներուն խմորէն, որ է կեղ-
2 ծաւորութիւն. Վա՛ն զի բան մը չկայ ծածուկ՝ որ
պիտի չյայտնուի, և գաղտուկ՝ որ պիտի չգիտցուի:

- 3 Ուստի ինչ որ մուծ տեղը զրուցեցիք, անկեալ լոյս տեղը պիտի լսուի. և այն զոր ներքին տնտեսներուն մէջ տկանջի խօսեցաք, տանիքներուն վրայ պիտի
- 4 քարոզուի: Բայց ձեզի իմ բարեկամներուն կը զրուցեմ: Մի վախճաք անոնցմէ՝ որ մարմինը կը սպաննեն, ու անկէ ետեւ աւելի բան մը ընելու կ'ըզուրկեն:
- 5 Հոնինն Հապա ձեզի ցուցնեմ թէ որմէ՛ պիտի վախճաք. Անկէ վախճեք՝ որ սպաննելէն ետեւ իշխանութիւն ունի գէհեանը ձեզիւ. այո, կ'ըսեմ՝ ձեզի, 6 Անկէ վախճեք: Զէ՞ որ Տէր ճշդուի երկու գանկի կը ծախուի, և անոնցմէ մէկը մոռցուած չէ Աստուծոյ տաճի: Բայց ձեր դիտուն բոլոր մտքերն ալ համբուած են. ուրեքն մի վախճաք, վա՛ն զի գուք շատ
- 8 ճշդուկներէն աւելի աղէկ էք: Եւ ձեզի կ'ըսեմ, Ամէն ով որ զիս կը դաւանի մարդոց տաճի, Որդին մարդոյ ալ զանկա պիտի դաւանի Աստուծոյ հրեշտակներուն տաճի: Բայց ան որ զիս մարդոց տաճի կ'աւանդայ, ուրացուած պիտի ըլլայ Աստուծոյ հրեշտակներուն տաճի: Եւ ամէն ով որ Որդւոյ մարդոյ դէմ բան կ'ըսէ, պիտի ներուի անոր, բայց ան որ Սուրբ Հոգիին դէմ հայհոյութիւն կ'ընէ, պիտի
- 11 չներուի անոր: Ու երբ ձեզ ժողովարանները և իշխանութիւններու ու պետութիւններու տաճի տաճի տաճի ըլլան, հոգ մի ընէք թէ ինչպէս կամ ինչ պատասխան պիտի տաք, կամ ինչ պիտի ըսէք:
- 12 Վասն զի Սուրբ Հոգին պիտի սորվեցնէ ձեզի նոյն ժամուն՝ ինչ որ պէտք է խօսիլ:
- 13 Ժողովուրդին մէջէն մէկը ըսաւ անոր, Վարդապետ, զրուցէ եղբօրս, որ Քիւն ինչ ժողովուրդութիւնը ինչի
- 14 հետ բաժնէ: Ան ալ ըսաւ անոր, Մարդ, ո՞վ զիս

- 15 ձեր վրայ գտաւ: Եւ ըսաւ անոնց, Նայեցէք և զգուշացէք աղաճութենէ. վասն զի մարդուս ստացուածքներուն աւելնալէն
- 16 ինչպէ՞ս չէ իր կեանքը: Առակ մըն ալ խօսեցաւ տնոնց՝ ըսելով, Հարուստ մարդու մը տրտերը տաւատ
- 17 բերքեր տուին. Եւ ինք կը մտածէր ինքնիրեն ու կ'ըսէր, Ի՞նչ ընեմ, վասն զի տեղը չունիմ, ուր իմ բերքերս ժողովեմ: Եւ ըսաւ, Զայս ընեմ: Իմ ամբարներս քակեմ ու ալ աւելի մեծ շինեմ, և հոն ժողովեմ իմ բոլոր բերքերս ու բարիքներս: Եւ իմ անձինս ըսեմ: Ով անձս, շատ բարիքներ ունիս շատ տարիներու համար ժողովուած. հանգչէ՛, կեր, խմ և ու
- 20 ըսի եղբիւր Բայց Աստուծոյ ըսաւ անոր, Անմիտ, այս զիշեր հոգիդ քեզմէ պիտի պահանջուի. ուստի այն քու պատրաստած բաներդ որո՞ւ պիտի ըլլան: Այո, պէս է անկա որ իր անձին համար գոնձ կը գիլէ, ու Աստուծոյ չհարստանար:
- 22 Եւ ըսաւ իր աշակերտներուն, Ասոր համար կ'ըսեմ ձեզի, Հոգ մի ընէք ձեր կեանքին համար՝ թէ ինչ պիտի ուտէք, ոչ ալ մարմինին համար՝ թէ ինչ:
- 23 պիտի հագնիք. Վա՛ն զի կեանքը կերակուրէն աւելի է, ու մարմինը հաղուստէն: Նայեցէք ագուստներուն, որոնք ոչ կը սերմանեն և ոչ կը հնձեն, որոնք ոչ շտեմարաններ ունին, ոչ ալ ամբարներ, ու Աստուծոյ զանոնք կը կերակրէ. դուք որչափ աւելի լու
- 25 էք թռչուններէն. Եւ ձեզմէ ո՞վ կրնայ իր հոգ ընել:
- 26 Եւ իր հասակին վրայ կանգուն մը աւելցնել: Հապա եթէ ամենափոքր բանին կարող չէք, ուրիշ բաներու
- 27 համար ինչո՞ւ հոգ կ'ընէք: Նայեցէք շուշաններուն, ինչպէս կ'աճին. ոչ կ'աշխատին և ոչ կը մտնեն,

Բայց ձեզի կ'ըսեմ որ Սողոմոն ալ իր բոլոր փառա-
 ւորութեանը մէջ անոնցմէ մէկուն պէս չհազուե-
 ցաւ: Ուստի եթէ խտրոյ որ այսօր դաշտի մէջ է, ու
 40 վաղը փռուել կը ձգուի, Աստուած այնպէս կը հազ-
 29 ունեցնէ, որչափ աւելի ձեզ, թերահաւատներ: Այլ
 դուք մի փնտռէք թէ ի՞նչ պիտի ուտէք և ի՞նչ
 30 պիտի խմէք, ու մի շփոթիք: Վասն զի այդ բոլոր
 բաները աշխարհիս աղբերը կը փնտռեն, ու ձեր Հայրը
 31 զիտէ որ այդ բաները ձեզի պէտք են: Բայց դուք
 Աստուծոյ թաքաւորութիւնը խնդրեցէք, և այդ բո-
 32 ւոր բաներն ալ ձեզի պիտի տրուին: Մի վախճար,
 պառօնի հօտ, վասն զի ձեր Հայրը հաճեցաւ որ թա-
 33 քաւորութիւնը ձեզի տայ: Ծախեցէք ձեր օտառ-
 ուածքը և ողորմութիւն տուէք: -- ձեզի չհինաւոր-
 քտակներ պատրաստեցէք, -- երկինքը՝ չպակեղու-
 40 գանձ մը, ուր ոչ գողը կը մօտենայ և ոչ ցեցը կ'ա-
 34 պրկանէ: Քանզի ձեր գանձը ուր որ է, սիրտերնիդ
 35 ալ հոն պիտի ըլլայ: Ձեր մէջքերը գօտեւորուած ըլ-
 36 լան, ու ճրագները վառուած: Եւ դուք այն մարդոց
 նման որոնք իրենց տերութիւնը կը սպասեն, թէ երբ պի-
 տի դառնայ հարսնիքէն, որպէս զի երբ գայ և Գառ-
 37 ղարնէ, իսկայն բանան անոր: Երանի՛ այն ծառան-
 րուն, որ տէրը երբ գայ՝ զանոնք արթննէ պիտի գտնէ:
 Ճշմարիտ կ'ըսեմ՝ ձեզի, որ ինք գօտին մէջքը պիտի
 կապէ ու սեղան նստեցնէ զանոնք, և առաջ անցնէ:
 38 Ըսվ սպասաւորութիւն պիտի ընէ անոնց: Եւ եթէ
 քէլէք -- ան երկրորդ պահուն գայ, կամ երրորդ պա-
 հուն գայ ու այնպէս գտնէ, երանելի են այն ծառա-
 39 ները: Բայց զայս գիտցէք, որ եթէ տանուտէրը գիտ-
 նար թէ ո՞ր տանն գողը կու գայ, արթուն կը կենար

40 ու թող չէր տար որ իր տունը ծակեն: Ուրիմն դուք
 ալ պատրաստ կեցէք, քանզի Որդին մարդոյ կու գայ
 այնպիսի ժամու մը մէջ՝ որ դուք չէք կարծեր:
 41 Եւ Պետրոս ըսաւ անոր, Տէր, այդ առակը մեզի՞
 42 կ'ըսես թէ տմենուն ալ: Եւ Տէրը ըսաւ, Ուրեմն ո՞վ
 է այն հաւատարիմ ու խմտաւուն անտերը, զոր տէրը
 իր գերդաստանին վրայ պիտի դնէ, որպէս զի տուե-
 43 նին առաջ ուտելիքը տայ: Երանի՛ է այն ծառային,
 զոր իր տէրը եկած տանը այնպէս ըսած պիտի գտնէ:
 44 Ճշմարիտ կ'ըսեմ՝ ձեզի, որ իր բոլոր ունեցածին վրայ
 45 պիտի կեցնէ զանկաւ Հապա եթէ այն ծառան իր
 սրտին մէջ ըսէ, իմ տէր իր գաղը կ'ուշտցնէ. և
 սկսի ծառաները ու աղախինները ծեծել, և ուտել
 46 ու խմել ու գինովեցուցուի: Այն ծառային տէրը պիտի
 գայ ասպէ՛ս որ մը որ չսպասեր, և ասպէ՛ս ժամ մը
 եր չգիտեր, և զանկաւ մէջտեղէն պիտի կտրէ, ու
 անոր բաժինը անհաւատարիմներուն հետ պիտի դնէ:
 47 Եւ այն ծառան որ իր տէրոջը կամքը զիտէ ու չպատ-
 րաստուի, ոչ ալ անոր կամքը ի գործ կը դնէ, շատ
 48 ծեծ պիտի ուտէ: Բայց ան որ չգիտեր ու ծեծի ար-
 ժանի բան մը կ'ընէ, քիչ ծեծ պիտի ուտէ. որու որ
 շատ արուեստաւ, շատ պիտի ուզուի անկէ, և որու որ
 աւելի յանձնուեցաւ, ալ աւելի պիտի պահանջուի
 անկէ:
 49 Եւ կրակ ձգելու եկայ երկրի վրայ, ու ի՞նչ կ'ու-
 50 զեմ եթէ արդէն բոլորեցած է: Բայց մկրտութիւն մը
 ունիմ մկրտուելու, և ի՞նչպէս կը տագնապիմ մին-
 51 չե կատարուի: Երբ կարծէք թէ ես երկրի վրայ խա-
 ղաղութիւն տալու եկայ. ձեզի կ'ըսեմ Ոչ, հապա
 52 բաժանմունք: Վասն զի սակէ ետեւ մէկ տան մէջ

- 53 Տինգը եւրֆէ բաժնուած պիտի ըլլան, երեքը երկու-
քէն ու երկուքը երեքէն. Հայրը պիտի բաժնուի որ-
դինն, և որդին հօրմէն, մայրը աղջիկէն ու աղջիկը
մօրմէն, կետուրը իր հարսէն ու հարսը իր կետուրէն:
- 54 Եւ ըսաւ Ժողովուրդներուն, Երբ արեւմուտքի կող-
մէն ամպ մը ելած կը տեսնէք, շուտ մը կ'ըսէք թէ
55 Անձրեւ պիտի գայ, և այնպէս կ'ըլլայ: Ու երբ հա-
րաւային հալը կը փչէ, կ'ըսէք թէ Տաք պիտի ըլլայ,
56 և այնպէս կ'ըլլայ: Կեղծաւորներ, երկրի ու երկինքի
երեսը քննելը դիտէք, հապա այս ժամանակը ի՞նչպէս
57 չէք քննելու: Եւ ինչո՞ւ դուք ձեզմէ չէք որոշեր իրա-
58 ռուները: Երբ դուն քու սօսիկդ հետ իշխանին երթա-
լու ըլլաս, ճամբուն մէջ անկէ ազատուելու համար
ջանք ըրէ, որ չըլլայ թէ քեզ դատաւորին առջեւ
քաշէ, ու դատաւորը դահիճին ձեռքը տայ քեզ, ու
59 դահիճն ալ լանար գնէ: Քեզի կ'ըսեմ, ընաւ պիտի
չելլես անկէ, մինչև վերջին լուման չվճարես:

ԳԼ. ԺԳ

- 1 Եւ ոմանք այն տառն ներկայ դանուելով՝ պատմե-
ցին անոր Գալիլեացոց վրայով, որոնց արեւնը Պիղատ-
2 տո իրենց զՏերուն հետ խառնեց: Եւ Յիսուս պա-
տասխան տալով՝ ըսաւ անոնց, Կը կարծէ՞ք որ այն
Գալիլեացիները բոլոր Գալիլեացիներէն աւելի մե-
3 ղաւոր են, որոնք այսպիսի բաներ քաշեցին: Ձեզի
կ'ըսեմ, Ոչ. հապա եթէ չապաշխարէք, ամէնդ ալ
4 նոյնպէս պիտի կորսուիք: Կամ թէ այն տառնը թ-
հոգին որոնց վրայ Սերովմայի մէջի աշտարակը ինկաւ,
և զանոնք մեռցուց. կը կարծէ՞ք որ անոնք երուսա-

- դէսի մէջ բնակած բոլոր մարդոցմէ աւելի պարտա-
5 ւոր էին: Ձեզի կ'ըսեմ, Ոչ. հապա եթէ չապաշխա-
րէք, ամէնդ ալ նոյնպէս պիտի կորսուիք:
- 6 Այս առաւին ալ ըսաւ. Մարդ մը իր սյգիին մէջ
անկուած թզենի մը ունէր, ու եկաւ անկէ պտուղ
7 փնտաւելու և չգտաւ: Ուստի ըսաւ. այդեպսնին, Ահա
երեք տարի է որ կու գամ՝ այդ թզենիին վրայ
պտուղ փնտնելու, ու չեմ գտներ. աւտիկա կարէ,
8 ինչո՞ւ համար գետինը խափանէ: Անկա պատասխան
տուաւ ու անոր ըսաւ, Տէր, այս տարի ալ տաիկա
թող տուր, մինչև ատոր բոլորակը բրեմ՝ ու թրիք
9 գնեմ, Եւ եթէ պտուղ տայ՝ աղէ, ապա թէ ոչ՝ գալ
դուք կարես տաիկա:
- 10 Եւ ինք Ժողովարաններէն մէկուն մէջ շարաթօրը
11 կը օրովեցներ: Եւ տճա կ'ին մը կար, որ հիւանդու-
թեան ոգի մը ունէր տառնը թ տարիէ ի վեր, ու
կծկտած էր և ամենեւին չէր կրնար շիտակ կոյնիլ:
12 Ու Յիսուս զանիկա տեսնելով՝ իջն կանչեց և ըսաւ
անոր, Ով կին, դուն քու հիւանդութենէդ արձակ-
13 ուած ես: Ու ձեռքը անոր վրայ դրաւ. և իսկոյն շիտ-
14 կուեցաւ ու փառք կու տար Աստուծոյ: Իսկ Ժողո-
վարանին իշխանը պատասխան տուաւ բարկանալով՝
որ Յիսուս շարաթօրը բժշկեց, և ըսաւ Ժողովուր-
դին. Վեց օր կայ, որոնց մէջ արժան է գործ գոր-
ծել. ուստի այն օրէքը եկէք բժշկուեցէք, ու ոչ թէ
15 շարաթօրը: Այն տառն Տէրը պատասխան տուաւ
անոր ու ըսաւ, Կեղծաւոր, ձեզմէ ամէն մէկը շա-
րաթօրը իր եղը կամ էշը մնուրէն չա՞րձակեր, որպէս

- 16 զի տանի ջուր տայ: Հապա ստիկա որ Աբրահամի աղջիկ էր, որ ահա տանեալ թաղեր Սատանայ զանիկա կապեց, չէր վայել որ շարաթ օրը այն կա-
- 17 պէն արձակուելի Եւ երբ այս բանը բաւաւ, իրեն հա- կառակ կեցողները ամէն ալ ամթով մնացին. ու բոլոր ժողովուրդը կ'ուրախանար այն ամէն փառա- ւոր գործերուն համար՝ որոնք անկէ կ'ըլլային:
- 18 Եւ ըսաւ, Աստուծոյ թագաւորութիւնը ի՞նչ բանի
- 19 կը նմանի, ու ի՞նչ բանի նմանցնեմ զանիկա: Մանա- նէիի հատի նման է, զոր մարդ մը առաւ իր պարտեղը ձգեց. և ածեցաւ ու մեծ ծառ եղաւ. ու երկինքի թռչունները անոր ծնկերուն վրայ բնակեցան:
- 20 Գարձեալ ըսաւ, Աստուծոյ թագաւորութիւնը
- 21 ի՞նչ բանի նմանցնեմ: Խմորի նման է, զոր կ'ին մը առաւ, երեք գրիւ ալիւրի մէջ պահեց, մինչև ամէնն ալ խմորեցաւ:
- 22 Եւ քաղաքները ու գեղերը պարտելով՝ կը սորվե-
- 23 ցնէր, ու գէպի Երուսաղէմ ճամբայ կ'ընէր: Եւ մէկը ըսաւ անոր, Տէր, քիչու՞ր են անոնք որ պիտի փրկ-
- 24 իւնին: Անիկա ալ ըսաւ անոնց, Ջանք ըրէք որ նեղ գոնէն մտնէք, քանզի կ'ըսեմ ձեզի որ շատերը
- 25 մտնել պիտի ուզեն և պիտի չկրնան: Անկէ ետեւ երբ տանուէրը ելլէ ու դուռը դոցէ, և դուք սկսիք
- 26 զուրք կենալ ու դուռը դարնել և ըսել, Տէր, Տէր, լաց մեղի. ան ալ պատասխան տալով՝ պիտի ըսէ ձեզի,
- 27 Ձեզ չեմ ճանչնար ուրկէ՛ էք, Այն տանն պիտի սկսիք ըսել Մենք քաւ առջևդ կերանք ու խմե- ցինք, և դուն մեր փողոցներուն մէջ սորվեցուցիր:
- 28 Եւ անիկա պիտի ըսէ, Ձեզի կ'ըսեմ, Ձեզ չեմ ճանչ- նար ուրկէ՛ էք. մէկդի կեցէք ինծմէ, բոլոր անիրաւու-

- 28 թիւն գործողներդ: Հոն պիտի ըլլայ լալ ու սկսա- ներ կրճաւել, երբ տեսնէք Աբրահամը ու Իսահակը և Յակոբը ու բոլոր մարգարէները Աստուծոյ թա-
- 29 գաւորութեանը մէջ, ու ձեզ դուք հաւած: Եւ պիտի դան արեւելքէն ու արեւմուտքէն և հիւսիսէն ու հարաւէն, ու պիտի բազմին Աստուծոյ թագա-
- 30ւորութեանը մէջ: Եւ ահա կան յետիններ՝ որոնք առաջիններ պիտի ըլլան, ու կան առաջիններ՝ որոնք յետիններ պիտի ըլլան:
- 31 Նոյն օրը մէկ քանի փարիսեցիներ եկան ու ըսին անոր, Ելի՛ր ու դնա տակէ, վասն զի Հերովդէս քեզ
- 32 սպաննել կ'ուզէ: Եւ ինք ըսաւ անոնց, Գացէք, այն աղուէտին ըսէք, Ահա ես գեւեր կը հանեմ ու բժշչ- կութիւններ կը կատարեմ այսօր և վաղը, ու երբորդ
- 33 քեզ պիտի կատարուիմ: Միայն թէ պէտք է որ այսօր ու վաղը և միւս օրը պտըտիմ, վասն զի կարելի չէ որ
- 34 մարգարէ մը Երուսաղէմէ դուրս կորուզի: Ով Երուս- սաղէմէ, Երուսաղէմ, որ մարգարէները կը սպաննէիր, ու քեզի զրկուածները կը քաղեօժէր, քանի՛ ան-
- 35 գամ քաւ աղաքներդ ժողովել ուզեցի, ինչպէս հաւը իր ձագերը թեւերուն տակ չէ թռչէ, և դուք չուզէ-
- 36 ցիք: Ահա ձեր տունը ձեզի աւերակ պիտի մնայ. սա- կայն ձեզի կ'ըսեմ, որ Ալ զիս պիտի չտեսնէք, մինչև գոյ այն ժամանակը որ պիտի ըսէք, Օրհնեալ է ան որ Տէրօջը անուանով կու գայ:

ԳԼ ԺԴ

- 1 Ու եղաւ որ երբ ինք շարաթ օր մը փարիսեցւոց գլխաւորներէն մէկուն տունը մտաւ հաց ուտելով,

- 2 ու անոնք անոր կը ապաստեն: Եւ տհա Տոն ջրգողեալ
3 մարդ մը կոր իր առջև: Եւ Յիսուս պատասխան
տուաւ ու խօսեցաւ օրինականներուն ու փարիսեցի-
4 ներուն՝ ըսելով. Արժան է շարաթ՝ օրը բժշկել: Ա-
նոնք ալ լուռ կեցան. Եւ ինք բռնեց զանիկա, բժշկեց
5 ու ճամբեց. Եւ պատասխան տալով՝ ըսաւ անոնց,
Ձեզմէ որոն էշը կամ եղը հորը ինչալու ըլլայ, ու
6 շուտ մը չհասներ զանիկա շարաթ՝ օրը: Եւ այս բա-
ներուն չկրցան անոր պատասխան տալ:
7 Առաւի մը զրուցեց այն հրաւիրուած մարդոց ալ,
երբ տեսաւ թէ ինչպէս առաջին բազմոցները կ'ընտ-
8 թէին, ու ըսաւ անոնց: Երբ մարդէ մը հարմելքի հրա-
ւիրուիս, առաջին բազմոցին վրայ մի նստիր. չըլլայ
որ քեզմէ աւելի պատուաւոր մէկն ալ հրաւիրուած
9 ըլլայ անկէ: Եւ ան որ քեզ ու զանիկա հրաւիրեց,
գայ զրուցէ քեզի, Աոր տեղ տուր, և անկէ ետեւ
10 սկսիս ամթով յետին տեղը բռնել: Հապա երբ հրա-
ւիրուիս, զնա յետին տեղը նստէ. որպէս զի երբ քեզ
հրաւիրողը գայ, քեզի բռն, Բարեկամ, վեր հրամանէ.
այն ատեն քեզի հետ նստողներուն առջև քեզի փառք
11 կ'ըլլայ: Վասն զի ամէն ով որ իր անձը կը բարձ-
րացնէ, պիտի խոնարհի. և ով որ իր անձը կը խոնար-
հեցնէ, պիտի բարձրանայ:
12 Ու զինք հրաւիրողին ալ ըսաւ, Երբ ճաշ կամ ընթ-
րեք կ'ընես, մի կանչեր քու բարեկամներդ, ոչ ալ քու
եղբայրդ, և ոչ քու ազգականներդ, ու ոչ քո հարուստ
ղերացիներդ, որ ըլլայ թէ անոնք ալ փոխարէնը քեզ
13 հրաւիրեն, ու քեզի հասուցում ըլլայ: Հապա երբ
հացկերայթ կ'ընես, աղքատներ, պակասաւորներ,
14 կաղեր ու կոյրեր հրաւիրէ. Ու երանելի պիտի ըլլաս,

- վասն զի անոնք չեն կրնար փոխարէնը քեզի հասու-
ցանել. քանզի արդարներուն յարաւթիւն առած ա-
տենը փոխարէնը քեզի պիտի հասուցուի:
15 Եւ սեզան նստողներէն մէկը երբ լսեց այս խօսք՝
ըսաւ անոր, Երանի՛ անոր որ Աստուծոյ թաղաւորու-
16 թեանը մէջ հոց պիտի ուտէ: Եւ ինք ըսաւ անոր,
17 Մարդ մը մեծ ընթրեք ըրաւ ու շատ մարդիկ հրաւի-
րեց, Եւ ընթրեքին ատենը զրկեց իր ծառան, որպէս զի
հրաւիրուածները կանչէ՝ ըսելով, Եկեք, վասն զի արդէն
18 ամէն բան պատրաստ է: Եւ ամէնը մէկէն սկսան ետ
քաշուիլ. առաջինը անոր ըսաւ, Ես արտ մը ծախու
առի, ու պէտք է որ ելլեմ տեսնեմ զանիկա. կ'ա-
19 զաչեմ քեզի, զիս հրաժարուած սեպէ: Եւ միւսը
ըսաւ, Հինգ զոյգ եզ ծախու առի, ու կ'երթամ որ
զանոնք փորձեմ: Կ'աղաչեմ քեզի, զիս հրաժարուած
20 սեպէ: Եւ միւսը ըսաւ, Կին առի, ու անոր համար
21 չեմ կրնար գալ: Եւ այն ծառան եկաւ ու իր տերոջը
պատմեց այս բաները. այն ատեն բարկացաւ տանու-
տէրը ու ըսաւ իր ծառային, Շուտով քաղաքին հրա-
պարակները ու փողոցները ելիր, և աղքատները ու
պակասաւորները և կաղերը ու կոյրերը հոս մտցուր:
22 Ծառան ալ ըսաւ, Տէր, եղաւ ինչ որ հրամայեցիր,
23 ու տակաւին տեղ կայ: Եւ տէրը ըսաւ ծառային,
Ելիր ճամբաները ու ցանդերը, և գոռնէրդ ստիպէ
24 հոս մտնելու, որպէս զի տունս լեցուի: Քանզի կ'ըսեմ՝
ձեզի, որ այն հրաւիրուածներէն մէկն ալ իմ ընթ-
րեքիս համը պիտի չառնէ:
25 Ու իրեն հետ շատ փողովուրդներ կ'երթային. և
26 դառնալով անոնց ըսաւ, Եթէ մէկը ինձի կուգայ,
ու չտաք իր հայրը և մայրը, ու կինը և զաւակ-

- 17 չէր տար անոր, Եւ ինքզինքին գալով՝ բաւաւ, Գանձի՝
 18 րանուորներ կան իմ հօրս ասանկ հացով լեցուած, ու
 19 ես հոս սովամահ հը կորսուիմ: Ելլեմ: Երթամ իմ
 20 հօրս, և ըսեմ անոր, Հայր, մեղանչեցի երկինքին
 21 գէտ ու քու առջևդ: Եւ ալ արժանի չեմ՝ քու որ-
 22 դեմ ըստելու: Ղիո քու վարձկաններդ մեկուն պէս
 23 ըրէ: Ու ելաւ իր հօրը եկաւ. և մինչդեռ ինք շատ
 24 հեռու էր, հայրը տեսաւ զանիկա ու գութը շարժե-
 25 ցաւ, և վազելով անոր պարանոցին վրայ ինկաւ ու
 26 համբուրեց զանիկա Որդին ալ ըսաւ անոր, Հայր,
 27 մեղանչեցի երկինքին գէտ ու քու առջևդ, և ալ
 28 արժանի չեմ՝ քու որդի դուստելու: Բայց հայրը ըսաւ
 29 իր ծառաներուն, Հանեցէք առաջին պատմութեանը ու
 30 հազցուցէք անոր, և մասանի դրէք անոր ձեռքը, ու
 31 կօշիկներ՝ անոր ոտքերը: Եւ պարարտ զուարակը ըե-
 32 լեք, մորթեցէք, և ուտենք և ուրախ ըլլանք. Վասն
 33 զի այս իմ որդիս մեռած էր ու ողջնցաւ, կորսուած
 34 էր ու գտնուեցաւ. և սկսան ուրախ ըլլալ: Ու անոր
 35 մեծ որդին ագարակն էր, ու երբ կու գար ու տանը
 36 մօտեցաւ, նուազարարներուն և պարերուն ձայնը
 37 լսեց: Ու ծառաներէն մէկը իրեն կանչելով կը հար-
 38 ընէր թէ այս ինչ է: Անիկա ալ ըսաւ անոր, Եղ-
 39 բարդ եկաւ, ու հայրդ պարարտ զուարակը մորթեց,
 40 վասն զի ողջ առողջ ձեռք ձգեց զանիկա Իսկ ինք
 41 բարկացաւ ու չէր ուզեր ներս մտնել. ուստի իր հայրը
 42 դուրս ելլելով կ'աղաչէր անոր, Եւ անիկա պատաս-
 43 խան տալով ըսաւ հօրը, Ահա այսչափ տարիէ որ քեզի
 44 կը ծառայեմ, ու բնաւ քու խօսքդ գուրս չէլայ, ու
 45 ինձի երբեք ուլ մը չտուիր, որ իմ բարեկամներուն
 46 հետ ուրախութիւն ընէի: Բայց երբ եկաւ այդ քու

- որդիդ, որ քու ստացուածքդ բողբուս հետ կերաւ,
 31 անոր մորթեցիք պարարտ զուարակը: Եւ անիկա ըսաւ
 32 անոր, Որդեակ, դուն միշտ ինձի հետ ես, ու իմ բո-
 33 լոր ունեցածս քու կդ: Է: Ստիպեմ պէտք էր ուրախ
 34 ըլլալ և խնդալ, վասն զի այս քու եղբայրդ մեռած
 35 էր ու ողջնցաւ, կորսուած էր ու գտնուեցաւ:

ԳԼ. ԺԶ

- 1 Ու իր աշակերտներուն ալ ըսաւ, Հարուստ մարդ
 2 մը կար, որ տնտես մը ունէր, և անոր վրայով գան-
 3 դատ եղաւ իրեն՝ որպէս թէ իր ունեցածը կը փճա-
 4 ցընէ: Ուստի կանչեց զանիկա ու ըսաւ անոր, Ի՞նչ է
 5 այս զոր քեզի համար կը լսեմ: քու տնտեսութեանդ
 6 հաշիւը տուր, վասն զի ա՛լ չես կրնար տնտես ըլլալ:
 7 Եւ անտեղ իր մօքին մէջ ըսաւ, Ի՞նչ ընեմ, որով-
 8 հետեւ իմ տէրս տնտեսութիւնը ինձ մէ կ'առնէ. *Հո-
 9 զադործութիւն չեմ կրնար ընել,՝ մօռալու կ'ամբչ
 10 նամ: Գիտեմ ի՞նչ պիտի ընեմ, որպէս զի երբ է՛մ
 11 տնտեսութենէս մերժուիմ, զիո իրենց տունը ընդ ու-
 12 նին: Եւ իր տէրոջը պարտականները մէկիկ մէկիկ
 13 իրեն կ'անչելով ըսաւ առաջինին, Դուն իմ տէրոջս
 14 սօրչափ պարտք ունիս: Ան ալ ըսաւ, Հարիւր մար
 15 ձէթ. և ըսաւ անոր, Գիրդ տու ու շուտով նստէ
 16 յիսուն գրէ: Ետքը միւսին ըսաւ, Դուն ալ սօրչափ
 17 պարտք ունիս. և անիկա ըսաւ, Հարիւր քու ցորեն,
 18 ու ըսաւ անոր, Գիրդ տու և ութ տուն գրէ: Ու տէրը
 19 անիրաւ տնտեսը գովեց, որ խելացութիւնով ըրաւ.

*Յաւ. չեմ կրնար բրեւ

- վասն զի այս աշխարհին որդիները իրենց ցեղին մէջ
 9 լուսոյ որդիներէն աւելի խելացի են: Եւ ես ալ ձեզի
 կ'ըսեմ: Անիրաւ մամոնայէն ձեզի բարեկամներ ըրէք,
 10 որպէս զի *եբբ անկեալ պակսի*, ձեզ յաւիտենական
 ընտելութեան համար մէջ ընդունին: Ան որ քիչ բանի
 մէջ հաւատարիմ է, շատի մէջ ալ հաւատարիմ է.
 11 եւ ան որ քիչի մէջ անիրաւ է, շատի մէջ ալ անի-
 12 տարիմ չեղաք, ճշմարիտ հարաւորութիւն մ'ի պիտի
 13 հաւատայ ձեզի: Ու եթէ օտարին բանին մէջ հաւա-
 տարիմ չեղաք, ձեր մ'ի պիտի տայ ձեզի: Ծառայ
 մը չկրնար երկու տերերու ծառայութիւն ընել: Վասն
 զի կ'ամ մէկը պիտի առէ եւ միւսը սիրէ, կամ *մե-
 14 կուն պիտի յարի* եւ միւսը արհամարհէ. չէք կրնար
 ծառայել Աստուծոյ ու մամոնայի:
 14 Եւ փարիսեցիներն ալ որոնք արծաթաւեր էին,
 այս ամէն բաները լսելով կը քամահայեին զանկեալ:
 15 Եւ ըսաւ անոնց, Իսկ էք որ մարդոց առջև ինքզինք-
 նիդ կ'արդարացէք, բայց Աստուծոյ գիտէ ձեր սիր-
 16 տեղը: Վասն զի մարդոց մէջ բարձր եղածը Աստուծոյ
 առջև պիղծ է: Օրէնքը ու մարգարէները մինչև Յով-
 17 հանէն էին. անկէ ետեւ Աստուծոյ թաղարարու-
 թիւնը կը քարոզուի, եւ ամէն մէկը անոր մէջ մտնելու
 18 կ'արտօրայ: Դիւրին է որ երկինք ու երկիր անցնին,
 քան թէ օրէնքէն մէկ նշանագիր կ'ըստայ: Ով որ իր
 կրնար արձանագործել մը առնէ, շուտիւն կ'ընէ, եւ ով
 որ երկինք արձանագործել կ'ընէ, շուտիւն կ'ընէ:

*Այսինքն, ձեր կարօտութեան ժամանակը
 +կամ, մէկը պիտի մեծ տրտէ:

- 19 Հարուստ մարդ մը կար, որ ծիրանին ու բնահեղ կը
 հաւանէր, եւ ամէն օր փառաւորապէս ուրախութիւն
 20 կ'ընէր: Ու Ղազարոս անուանով աղքատ մը կար վեր-
 քերով լեցուն, որ անոր դրամը առջև գրուած էր.
 21 Եւ կը փափաքէր որ այն հարուստին սեղանէն ինկած
 փշրանքներէն իր փորը լեցնէ. նաեւ շուններն ալ կու
 22 գային եւ անոր վերքերը կը լցէին: Ու եղաւ որ այն
 աղքատը մեռաւ, ու հրեշտակները Աբրահամի գոգք
 տարին զանկեալ. հարուստն ալ մեռաւ ու թաղուե-
 23 ցաւ: Եւ զԺողովին մէջ էր տանջանքի մէջ էր, իր
 աշխարհը վերցնելով հեռուէն տեսաւ Աբրահամը, ու
 24 Ղազարոսը անոր գոգք հանգիստ նստաւ: Եւ ինք աղա-
 զակեց ու ըսաւ, Հայր Աբրահամ, ողորմէ ինձի ու
 զրկէ Ղազարոսը, որպէս զի իր մատին ծայրը ջուրը
 թափելէ, ու զովացնէ իմ լեղրւս, վասն զի այս ըս-
 25 ցին մէջ կը տանջուիմ: Եւ Աբրահամ ըսաւ, Որդ-
 եսով, միտքդ բեր, որ դուն քու կեանքիդ ատենը
 քու բարեկեցութեանդ առիթ, նոյնպէս Ղազարոս՝ չարեք-
 26 ներ. հիմա անկեալ [հոս] կը մտնի թաղուի, ու դուն կը
 տանջուի: Եւ այս ամէն բաններէն զատ՝ մեր ու ձեր
 մէջտեղ մեծ անգուշդ մը կայ հաստատուած, այն-
 27 պէս որ ձեզի անցնելու ուղիները չկրնան, ոչ ալ ատ-
 28 կէ մեզի հաւանութեան անցնին: Ան ալ ըսաւ, Ու-
 ղիմն կ'աղաչեմ՝ քեզի, հայր, որ զանկեալ իմ հօրս
 28 տունը զրկես, Քանզի հինգ եղբայր ունիմ, որպէս զի
 29 եթէ այն անոնց վկայութիւն տայ, որ չըլլայ թէ անոնք
 30 ալ այս չարչարանքին տեղը դանն Եւ Աբրահամ
 ըսաւ անոր, Անոնք Մովսէսը ու մարգարէները ունին,
 թող անոնց մօտիկ ընեն: Ան ալ ըսաւ, Ոչ, հայր Աբ-
 ըրահամ, հապա եթէ մեռնենք մէկը անոնց եր-

- 31 Թայ, պիտի ապաշխարեն: Եւ անիկա ըստ անոր, Եթէ Մովսէսի ու մարգարէներուն մօտիկ չին ըներ, ոչ ալ եթէ մեռելներէն մէկը յարութիւն առնելու ըլլայ, պիտի համոզուին:

ԳԼ. ԺԵ

- 1 Եւ ըստ իր աշակերտներուն, Անկարելի է որ գայ-
թակղութիւններ չգտան. բայց վա՛յ անոր, որուն ձեռ-
2 քով կու գան. Անոր աւելի աղէկ է, որ անոր պարտա-
նոցէն իշու տղացքի քար մը կախուի, ու անիկա
ծովը ձգուի, քան թէ այս պղտիկներէն մէկը գայ-
3 Թակղեցնէ: Զգուշացէք ձեր անձերուն: Եթէ քու
եղբայրդ քեզի դէմ մեղանչէ, յանդիմանէ զանիկա.
4 ու եթէ ապաշխարէ, ներէ անոր: Եւ եթէ օրը եօթը
անգամ քեզի դէմ մեղանչէ, ու օրը եօթը անգամ
դառնայ քեզի ուրսէ, Կ'ապաշխարեմ, ներես անոր:
5 Եւ առաքելայնէրը ըսին Տէրօք, Ա՛ր Կառապը
6 աւելցուր: Եւ Տէրը ըստ, Եթէ մօնանեիսի հօտի
չտի հաւատք ունենայիք, այս թ թեհիին կրնայիք
ըսել. Արամապի խրուէ ու ծովուն մէջ տնկուէ, այն
ալ պիտի հնազանդէր ձեզի:
7 Բայց ձեզմէ ո՞վ է ա՛ն իհրա՞նք ու ունենայ երկրա-
գործ կամ հովիւ ծառայ մը, որ անիկա երբ ագա-
րակէն ա՛ն մօնէ, շուտով վրոցէ ա՛ն: Թէ Անցիր
8 սեղան նստէ: Հապա չըսեր անոր թէ Պատրաստե՛ իմ
ընթրիքս, ու գօտիդ կապած ինձի սպասաւորութիւն
ըրէ, մինչեւ ես ուտեմ ու խմեմ, ու ետքը դուն ալ
9 կեր ու խմէ: Միթէ շնորհակա՞մ կ'ըլլայ այն ծառա-
յին, իրեն հրամայուած բաները կատարելուն հա.

- 10 մար. չեմ կարծեր: Նոյնպէս դուք երբ բոլոր ձեզի
հրամայուած բաները ընէք, ըսէք թէ Մենք անպի-
տան ծառաներ ենք, քանզի զայն որ պարտական
էինք ընելու՝ ըրինք:
11 Ու եղաւ որ երբ ինք Երուսաղէմ կ'երթար, Աս-
12 մարիայի եւ Գալիլեայի մէջտեղէն կ'անցներ: Ու երբ
գեղ մը պիտի մօնէր, տասը բարոտ մարդիկ հանդի-
13 պեցան անոր, որոնք հեռուն կայնեցան: Եւ ձայներ-
նին վերցուցին ու ըսին, Յիսուս վարդապետ, սղորմէ
14 մեզի: Եւ տեսնելով՝ անոնց ըստ, Գացէք դուք ձեզ
քահանաներուն ցուցուցէք, ու եղաւ որ երբ կ'եր-
15 Թային, մտքընեցան: Եւ անոնցմէ մէկը երբ տեսաւ
թէ բժշկուեցաւ, ետ դարձաւ ու մեծ ձայնով փառք
16 կու տար Աստուծոյ. Ու երեսի վրայ անոր սաքը կը-
նալով՝ շնորհակալ կ'ըլլար անոր. և ինք Սամարացի
17 էր: Պատասխան տուաւ Յիսուս ու ըստ, Զէ՛ որ
18 տասն ալ մաքրուեցան, իսկ այն ինչը ո՞րք են. Այս
օտարազգիէն զատ ա՛նքնէ՛ր չգտնուեցա՞ն: որ դառ-
19 նալով Աստուծոյ փառք տան: Եւ ըստ անոր, Ելիք
զնա, քու հաւատքդ քեզ բժշկեց:
20 Ու երբ փարիսեցիները իրեն հարցուցին թէ Աս-
տուծոյ թագաւորութիւնը ե՞րբ պիտի գայ, պատաս-
խան տուաւ անոնց ու ըստ, Աստուծոյ թագաւո-
21 րութիւնը որո՞ւնց երեցած բաներով չգար: Ու
պիտի չըսեն թէ Ահա հոս է, կամ Ահա հոս, վրան զի
ասո Ստուծոյ թագաւորութիւնը ձեր ներսիդին է:
22 Աշակերտներուն ալ ըստ, Օրեր պիտի գան որ
դուք Որդւոյ մարդոյ օրերէն մէկը տեսնելու պիտի
23 փոփաքիք, ու պիտի չտեսնէք: Եւ Եթէ ըսեն ձեզի
թէ Ահա հոս է, կամ Ահա հոս, մի երթաք ու ա՛ն:

- 24 մի հետեւեք, Վասն զի ինչպէս փայլալը երկինքին
տակ մէկ դիէն փայլատակելով՝ մինչև երկինքին տակ
միևս գին լոյս կու տայ, նոյնպէս պիտի ըլլայ Որդին
25 մարդոյ իր քաւա՞ն օրը: Միայն թէ պէտք է որ ինք ա-
ռաջ շատ չարչարանքներ կրէ ու մերժուի այս աղգէն:
26 Եւ ինչպէս Նոյի օրերը եղաւ, այնպէս պիտի ըլլայ Որդ-
27 ւոյ մարդոյ օրերն ալ: Կ'ուտէին, կը խմէին, կին
կ'առնէին, երկան կը տրուէին, մինչև այն օրը որ
Նոյ տապանը մտաւ, և ջրհեղեղը եկաւ ու ամէնը
28 կորսնցուց: Նմանապէս, ինչպէս Ղովտի օրերը եղաւ,
կ'ուտէին, կը խմէին, ծախու կ'առնէին, կը ծախէին,
29 կը տնէին, կը շինէին, Բայց այն օրը որ Ղովտ Սո-
գոմէ ելաւ, երկինքէն կրակ ու ծծումբ տեղաց և
30 բոլորն ալ կորսնցուց: Նոյնպէս պիտի ըլլայ այն օրը
31 որուն մէջ Որդին մարդոյ պիտի յայտնուի: Այն օրը
ան որ տանիքին վրայ է և իր կարասիները տանը մէջ,
32 թող վար չիջնէ զանոնք առնելու: Եւ ան որ արտին
մէջ է, նոյնպէս թող ետ չգառնայ: Միտքերնիդ բե-
33 ռէք Ղովտի կինը: Ով որ իր կեանքը կ'ուզէ ապրե-
ցնեն՝ պիտի կորսնցնէ զանիկա, և ով որ կը կորսնցնէ՝
34 պիտի ապրեցնէ զանիկա: Ձեզի կ'ըսեմ, Այն գիշերը
Եթէ երկու հոգի մէկ անկողնին մէջ ըլլան, մէկը
35 պիտի առնուի ու միւսը ձգուի: Եւ եթէ երկու կ'ըն
մէկտեղ աղայու ըլլան, մէկը պիտի առնուի ու միւսը
ձգուի, և եթէ երկու հոգի արտի մը մէջ ըլլան, մէկը
36 պիտի առնուի ու միւսը ձգուի: Եւ պատասխան տա-
37 լով ըսին անոր, Տէր, ո՞րը ղէտի ըլլայ այս բանը: Ան ալ
ըսաւ անոնց. Ուր մարմին կայ, հոն պիտի Ժողովուն
արժեւանքը:

- 1 Անոնց առանկ մըն ալ ըսաւ այս բանին վրայով թէ
պէտք է ամէն տանն աղօթք ընել ու չձանձրանալ:
2 Ըսաւ, Դատաւար մը կար քաղաքի մը մէջ, որ Աս-
3 տուծմէ չէր վախճար ու մարդէ չէր ամէնար: Եւ Նոյն
քաղաքին մէջ որեւորի մը կար, որ անոր կու գար
ու կ'ըսէր, Իրաւունք ըրէ ինծի ու ապա՞ր պէ՞ս իմ ու-
4 սոխէս: Եւ անիկա Ժամանակ մը չէր ուզեր ան-
Ժէ՛ն ընել բայց ետքը ըսաւ իր մտքին մէջ, Թէեւ Աս-
5 տուծմէ չեմ վախճար ու մարդէ չեմ ամէնար, Գոնէ
այս որեւորիին զիս ձանձրացնելուն համար իրեն
6 իրաւունք ընեմ, որպէս զի չգայ ամէն տանն զիս
7 թախանձէ: Եւ Տէրը ըսաւ, Լսեցեք, անիկա դա-
8 տաւորը ի՞նչ կ'ըսէ, Հապա Աստուած իր ընտրեալ-
ներուն իրաւունք պիտի չընէ՞, որոնք ցորեկ ու գիշեր
իրեն կ'աղաղակեն, թէ եւ երկամայմիտ ալ ըլլայ ա-
9 նոնց վրայ: Ձեզի կ'ըսեմ որ շատով անոնց իրաւունք
պիտի ընէ: Բայց Որդին մարդոյ երբ գայ, արդեօք
հաւատք պիտի գտնէ՞ երկրի վրայ:
10 Եւ մէկ քանինեղուն, որոնք իրենց անձերուն վրայ
կը վատահայտին թէ արդար են, և ուրիշները կ'ա-
նարգէին, այս առակը ըսաւ. Երկու մարդ ելան տա-
ճարը աղօթք ընելու, և մէկը փարիսեցի ու միւսը մաք-
11 տաւոր: Փարիսեցին կայնէր էր, ու առանձին այսպէս
աղօթք կ'ընէր. Ով Աստուած շնորհակալ եմ քեզ-
մէ, որ ուրիշ մարդոց պէս չեմ, յափշտակող, անի-
12 բաւ, շնացող և կամ այս մաքսաւորին պէս. Հոգ-
շարթը երկու անգամ ծով կը պահեմ, ու բոլոր
13 ստացուածքիս տատանորդը կու տամ, Եւ մաքսաւորը

- հեռուն կայներ եր, ու չէր ուզէր աչքն ալ երկինք վերցնել: հապա իր կուրծքը ծեծելով կ'ըսէր, Աստուած, ողորմէ ինձի մեղսւորիս: Զեղի կ'ըսեմ թէ ասիկա այն միւսէն աւելի որդարացած իր տունը իջաւ. վասն զի ով որ իր անձը կը բարձրացնէ՝ պիտի խոնարհի, և ով որ իր անձը կը խոնարհեցնէ՝ պիտի բարձրանայ:
- 15 Մանր տղաք ալ բերին իրեն, որպէս զի անոնց դպչի ու աշակերտները տեսնելով կը յանդիմանէին զանոնք: Բայց Յիսուս զանոնք իրեն կանչելով՝ ըսաւ, Թող առէք այդ մանր տղոցը որ ինձի գտն, և մի յարգիլէք ատոնք, վասն զի Աստուծոյ թագաւորութեանը:
- 17 Թիւնը այդպիսիներուն է: Ճշմարիտ կ'ըսեմ՝ ձեզի, Ով որ Աստուծոյ թագաւորութիւնը պզտիկ տղու մը պէս չընդունի, ըսաւ պիտի չմտնէ անոր մէջ:
- 18 Եւ իշխան մը հարցուց անոր ու ըսաւ, Բարի վարդապետ, ինչ է քո զործեմ որպէս զի յաւիտեանական կեանքը ժառանգեմ: Եւ Յիսուս ըսաւ անոր, Ինչո՞ւ զիս բարի կ'անուանես. մէկէն զաս բարի չկայ, «բ է Աստուած: Պատուելիքները գիտես. Դնութիւն մի ըներ, Սպանութիւն մի ըներ, Գողութիւն մի ըներ, Սաւա վկայութիւն մի ըներ, Գու հայրդ ու մայրդ:
- 21 պատուէ: Ան ալ ըսաւ, Ատոնք ամէնը մանկութեանը:
- 22 Նէս ի վեր պահէր եմ: Զայս լսելով Յիսուս ըսաւ անոր, Բան մըն ալ պակաս է քեզի. քու բոլոր ունեցածդ ծախէ և աղքատներուն բաշխէ, ու երկինքը
- 23 գտնձ պիտի ունենաս, և եկուր իմ հետէս: Անիկա երբ այս բանը լսեց, տրամեցաւ, վասն զի շատ հաւ
- 24 բուստ էր: Եւ Յիսուս երբ զանիկա տրամած տեսաւ, ըսաւ, Ո՛րչափ դժուար է անոնց որ հարստութիւն

- 25 ունին, Աստուծոյ թագաւորութիւնը մտնել: Քանզի գիւրին է որ ուզար ասեղին ծախէն անցնի, քան թէ
- 26 հարուստը Աստուծոյ թագաւորութիւնը մտնէ: Եւ անոնք որ լսեցին, կ'ըսէին, Այլ ով կրնայ փրկուի: Եւ
- 27 Եւ ինք ըսաւ, Մարդոց կողմանէ անկարելի եղած
- 28 բաները Աստուծոյ կողմանէ կարելի են: Ու Պետրոս
- 29 եկանք: Ու անիկա ըսաւ անոնց, Ճշմարիտ կ'ըսեմ՝ ձեզի թէ Մարդ մը չկայ որ թողուց տուն, կամ ծնողք, կամ եղբայրներ, կամ կին, կամ որդիներ
- 30 Աստուծոյ թագաւորութեանը համար, Որ պիտի չտանէ բազմապատիկ այս առնին մէջ, և գալու աշխարհին մէջ յաւիտեական կեանքը:
- 31 Եւ տասուերկուք իր քով առնելով ըսաւ անոնց, Ահա մենք երևաւորեմ կ'ելլենք, և մարգարէներուն ձեռքով Որդւոյ համար ըլլոր գրաւածները
- 32 պիտի կատարուին: Վասն զի հեթանոսներուն պիտի մատնուի, ու ծաղր պիտի ըլլայ և պիտի նախատուի,
- 33 ու պիտի թքեն անոր, Եւ պիտի ծեծեն ու սպաննեն զանիկա, ու երբորդ օրը յարութիւն պիտի առնէ:
- 34 Բայց անոնք այս բաներէն մէկն ալ չհասկցան. ու այս խօսքը անոնցմէ ծածկուած էր, և ըսած բաները չէին խմնար:
- 35 Ու եղաւ որ երբ ինք Երեքովի կը մտնէր, կ'ըսէր
- 36 մը ճամբուն քով նստեր էր մաւրալու: Երբ լսեց բազմութեանը անցնիլը, հարցուց թէ Ի՞նչ է պիս:
- 37 Եւ իրեն ըսին թէ Յիսուս նաղովոցի կ'անցնի:
- 38 Ուստի աղաղակեց ու ըսաւ, Յիսուս, Որդի Դու թի,
- 39 ողորմէ ինձի: Եւ անոնք որ առջեւէն կ'երթային, կը յանդիմանէին զանիկա, որպէս զի լռէ. բայց անիկա

ա՛լ աւելի կ'աղաղակէր, Որդի Դաւթի, ողորմէ
 40 ինծի: Եւ Յիսուս կանգ առնելով՝ հրաման րբաւ որ
 զանկիա իրեն բերեն, ու երբ անկիա մօտեցաւ, հար-
 41 ցուց անոր աւ ըսաւ, Ի՞նչ կ'ուզես որ քեզի ընեմ: ա-
 42 նիկա ալ ըսաւ, Տէր, որ աչքերս բացուին: Եւ Յի-
 սուս ըսաւ անոր, Թող բացուին. քու հաւատքդ
 43 քեզ բժշկեց: Եւ իսկոյն անոր աչքերը բացուեցան,
 ու անոր ետեւէն կ'երթար, և փառք կու տար Աս-
 տուծոյ: Բայր Ժողովարդն ալ տեսնելով՝ զԱստուած
 կը գովարանէին:

ԳԼ. ԺԹ

1 Եւ մտնելով Երիքովի մէջէն կ'անցնէր: (2) Եւ ա-
 հա մարդ մը կար, անունը Զաքէոս ըսուած, որ մար-
 3 սպեա եր ու ինք հարուստ էր: Եւ կ'ուզէր տեսնել
 թէ ո՛վ է Յիսուս, ու բաղմուծ ինէն չէր կրնար, վասն
 4 զի հասակով կարճ էր: Եւ առաջ վազեց ու ժան-
 տաթիզնէի մը վրայ ելաւ, որպէս զի զանկիա տեսնէ,
 5 վասն զի անկէ պիտի անցնէր: Ու երբ Յիսուս այն
 տեղը եկաւ, վեր նայելով զանկիա տեսաւ, ու ըսաւ
 6 պէտք է ինծի այսօր քու տունդ կենայ: Եւ արտո-
 րալով վար իջաւ, և ուրախութեամբ ընդունեց զա-
 7 նիկա: Երբ ամէնն ալ տեսան, կը տրտնջէին ու կ'ը-
 8 լու: Եւ Զաքէոս կոչեցաւ ու ըսաւ Տէրօք, Տէր,
 ահա իմ ունեցածիս կէտը աղքատներուն կու տամ,
 ու եթէ զրպարտութեամբ մէկուն զրկանք ըրած եմ,
 9 չորեքպատիկ կը հատուցանեմ: Եւ Յիսուս ըսաւ,

անոր, Այսօր այս տանը փրկութիւն եղաւ, քանզի
 10 տախկա ալ Աբրահամի որդի է: Վասն զի Որդին մար-
 գոյ եկաւ որպէս զի կորսուածը փնտռէ ու փրկէ:
 11 Ու երբ անոնք այս բաները կը լսէին, առակ մըն
 ալ ըսաւ իր Երուսաղէմ մօտենալուն համար, և ու-
 նոնց այնպէս կարծելուն համար թէ շուտ մը Աս-
 12 տուծոյ թագաւորութիւնը պիտի յայտնուի: Ուստի
 ըսաւ, Ազնուական մարդ մը հեռու երկիր գնաց՝
 13 իրեն թագաւորութիւն տունելու և գառնալու: Եւ
 իր տասը ծառաները կանչելով՝ տասը մնաս տուաւ
 անոնց, ու ըսաւ անոնց, Բանեցուցէք առնէ՛ք մինչև
 14 ես գամ: Եւ անոր քաղաքացիները զանկիա կ'ատէին,
 ու դեսպաններ զրկեցին անոր ետեւէն, բռնելով թէ
 15 Զենք ուզեր որ տախկա մեր վրայ թագաւորութիւն
 տա-
 նելով ետ դարձաւ, իրեն կանչէ տուաւ այն ծա-
 ւանները որոնց ստակը տուեր էր, որպէս զի գիտնայ
 16 թէ ո՛վ է ինչ շահ ըրած է: Եւ առաջինը եկաւ ու
 17 ըսաւ, Տէր, քու մնասդ տասը մնաս շահ ըրաւ: Եւ
 ըսաւ անոր, Ապրիս, լարի ծառայ. որովհետեւ քեզ
 18 իշխանութիւն ունեցիր: Ու երկրորդը եկաւ ու ըսաւ,
 19 Տէր, քու մնասդ հինգ մնաս շահ ըրաւ: Եւ ըսաւ
 20 անոր, Դու ալ հինգ քաղաքի վրայ եղիր: Եւ ու-
 րիշ մը եկաւ ու ըսաւ, Տէր, ահա քու մնասդ՝ զոր
 21 թաշկինակի մէջ ծրարած կը պահէի. Բանդի կը
 վախնայի քեզմէ, վասն զի դու խիստ մարդ մըն ես,
 22 Եւ անկիա ըսաւ անոր, Քու բերնէդ քեզ պիտի գա-
 տեմ, ով չար ծառայ. գիտէիր որ ես խիստ մարդ

մին եւմ չգրած բանս կը վերցնեմ ու չսերմանա՞ծս
 23 կը հնձեմ: Եւ ինչո՞ւ համար իմ ստակս սեղանաւոր-
 ներուն չտուիր, որպէս զի ես եկած ատենս շահովը
 24 առնէի զանիկա: Եւ հոն կայնողներուն ըսաւ, Ա-
 ռէք տակէ մնար ու տուէք անոր որ տարը մնաս
 25 ունի. (Եւ ըսին իրեն, Տէր, անիկա տարը մնաս ունի.)
 26 Քանզի կ'ըսեմ ձեզի, թէ ամէն ունեցողին պիտի
 տրուի, և չունեցողին ունեցածն ալ անկէ պիտի
 27 առնուի: Բայց այն իմ թշնամիներս, որոնք չէին ու-
 զել որ իրենց վրայ թագաւոր ըլլամ, հոս բերէք ու
 28 իմ առջև սպաննեցէք: Եւ այս բաները խօսելէն
 ետե՛ յառաջ զնաց Երուսաղէմ ելլելու:
 29 Ո՛ր եղաւ որ երբ Բեթփագէի ու Բեթանիայի մօ-
 տեցաւ՝ դէպ ի նոյն լեռը որ Զիթենեաց լե՛ւ կ'ըսուի,
 30 իր աշակերտներէն երկուքը զրկեց, Եւ ըսաւ, Գացէք
 ձեր դիմացի գեղը, և անոր մէջ մօնելնուդ պէս պիտի
 գտնէք կապուած աւանակ մը, որուն վրայ բնաւ մարդ
 31 մընտած չէ. արծակեցէք զանիկա ու բերէք, Եւ եթէ
 մէկը ձեզի հարցնէ թէ ինչո՞ւ կ'արծակէք, այսպէս
 32 ըսէք անոր, թէ Տէրջը պէտք է: Երբ գացին անոնք
 որ զրկուեցան, ինչպէս իրենց զրուցեք էր՝ գտան
 33 Ու երբ աւանակը կ'արծակէին, անոր տերերը ըսին
 34 անոնց, ինչո՞ւ կ'արծակէք այդ աւանակը: Անոնք
 35 ալ ըսին, Տէրջը պէտք է: Եւ զանիկա Յիսուսի բե-
 ըին ու իրենց հանդերձները աւանակին վրայ ձգելով՝
 36 Յիսուսը հեծցուցին: Ու երբ կ'երթար, իրենց հան-
 37 դերձները ճամբուն վրայ կը փռէին: Ու երբ ա՛լ մօ-
 տեցաւ, և Զիթենեաց լեռանը զաւ. ի վայրէն կ'իջ-
 նէր, աշակերտներուն բոլոր լաղժութիւնը սկսաւ
 ուրախութեամբ զԱստուած օրհնել բարձր ձայնով:

այն բոլոր հրաշքներուն համար զորոնք տեսեր էին.
 38 Ու կ'ըսէին, Օրհնալ է այդ թագաւորը որ Տէրջը
 անունովը կու գայ. երկինքի մէջ խաղաղութիւն, ու
 39 փառք՝ բարձրութեան մէջ: Եւ բազմութեանը մէջէն
 փարիսեցիներէն մէկ քանինները ըսին անոր, Վարդա-
 40 պետ, այդ քու աշակերտներդ յանդիմանէ: Եւ ա-
 նիկա պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոնց, Զեղի
 կ'ըսեմ, եթէ ատոնք լուռ կենան, քարերը պիտի ա-
 ղաղակեն:
 41 Ու երբ մօտեցաւ, քաղաքը տեսնելով՝ լացաւ անոր
 42 վրայ և ըսաւ, Գտնէ այս քու օրուանդ մէջ գիտնա-
 յիր քու խաղաղութիւնդ. բայց հիմա ծածկուեցաւ
 43 քու աչքերէդ: Վասն զի օրեր պիտի գան քու վրադ՝
 որ թշնամիներդ քու բոլորովեք պատնէշ պիտի շի-
 44 նեն, ու քեզ պիտի պաշարեն, և ամէն կողմէ քեզ
 ու քու մէջդ եղած զաւակներդ, և քար մը քարի
 վրայ ամենեւին պիտի չլծողուն քու մէջդ, անոր հա-
 մար որ չճանչցար քու այցելութեանդ ժամանակը:
 45 Եւ տաճարը մօնելով՝ սկսաւ գուռ հանել անոր
 46 մէջ ծախողները և զնուշները: Եւ ըսաւ անոնց, Գըր-
 ուած է թէ իմ տունս աղօթքի տուն է. բայց դուք
 ատիկա աւազակներու ոյր ըրիք:
 47 Եւ ամէն օր տաճարին մէջ կը որովեցներ. բայց
 քահանայապետները ու զպիւնները և ժողովուրդին
 զխառնությունը կը փնտռէին թէ ի՞նչպէս կ'որոնցնեն
 48 զանիկա: Ու բան մը չէին կրնար գտնել թէ ի՞նչ
 ընեն, վասն զի բոլոր ժողովուրդը անոր կապտ էր էին
 մօտիկ ընելու:

- 1 Ու եղաւ որ այն օրերէն մէկը, երբ տաճարին մէջ
 Ժողովուրդին կը սորվեցնէր և աւետարանը կը քա-
 2 չեա մէկտեղ վրայ հաստն, Եւ անոր հետ խօսեցան՝
 ըսելով՝ Զրուցէ մեզի, ի՞նչ իշխանութիւնով կ'ընես
 3 սուտղը։ Պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոնց, Ես ալ
 4 ձեզի բան մը հարցնեմ, և ըսէք ինծի։ Յովհաննէսի
 5 մկրտութիւնը երկինքէն էր թէ մարդոցմէ։ Եւ ու-
 6 նոնք իրենց մէջ խորհեցան ու ըսին, ի՞նչ ըսենք՝
 7 երբ թէ Յովհաննէս մարգարէ էր։ Եւ պատասխան
 8 տուին թէ չեն գիտեր ուրիշ՝ էր։ Եւ Յիսուս ըսաւ
 9 թիւնով կ'ընեմ այս բաները։
 10 Սկսաւ այս առակը զրուցել Ժողովուրդին։ Մարդ
 մը սյգի անկեց և զանիկա մշակներու յանձնեց, ու
 11 ինք օտար երկիր ելլալով շատ ժամանակ մնաց, Եւ
 12 ամենին ծառայ մը զրկեց մշակներուն, որպէս զի
 սյգիին պտուղէն անոր աման։ Իսկ մշակները ծեծե-
 13 ցին զանիկա ու պարտապ ճամբեցին, Եւ ուրիշ ծա-
 14 ռայ մըն ալ զրկեց իսկ անոնք զանիկա ալ ծեծե-
 15 ցին, անարգեցին ու պարտապ ճամբեցին։ Ու երբորդ
 16 մըն ալ զրկեց իսկ անոնք զանիկա ալ վերադարձան
 17 ու գուրու հանեցին։ Այն աման սյգիին տէրը ըսաւ,
 18 ի՞նչ ընեմ։ Իմ սիրելի օրգիւս զրկեմ, թերևս

- 14 զանիկա տեսնելով ամէնտն։ Բայց մշակները երբ տե-
 15 ասն զանիկա, իրարու հետ խորհարդ ըրին՝ ըսելով,
 16 Ասիկա է Ժառանգը, եկէք զանիկա սպաննենք, որ-
 17 պէս զի Ժառանգութիւնը մերը ըլլայ։ Եւ զանիկա
 18 սյգիին գուրու հանեցին ու սպաննեցին։ ուստի սյ-
 19 գիին տէրը ի՞նչ պիտի ընէ անոնց։ Պիտի գայ ու
 20 կորսնցնէ այն մշակները, և սյգիին ուրիշներու սիտի
 21 տայ։ Երբ զայս լսեցին, ըսին, Բա՛ւ լիցի։ Եւ ինք անոնց
 22 նայելով ըսաւ, Հապա ի՞նչ է սյգի գուրածը, թէ Այն
 23 քարը զոր շինողները մերժեցին, անիկա անիւնին
 24 զրուցելու եղաւ։ Ամէն ով որ այն քարին վրայ ինչոյ,
 25 սիտի կոտորի, և որու վրայ որ լինայ, սիտի փորէ
 26 զանիկա։ Եւ քահանայապետները ու զպրնները կը
 27 փնտռէին թէ ի՞նչպէս նայն ժաման ձեռք զարնեն
 28 անոր, բայց Ժողովուրդէն վախցան։ քանզի իմացան
 29 որ այն առակը իրենց համար ըսաւ։
 30 Ու ետէք յարձուգանք զանիկա զրկեցին քանի
 31 մը խորհարդ մարդիկ, որոնք կեցածաւորութեամբ
 32 ինքզինքնին արդար կը ձեռացնէին, որպէս զի զանիկա
 33 խօսքով բռնեն՝ տէրութեան և կուսակալին իշխա-
 34 նութեանը զանիկա մատնելու։ Ու անոր հարցուցին՝
 35 ըսելով, Վարդապետ, գիտե՞նք որ շիտակ կը խօսի
 36 ու կը սորվեցնես, և աշխատութիւն չես ըներ, հապա
 37 ճշմարտութեամբ Աստուծոյ ճամբան կը սորվեցնես։
 38 Մեզի արժամն է Կոյսրին տուրք տալ թէ ոչ։ (23) Եւ
 39 անոնք խորամանկութիւնը հասկնալով ըսաւ անոնց,
 40 Ինչո՞ւ զիս կը փորձէք։ Յուցուցէք ինծի գահեկան
 41 մը։ Որո՞ւն պատկերը ու գիրը ունի ինչ։ Պատասխան
 42 տուին ու ըսին, Կոյսրինը։ Եւ ինք ըսաւ անոնց, Ու-
 43 ընքա՞նք սյգի որ Կոյսրինն է՝ Կոյսրին տուէք, և զայն որ

- 26 Աստուծոյն է՝ Աստուծոյ Կուռնիս: Եւ չկրցան զանկա
խօսքով մը բռնել ժողովուրդին առջև, ու զարմա-
նալով անոր պատասխանին վրայ՝ լուռ կեցան:
- 27 Եւ սաղաւկեցիներէն սմանք եկան, (որոնք հակառա-
կութիւն կ'ընէն թէ յարութիւն չկայ,) և անոր հար-
ցուցին՝ Բաբելով Վարդապետ, Մովսէս մեղի գրեց, ինչ
մէկուն եղբայրը կրն ունենալով մեռնելու ըլլայ, ու
մեռած ատենը զուակ չունենայ, անոր եղբայրը առնէ
29 այն կներ և իր եղբորը զուակ հանէ: Արդ եթէր եղ-
բայրներ կային. ու առաջինը կրն մը առնելով՝ զուակ
չունեցած մեռաւ: Երկրորդն ալ առաւ այն կներ և
31 ինք ալ մեռաւ առանց զուակի: Երրորդն ալ առաւ
զանկա, նմանապէս եթէն ալ, ու զուակ չձգեցին
32 ու մեռան: Ամէնէն ետքը կրնն ալ մեռաւ: (33) Ու-
րեմն յարութեան ատենը անոնցմէ որմն կներ պիտի
34 ըլլայ, վասն զի եթէն ալ զանկա կրն ունեցան: Եւ
Յիսուս պատասխան տալով անոնց՝ ըսաւ, Այս աշ-
խարհին որդիները կրն կ'առնեն ու էրկան կը արուին:
35 Բայց անոնք որ արժանի պիտի ըլլան այն աշխարհին
հասնելու ու մեռելներէն յարութիւն առնելուն,
36 ոչ կրն կ'առնեն և ոչ էրկան կը արուին: Որովհետեւ
ա'լ չեն կրնար մեռնիլ. քանզի հրեշտակներուն հա-
ւատար են, ու Աստուծոյ որդիներ են, վասն զի յա-
37 ռութեան որդիներ են: Բայց մեռելներուն յարու-
թիւն առնելը Մովսէս ալ իմացուց մորենիին Կու-
ռնիսէն մէջ, երբ կը խոյն Տէրը՝ Աբրահամի Աստ-
ուածը, ու Իսահակի Աստուածը, և Յակոբի Աստ-
38 ուածը: Ու Աստուած մեռելներուն Ահարոնէն չէ,
հագար կենդանիներուն, վասն զի ամէնը անոր կեն-
39 դանի են: Եւ դպրներէն մէկ քանին պատասխան

- 40 ատենն ու ըսին, Վարդապետ, աղէկ ըսիր: Ու ա'լ
մէկը համարձակութիւն չէր ընել անոր բան մը
հարցնելու:
- 41 Եւ ըսաւ անոնց, Ինչպէս կ'ընեն թէ Բրիտան
42 Դաւիթի որդին է. եւ ինք Դաւիթ Սաղմաններուն
գիրքին մէջ կ'ըսէ, Տէրը իմ Տէրջա ըսաւ, Նստէ իմ
43 աջ կողմն, Մինչև քու թշնամիներդ սոքերուդ պատ-
44 ուանդան ընեմ: Ուրեմն Դաւիթ որ զանկա Տէր կը
կուչէ, ինչպէս անիկա անոր որդին կ'ըլլայ:
- 45 Եւ բոլոր ժողովուրդին առջև ըսաւ իր աշակերտ-
46 ներուն, Զգուշացէ՛ք դպրներէն, որոնք կ'ուզեն փա-
ռաւոր հանդերձներով պտտիլ, և շուկաներուն մէջ
բարէներ կը սիրեն. ու ժողովարաններուն մէջ՝ առա-
ջին ամթռները, և ընթրիքներու մէջ՝ առաջին բաղմոց-
47 ները: Որոնք որքաւորներուն տունները կ'ուտեն, ու
Ժաբոյ երեսնալու համար աղօթքը կ'երկնցնեն. ա-
սոնք աւելի դատապարտութիւն պիտի ընդունին:

ԳԼ. ԻԱ

- 1 Ու նայելով տեսաւ հարուստները որոնք իրենց ըն-
2 ծաները գանձանակը կը ձգէին: Տեսնիկ որքաւոր մըն
3 ալ տեսաւ, որ հոն երկու լումայ ձգեց: Ու ըսաւ,
Ճշմարիտ կ'ըսեմ՝ ձեզի որ այս աղքատ որքաւորին
4 ամէնէն աւելի ձգեց Վասն զի ամէն անոնք իրենց
աւելցածէն Աստուծոյ ընծաներուն մէջ ձգեցին,
բայց ստիկա իր չքաւորութենէն բոլոր իր ունեցած
ապրուստը ձգեց:
- 5 Ու երբ մէկ քանինները տաճարին համար կ'ընէին
թէ Գեղեցիկ քարերով ու նուէրներով զարդարուած

- 6 է, ըստ, Այդ բաները զորանք կը տեսնէք, օրեր պիտի
 7 գան որ այն ատեն քար մը քարի վրայ պիտի չմնայ որ
 8 չբռնուի: Հարցուցին իրեն ու ըսին, Վարդապետ,
 9 եթէր պիտի ըլլան այդ բաները, և ի՞նչ է նշանը՝ երբ
 10 այդ բաները պիտի ըլլան: Ան ալ ըսաւ, Զգոյշ կեցեք,
 11 չխաբուեք, վասն զի շատերը պիտի գան իմ անուանով
 12 ու բռն թէ ես եմ Քրիստոսը, ու ժամանակը մօտե-
 13 ցած է. ուրիշն անոնց ետեւէն չերթաք: Բայց երբ լսէք
 14 պատերազմներ և խռովութիւններ, մի վախճաք, վասն
 15 զի պէտք է առաջ այս բաները ըլլան, բայց վախ-
 16 ճանք խելոյն չէ: Այն ատեն ըսաւ անոնց, Ազգ ազգի
 17 վրայ պիտի ելլէ, ու թագաւորութիւն՝ թագաւորու-
 18 թեան վրայ: Եւ տեղ տեղ մեծ երկրաշարժութիւն-
 19 ներ պիտի ըլլան, ու սովեր և մահատարածքներ,
 20 նաև երկինքէն ստիպիլ բաներ և մեծ նշաններ պիտի
 21 ըլլան: Բայց այս ամէն բաներէն առաջ իրենց ձեռ-
 22 քեր ձեռքի պիտի դարձնեն ու հալածեն, և ժողովա-
 23 րաններու ու բանտերու պիտի մատնեն. և իմ ան-
 24 ուան համար թագաւորներու ու կուսակալներու
 25 առջև պիտի տարուէք: Եւ այ՝ Բաբելոն վերջը ձեռքի
 26 վկայութիւն մը պիտի ըլլան: Ուստի ձեր սրտին մէջ
 27 դէժէ՛ որ առաջուրէն չմտածէք պատասխան տալու
 28 վրայով: Վասն զի ես ձեզի բերան ու խմորութիւն
 29 պիտի տամ, որու պիտի չկրնան դէմ խօսիլ կամ
 30 դէմ կենալ ձեր ամէն հակառակորդները: Եւ պիտի
 31 մատնուիք ծնողքներէ և եղբայրներէ և ազգական-
 32 ներէ ու բարեկամներէ. ու ձեզմէ պիտի սպաննեն.
 33 Եւ իմ անուան համար ամէնուն ատելի պիտի
 34 ըլլաք: Բայց մազ մը ձեր գլխէն պիտի չկորսուի:
 35 Զեր համբերութիւնովը հոգիներդ պիտի ստանաք:

- 20 Ու երբ տեսնէք երուսաղէմը չորս կողմէն զօրե-
 21 րով պատած, այն ատեն զիտցէք որ անոր աւերու-
 22 մօտ է: Այն ատեն Հրէաստանի մէջ եղողները լեռ-
 23 ները թող փախչին, ու անոր մէջ եղողները թող
 24 չհեռանան, և անոր որ ագարակներն են՝ թող չմիտ-
 25 նեն անոր մէջ: Վասն զի այն օրէնք վրէժխնդրու-
 26 թիւն օրեր են, որպէս զի բոլոր գրուածները կատար-
 27 ուին: Բայց վա՛յ այն օրերը՝ յի եղողներուն ու ծիծ
 28 առողներուն, վասն զի մեծ նեղութիւն պիտի ըլլայ
 29 երկրին վրայ. ու բարկութիւն պիտի լինի այս ժողո-
 30 վը: Եւ սուրի բերնով պիտի կոխեն, ու
 31 բոլոր ազգերուն մէջ գերի պիտի տարուին. ու երու-
 32 սաղէմ ազգերուն ոտից կոխան պիտի ըլլայ, մինչև
 33 ազգերուն ժամանակները լինան: Ու արեգակին և
 34 լուսնին ու աստղերուն վրայ նշաններ պիտի ըլլան,
 35 ու երկրի վրայ ազգերը ապշութեամբ պիտի տա-
 36 նալին, և ծովը ու ալիքները պիտի գոռան. Մար-
 37 դոց սիրտերը պիտի նուաղին էջէջ վախէն և աշխարհի
 38 վրայ գալու բաներուն ապաւինէն, վասն զի երկինքի
 39 տեսնեն Որդին մարդոյ ամբի մէջ եկած զորութիւ-
 40 նով ու մեծ փառքով: Ու երբ այս բաները սկսին ըլ-
 41 լալ, ելէք ու գլուխներդ բարձրացուցէք, վասն զի
 42 ձեր փրկութիւնը մօտ է:
- 29 Եւ առաջ մը ըսու անոնց, Տեսէք թղթներն ու ա-
 30 մէն ծառերը. երբ կը բողբոջին, տեսնելով՝ դուք
 31 ձեզմէ կ'իմանաք թէ ալ ամառը մօտ է: Նոյնպէս
 32 դուք երբ այս բաները եղած տեսնէք, գիտցէք որ
 33 Աստուծոյ թագաւորութիւնը մօտ է: Ճշմարիտ կ'ը-
 34 սեմ ձեզի, որ այս ազգը պիտի չանցնի, մինչև այս

- 33 ամէն բաները ըլլան, երկիրը ու երկիր պետի անցնին,
34 ըսյց իմ խօսքերս բնաւ պետի չանցնին: Իսկ դուք
զդուշացէք ձեր անձերուն: Նըլլայ որ սերտախնդր կե-
րուեալմով ու գինովութիւնով և աշխարհային
35 օրը ձեր վրայ հասնի: Վասն զի բոլոր երկրին երեսը
բնակողներուն ամէնուն վրայ որդւոյթի մը պէս պի-
36 տի հասնի: Ուստի արթուն կեցէք, ու ամէն ատեն
աղօթք բրէք, որ արժանի ըլլաք այն բոլոր ըլլալու
բաներէն անպատեւելու և Որդւոյ մարդոյ առջև կայ-
նելու:
- 37 Ու ցորեկները տաճարին մէջ կը սորվեցնէր, և զի-
շերները կ'ըլլէր Զիթեկեաց ըստած լեռը կը կենար:
38 Եւ բոլոր ժողովուրդը առտուանց կանուխ իրեն կ'եր-
թային տաճարը՝ իր Խօսքէն լսելու:

ԳԼ. ԻԲ

- 1 Բաղարջակերաց տօնը մտեցաւ որ Զատիկ կ'ըսուէր:
2 Եւ քահանայապետները ու դպիրները կը փնտռէին
թէ ինչպէս սպաննեն զանիկա, քանզի ժողովուրդէն
կը վախնային:
- 3 Եւ Սատանայ՝ իսկարիովասցի մականաւանեալ
Յուդայի ներքո մտաւ, որ տառուերկութիւն համբան-
4 քէն էր: Եւ գնաց քահանայապետներուն ու իշխան-
ներուն հետ խօսք ըրաւ թէ ինչպէս զանիկա մատնե-
5 անանց: Անոնք ալ ուրախացան և խոստացան անոր
6 ստակ տալ: Ու ինք վրան առաւ, և պատեհութիւն
մը կը փնտռէր որպէս զի զանիկա մատնէ անանց ա-
ռանց բազմութեանը ժողովուրդուն:

- 7 Եւ բաղարջակերաց օրը եկաւ, որուն մէջ պետք
8 էր զատիկը մերթել: Ու զրկեց Պետրոսը և Յովհանն,
նէսը ու ըսաւ, Իացէք պատրաստեցէք մեզի զատիկը
9 որպէս զի ուտենք: Անոնք ալ ըսին անոր, Ո՞րք կ'ու-
10 զես որ պատրաստենք: Եւ ըսաւ անանց, Ահա երբ
քաղաքը մտնէք, ձեզի մարդ մը պետի պատահի որ
11 «Ես Վրացի սպիոր մը կը տանի. անոր ետեւէն
12 գացէք այն տունը ուր ինք կը մտնէ. Եւ այն տանը
տերոջ ըսէք, Վարդապետը կ'ըսէ քեզի, Ո՞րք է օ-
թեանը ուր աշակերտներուս հետ մէկտեղ զատիկը
12 ուտեմ: Ան ալ ձեզի յարգարուած մեծ վերնատուն
13 մը պետի ցուցնէ, հոն պատրաստեցէք: Եւ գացին
գտան ինչպէս իրենց ըսաւ, ու զատիկը պատրաստեցին:
14 Ու երբ ժամը հասաւ, սեղան նստաւ և աստուեր-
15 կու առաքեալները իրեն հետ: Ու ըսաւ անանց, Փա-
փաքելով փափաքեցայ որ այս զատիկը ձեզի հետ
16 ուտեմ իմ չարչարուելէս առաջ: Քանզի կ'ըսեմ՝
ձեզի որ ալ բնաւ ստիկէ պետի չուտեմ՝ մինչև Աս-
17 տուծոյ թագաւորութեանը մէջ կատարուի: Եւ գա-
ւաթը առաւ, գոհացաւ ու ըսաւ, Առէք ստիկա ու
18 բաժնեցէք ձեր մէջ: Վասն զի ձեզի կ'ըսեմ որ բնա-
որթին ըրբքէն պետի չստեմ՝ մինչև Աստուծոյ թա-
գաւորութիւնը գայ:
- 19 Եւ հաց առաւ, գոհացաւ, կտրեց և տուաւ ա-
նանց ու ըսաւ, Այս է իմ մարմինս, որ ձեզի համար
20 տրուած է. ստիկա ըրէք զիս յիշելու համար: Նոյն-
պէս ալ գաւաթը առաւ ընծիքէն ետեւ ու ըսաւ,
Այս գաւաթը նոր ուխտ է իմ տրեւնովս, որ ձեզի
համար կը թափուի:
- 21 Բայց ահա զիս մատնողին ձեռքը ինծի հետ այս

- 22 սեղանն է, Եւ յերաւել Որդին մարգարէ կ'երթայ՝ ինչ-
 պէս սահմանուած է, բայց վա՛յ այն մարգարէն՝ որուն
 23 ձեռքով անկա կը մտանուի Եւ անոնք սկսան ի-
 րենց մէջ հարցութեամբ ընել՝ թէ իրենցմէ ո՛վ է որ
 այն բանը պիտի ընէ։
- 24 Վէ՛ճ մըն ալ եղաւ անոնց մէջ՝ թէ իրենցմէ ո՛վ
 25 մեծ պիտի սեպուի Եւ անկա ըսաւ անոնց, Աղգաց
 թագաւորները անոնց կը տիրեն, և անոնք որ կ'իշ-
 26 խեն անոնց՝ բարերար կը կոչուին։ Բայց դուք այն-
 պէս պիտի չըլլաք, հապա ան որ ձեր մէջ մեծ է,
 պիտի կրնայ պէս թող ըլլայ, և առաջնորդը սպասուած
 27 ըին պէս։ Գնանք ո՞վ է մեծը, սեղան նստողը թէ սպա-
 սաւորը։ Զե՛ որ սեղան նստողը, սակայն ես ձեր մէջ
 28 սպասուածը մը պէս եմ։ Եւ դուք անոնք էք՝ որ միշտ
 ինծի հետ կը կենայիք իմ փորձութիւններուն մէջ։
 29 Ես ալ ձեզի Բա՛ւ-Մար-Քիւն իջ առիւ կ'ընեմ, ինչպէս
 30 իմ Հայր ինծի թագաւորութիւն մը ուխտ ըրաւ։ Որ-
 պէս զի դուք իմ սեղանէս ուտէք ու խմէք իմ թա-
 գաւորութեան մէջ, և թաժուներու վրայ նստիք Խա-
 լայելի տառաւերկու ցեղերը դատելու։
- 31 Եւ Տէրը ըսաւ, Սիմոն, Սիմոն, ահա Սատանայ
 32 ձեզ փնտռեց, որ ցորենի պէս խաբարէ։ Բայց ես
 քեզի համար աղօթք ըրի որպէս զի քու հաւատքդ
 չպակսի։ և դուն երբ դարձի գառ, քու եղբայրներդ
 33 ալ հաստատուէ Իսկ ինք ըսաւ անոր, Տէր, ես պատ-
 րաստ եմ քեզի հետ՝ րանա երթալու ալ, մեռնելու
 34 ալ։ Եւ անկա ըսաւ, Պետրոս, քեզի կ'ընեմ որ այս-
 օր հաւը պիտի չխօսի մինչև դուն երեք անգամ ու-
 րանայ։ Ըհե՛լ թէ զիս չես ճանչնար։
- 35 Եւ ըսաւ անոնց, Երբ ձեզ զրկեցի առանց քսակի

- ու պարկի և կոշիկներու, լանի մը կարօտ եղա՞մք։
 36 Անոնք ալ ըսին, Իսկ մըն ալ չէ։ Ետքը ըսաւ, Բայց
 հիմա ան որ քսակ ունի, թող ելնէ հե՛տ առնէ, նոյն-
 պէս ալ պարկը։ և ան որ Բա՛ւ-Մար-Քիւն իր հաւ-
 37 դերձը ծախէ ու իրեն թուր մը ծախու առնէ։ Փանկի
 կ'ընեմ ձեզի որ այս գրուած լանն ալ պէտք է որ
 իմ վրաս կատարուի, Եւ անօրէններու հետ սեպուե-
 38 ցաւ։ Քանզի ինչ որ ինծի համար ահա՛ւ-Մար-Քիւն է, կա-
 տարուելու վրայ է։ Անոնք ալ ըսին, Տէր ահա հոս
 երկու թուր կայ։ ան ալ ըսաւ անոնց, Հերկք եմ։
- 39 Ու ելաւ իր սովորութեանը պէս Զիթիւնաց լեռը
 40 գնաց։ աշակերտներն ալ իր ետեւէն գացին։ Երբ այն
 տեղը հասաւ, ըսաւ անոնց, Աղօթք ըրէք որպէս զի
 41 փորձութեան մէջ չմտնէք։ Եւ ինք անոնցմէ զատ-
 ուեցաւ քարքնկէցի մը չափ, ու ծռնկի վրայ գալով
 42 աղօթք կ'ընէր, Ու կ'ըսէր, Հայր, կ'է՛ս կ'առնեմ, այս
 գաւաթը ինձմէ անցուր։ Բայց ո՞վ է իմ կամքս՝ հապա
 43 քուկդ թող ըլլայ։ Ու երկնքէն հրեշտակ մը երեցաւ
 անոր և կը զօրացնէր զանկա։ ու սաստիկ նեղութեան
 մէջ ըլլալով՝ առկի ջերմեռանութեամբ աղօթք
 44 կ'ընէր։ Եւ իր քրտինքը արիւնի մեծ կաթիլներու
 պէս էր, որ գետինը կը թափուէր։
- 45 Եւ աղօթքէն ելլելով՝ աշակերտներուն քով եկաւ,
 46 ու գտաւ զանոնք արամութեան քնացած։ Եւ ըսաւ
 անոնց, Ինչո՞ւ կը քնանաք։ Ելէք աղօթք ըրէք որ-
 պէս զի փորձութեան մէջ չմտնէք։
- 47 Ու երբ դեռ կը խօսէր, ահա բաղմութիւն մը, և
 39 Յուդա ըսաւ ծն ալ տառաւերկութեան մէկը, անոնց
 առջեւէն կ'երթար, ու Յիսուսի մօտեցաւ որպէս զի
 48 զանկա համբուրէ։ Բայց Յիսուս ըսաւ անոր, Գո՛ւ-

- 49 Դա, համբուրեցի՞վ կը մտանես Որդին մարդոյ, երբ
անոր բոլորակը եղողները տեսան ինչ որ պիտի ըլ-
50 լար ըսին անոր, Տէր, թուրով զարնենք, եւ անոնցմէ
մէկը քահանայապետին ծառային զարկաւ ու մէկդի
51 հանեց անոր աջ ախանջը. Պատասխան տուաւ Յի-
սուս ու ըսաւ, Թող տուէք մինչեւ այդ տեղը. և
52 դպաւ անոր տկանջին ու լժշկեց զանիկայ. եւ Յի-
սուս իր վրայ եկող քահանայապետներուն ու սա-
ճարին իշխաններուն ու ծերերուն ըսաւ, Իբր թէ
53 աւաղակի՞ վրայ ելար տուրերով ու բիրերով: Ամէն
որ ձեզի հետ էի սաճարին մէջ, և ինձի ձեռք չզար-
կիք. բայց այս է ձեր ժամանակը ու խաւարին իշ-
խանութիւնը:
- 54 Ու զանիկա բռնելով տարին ու քահանայապետին
տունը մտցուցին. Պետրոս ալ հեռունց անոր ետեւէն
55 կ'երթար: Երբ կրակ վառեցին դաւիթին մէջ ու
56 մէկտեղ նստան, Պետրոս ալ նստաւ անոնց մէջ: Այդա-
խին մը տեսնելով զանիկա որ կրակին քով նստեր
էր, նայեցաւ անոր ու ըսաւ, Ասիկա ալ անոր հետ
57 էր, Բայց Պետրոս ուրացաւ զանիկա ու ըսաւ, Ով
58 կին, ես զանիկա չեմ՝ ճանչնար: Եւ քիչ մը ետքը
ուրիշ մը տեսաւ զանիկա ու ըսաւ, Դու ալ անոնց-
մէ ես. և Պետրոս ըսաւ, Ով մարդ, ես անոնցմէ չեմ:
59 Եւ ժամու մը չափ անցնելէն ետեւ՝ ուրիշ մըն ալ կը
պնդէր ու կ'ըսէր, Յիւսուս տսիկա ալ անոր հետ էր,
60 վասն զի Գալիլէացի է: Բայց Պետրոս ըսաւ, Ով
մարդ, չեմ գիտեր ինչ կը զրուցես դուն. և քանի
61 որ իր խօսքը բերանն էր, իսկոյն հաւը խօսեցաւ. եւ
Տէրը դարձաւ ու Պետրոսի նայեցաւ. Պետրոս ալ
Վոսքը բերաւ Տէրոջը խօսքը որ իրեն ըսեր էր թէ

- Դեռ հաւը չիտած՝ երեք անգամ պիտի ուրանաս
62 զիս: Ու Պետրոս դուրս ելլելով գառնապէս լացաւ:
63 Եւ այն մարդիկը որոնք Յիսուսը կը պահէին, ծաղր
64 կ'ընէին զանիկա ու կը ծեծէին. եւ անոր աւերեց
ծածկելով անոր երեսին կը զարնէին, ու կը հարցնէին
իրեն՝ ըսելով, Մարգարէացի, Ով է ան որ քեզի
65 զարկաւ: Եւ ուրիշ շատ բաներ կը զրուցէին իրեն
հայհոյելով:
- 66 Ու երբ տառաւ եղաւ, ժողովուրդին ձերակոյտը,
քահանայապետները և գաղիւնները ժողովուեցան, ու
տարին զանիկա իրենց ստեանը և ըսին, Եթէ Պրիս-
67 տոսը դուն ես, ըսէ մեզի: Ըսաւ անոնց, Եթէ ձեզի
68 ըսեմ ալ՝ պիտի չհաստատը. եւ եթէ ձեզի քանի
հարցնեմ, ինձի պատասխան պիտի չտաք, ալ ալ չեմ
69 պիտի արձակէք: Ասկէ ետեւ Որդին մարդոյ Աստու-
70 ծոյ զօրութեանը աջ կողմը պիտի նստի: Եւ ամէնը
ըսին, Ուրեմն դուն Աստուծոյ Որդի՞ն ես. ինք ալ
71 ըսաւ անոնց, Դուք կ'ըսէք թէ ես եմ: Եւ անոնք
ըսին, Այլ ի՞նչ պէտք է մեզի վկայութիւնք՝ վասն զի
մենք մեզմէ չատոր բերնէն լսեցինք:

ԳԼ. ԻԳ

- 1 Եւ անոնց բոլոր բաղմութիւնը սոք ելլելով՝ տարին
2 զանիկա Պիղատոսի. Ու սկսան անոր վրայով ամ-
բաստանութիւն ընել և ըսել, Ասիկա գտանք, որ
Քրիստոսը կը մոլորեցնէր, ու Կայսրին հարկ տալէ
կարգիլէր, և իրեն համար կ'ըսէր թէ ինք Քրիստոսն է:
3 Թագաւոր է: Իսկ Պիղատոս հարցուց անոր ու ըսաւ,
Հրէից թագաւորը դուն ես անիկա ալ պատասխան

- 4 տուաւ անոր ու ըսաւ, Դու չես կ'ըսես Այն ատեն Պիղա-
տոս քահանայապետներուն ու ժողովուրդներուն ը-
սաւ, ես այս մարդուն վրայ յանցանք մը չեմ գտներ:
- 5 Բայց անոնք ոտք կը կոխէին ու կ'ըսէին թէ ժողովուրդ-
դը իրար կ'անցնէ, ու բոլոր Հրէաստանի մէջ կը սարկե-
6 ցընէ՝ Գալիլեայէ սկսած մինչև այս տեղը: Եւ Պիղա-
տոս երբ լսեց Գալիլեայի համար, հարցուց թէ այդ
7 մարդը Գալիլեացի չէ: Ու երբ իմացաւ թէ Հերով-
դէսի իշխանութեան տակէն էր, զանիկա Հերովդէսի
զրկեց, քանզի ան ալ այն օրերը Երուսաղէմ էր:
- 8 Եւ Հերովդէս երբ Յիսուսը տեսաւ, շատ ուրախա-
ցաւ, վասն զի ինք շատոնցն էր կը փափարէր զա-
նիկա տեսնել քանզի անոր վրայով շատ բաներ լսած
էր, և կը յուսար որ անկէ եղած նշան մը տեսնէ:
- 9 Ու շատ խօսքերով հարցո՞ւփորձ կ'ընէր անոր, բայց
10 անիկա բնու իրեն պատասխան մը չտուաւ: Քահա-
նայապետները ու գալիլներն ալ կեցեր էին, և սոս-
11 տիկ ամբաստանութիւն կ'ընէին անոր վրայ: Իսկ
Հերովդէս անարգեց զանիկա իր զօրականներուն հետ,
ու ծաղր ընելէն ետեւ փառաւոր հանդերձներ հագ-
12 ցուց անոր, և նորէն Պիղատոսի զրկեց: Ու այն օրը
Պիղատոս և Հերովդէս իրարու հետ բարեկամ եղան.
որովհետեւ առաջ իրենց մէջտեղ թշնամութիւն կար:
- 13 Եւ Պիղատոս քահանայապետները ու իշխանները
14 և ժողովուրդը մէկտեղ կանչեց: Եւ ըսաւ անոնց,
Այս մարդը առջեւ բերիք ժողովուրդը միջորդանդի
պէս, և ահա ես ձեր առջև քննութիւն ընելով ատոր
համար ձեր ըրած ամբաստանութիւններէն յանցանք
15 մը չգտայ այդ մարդուն վրայ: Ոչ ալ Հերովդէս,
վասն զի ձեզ անոր զրկեցի, և ահա առիկա մահու

- 16 արժանի գործ մը ըրած չէ: Ուրեմն պատիժ մը տամ
17 ատոր ու արձակեմ: (Իսկ անոնք ատենը պէտք էր որ մե-
18 կը արձակէր անոնց.) Եւ բոլոր բազմութիւնը մէկտեղ
աղաղակեցին՝ ըսելով, Վերցուր առիկա, ու Բարաբ-
19 բան արձակէ մեզի: (Որ քաղաքին մէջ եղած խռո-
վութեան մը և մարդապանութեան համար բանար
20 գրուած էր:) Եւ Պիղատոս Յիսուսը արձակել ուզե-
21 լով՝ նորէն խօսեցաւ առջև: Բայց անոնք կ'աղաղա-
կէին ու կ'ըսէին, Խաչը հանէ առիկա, խաչը հանէ:
22 Եւ ինք երրորդ անգամ ըսաւ անոնց, Բայց ի՞նչ չար
գործ ըրած է առիկա, ես ատոր վրայ մահու արժանի
յանցանք մը չգտայ: Ուրեմն պատիժ մը տամ ատոր
23 ու արձակեմ: Իսկ անոնք մեծածայն աղաղակներով
ոտք կը կոխէին, ու կ'ուզէին որ անիկա խաչուի. և
անոնց ու քահանայապետներուն ձայները զօրաւոր
24 եղան: Ու Պիղատոս վճռեց որ անոնց խնդրքը ի
25 գործ դրուի: Եւ անոնց ուղարկեց Յիսուսը, որ խռովու-
թեան և մարդապանութեան համար բանար զրո-
ուած էր, արձակեց անոնց, և Յիսուսը իրենց կամքին
յանձնեց:
- 26 Ու երբ զանիկա կը տանէին, Սիմոն Կիւրենացի
ըսաւ՝ մէկը ընտելցին՝ որ արտէն կու գար, և խաչը
27 անոր վրայ դրին որպէս զի Յիսուսի ետեւէն բերէ: Եւ
անոր ետեւէն կ'երթար մեծ բազմութիւն ժողովուրդ-
ներով, նաև կիներու, որոնք կ'ողբային ու կու լսին
28 անոր համար: Եւ Յիսուս դարձաւ անոնց ու ըսաւ,
Ով Երուսաղէմի աղքիկներ, իմ վրտ մի լաք, հապա
ձեր անձերուն վրայ ու ձեր զաւակներուն վրայ լացէք:
29 Վասն զի ահա օրեր կու գան, որոնց մէջ պիտի ըսեն,
Երանի՜ ամուլներուն, և այն որովայններուն որոնք

- 30 չճանա, և ծիծերուն որսնք կաթ չտուին: Այն ատեն
 31 պիտի սկսին ըսել լեւոնեւուն, Մեր վրայ ինկէք, ու
 32 ըլլանք երուն: Մեզ ծածկեցէք: Վասն զի եթէ դաւար
 33 փայտին այսպէս կ'ընեն, հապա չորին լինչ պիտի
 34 ըլլայ: Ուրիշ երկուք ալ, չարագործներ, բերուեցան ա-
 35 նոր հետ սպաննուելու: Երբ Գազաթ բուռած տեղը
 36 գացին, հոն խաչը հանեցին զանիկա, և այն չարա-
 37 գործներն ալ, մէկը ալ կողմէն ու միւսը ձախ կող-
 38 մէն, խաչեցին: Եւ ըսաւ Յիսուս, Հայր, թողու թիւն
 39 տուր առանց, վասն զի չին գիտեր ինչ կ'ընեն: Ու
 40 անոր հանգիստները բաժնելու ատեննին վիճակ ձգե-
 41 ցին: Եւ ժողովուրդը կայներ կը նայէր. իշխաններն
 42 ալ անոնց հետ կը նախատէին զանիկա ու կ'ըսէին,
 43 Ուրիշները աղատեց, թող ինքզինքն ալ աղատէ, եթէ
 44 ասիկա է Բրիստոս, Աստուծոյ ընտրեալը: Ծաղր կ'ը-
 45 նէին զանիկա զննողներն ալ, առջեւը կու գային
 46 քացախ կը մատուցանէին անոր, Ու կ'ըսէին, Եթէ
 47 դուն ես Հրէից թագաւորը, քու անձը աղատէ: Եւ
 48 գիւր մը գրուած էր անոր վրայ Յունարէն ու Լատի-
 49 ներէն և Եբրայեցերէն գիրերով, Թէ Ասիկա է Հրէից
 50 թագաւորը:
 51 Եւ այն կախուած չարագործներէն մէկը հայհոյու-
 52 թիւն կ'ընէր անոր ու կ'ըսէր, Եթէ դուն Բրիստոսն
 53 ես, աղատէ քու անձը ու մեզ ալ: Իսկ միւսը պա-
 54 տախան տուաւ և զանիկա յանգիմանելով՝ ըսաւ,
 55 Դուն Աստուծոյ չէ՞ս վախնար, որովհետեւ նոյն դա-
 56 տապարտութեան մէջ ես: Ու մենք իրաւունքով,
 57 քանզի ահա մեր ըրածներուն արժանաւոր հասաւ-
 58 ցումը կ'առնենք: Բայց ասիկա գէշ բան մը չըրաւ:

- 59 Եւ ըսաւ Յիսուսի, Տէր, յիշէ զիս, երբ քու թագա-
 60 ւորութիւնովդ դաս: Յիսուս ալ ըսաւ անոր, Ճշմա-
 61 րիտ կ'ըսեմ քեզի, Դուն այսօր ինծի հետ դրախտին
 62 մէջ պիտի ըլլաս:
 63 Եւ ժամը վեցին ատեններն էր, ու բոլոր երկրին
 64 վրայ խաւար եղաւ մինչև իններորդ ժամը. և արեւը
 65 խաւարեցաւ, Ու տաճարին վարագոյրը մէջտեղէն
 66 պատռեցաւ. Եւ Յիսուս մեծ ձայնով աղաղակեց ու
 67 ըսաւ, Հայր, քու ձեռքդ կ'աւանդեմ իմ հոգիս. ու
 68 երբ զայս ըսաւ, հոգի տուաւ:
 69 Եւ հարիւրապետը եղած բանը տեսնելով՝ Աստու-
 70 ծոյ փառք տուաւ ու ըսաւ, Իրաւքնէ այս մարդը
 71 արդար էր: Եւ այս տեսարանը գիտելու համար
 72 ժողովուած բոլոր ըրազմութիւնները եղած բաները
 73 տեսնելով՝ կուրճեցին ու կը զարնէին ու ետ կը դառ-
 74 նային: Ամէն իր ճանչնողներն ալ հեռուն կայներ
 75 էին, նոյնպէս ալ այն կիները՝ որոնք իր ետեւէն եկեր
 76 էին Գալիլեայէ, ու կը տեսնէին այս բաները:
 77 Եւ ահա մարդ մը Յովսէփ անունով, որ խորհրդա-
 78 կան էր, ըսաւ ու արդար մարդ մը, (Ասիկա անոնց
 79 խորհուրդին ու դործին հաւանութիւն տուած չէր.)
 80 Հրեաներուն Արիմաթիա քաղաքէն, որ ինք ալ Աս-
 81 տուծոյ թագաւորութեանը կը սպասէր: Ասիկա Պի-
 82 ղատոսի գնաց, ու Յիսուս մարմինը խնդրեց: Եւ
 83 զանիկա խաչէ իջեցնելով՝ կաւառով փաթեց, ու
 84 քարէ փորուած գերեզմանի մը մէջ դրաւ, ուր բնաւ
 85 մէկը գրուած չէր: Եւ այն օրը ուրբաթ էր, ու շա-
 86 րաթը պիտի սկսէր:

- 55 Եւ անոր ետեւէն չափին այն կիները, որոնք իրեն
 56 հետ Գալիլեայէ երգած էին, որ տեսան գերեզմանը,
 և թէ ի՛նչպէս անոր մարմինը հա՛մ գրուեցաւ: Եւ
 դառնալով՝ խոնկեր ու իւղեր պատրաստեցին, և
 շարաթ օրը հանգստացան պատուիրանքին համեմատ:

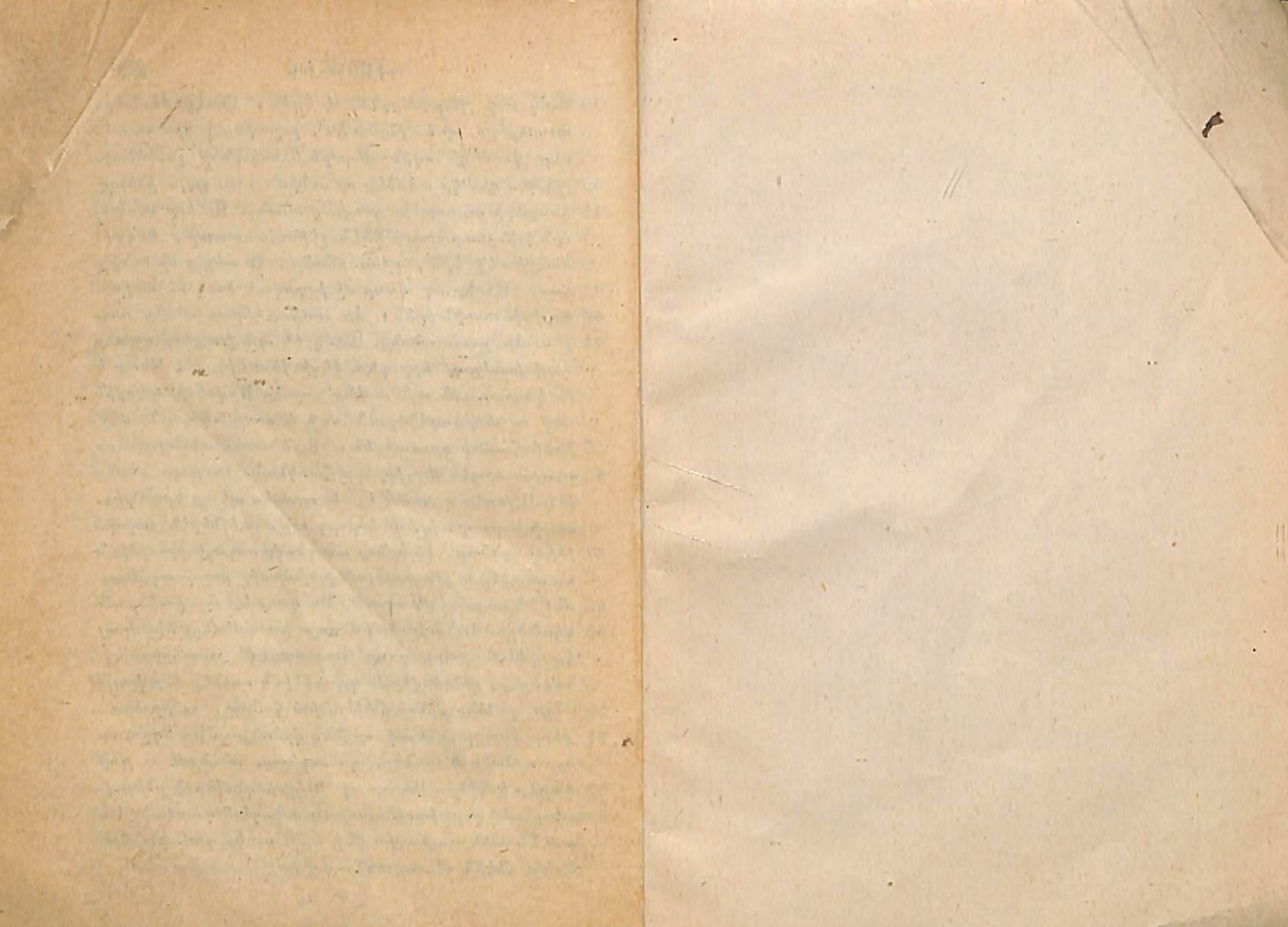
ԳԼ. ԻԴ

- 1 Ու մէկշաբթի օրը առառուանց շատ կանուխ գերեզ-
 մանը եկան, ու բերին այն խոնկերը զորոնք պատ-
 2 ըստեղ եին, և ուրիշ կիներ ալ անոնց հետ: Ու
 3 քարը գերեզմանէն մէկդի գլորուած գտան: Եւ ներս
 4 մտնելով՝ Տէր Յիսուսի մարմինը հա՛մ չգտան: Ու
 եղաւ որ երբ անոնք այս բանին համար տարակու-
 սանքի մէջ էին, ահա երկու մարդիկ լուսափայլ հան-
 5 գերձնելով հասան անոնց: Ու երբ վախով լեցուած՝
 եղեանին դէպի գետինը ծռեցին, ա՛յն հարթիւն ըսին
 անոնց, Ինչո՞ւ համար ողջը մեռելներուն հետ կը
 6 փնտուէք: Հոս չէ ան, հապա յարութիւն առաւ: Միտ-
 քերնիդ բերէք ի՛նչպէս խօսեցաւ ձեզի երբ գեռ Գալիլ-
 7 եայի մէջ էր, Ըսելով թէ Որդին մարդոյ պէտք էր որ
 մեղաւոր մարդոց ձեռքը մատնուի ու խաչ ելլէ, ու
 8 երրորդ օրը յարութիւն առնէ: Եւ միտքերին բե-
 9 ըին անոր խօսքերը: Ու գերեզմանէն դառնալով՝ այս
 ամէն բաները պատմեցին տառնրմէկին ու բոլոր ու-
 10 ըրչներուն: Եւ էին Մարիամ Մագդաղենացի ու
 Յովհաննա և Յակոբոսի մայրը Մարիամ, ու անոնց
 հետ ուրիշներ ալ, որոնք այս բաները առաքելայնե-
 11 ըուն պատմեցին: Եւ անոնց առջև ցնորական խօս-
 քեր երեւցաւ անոնց ցրուցածք, ու չէին հաւատար

- 12 անոնց: Բայց Վեռոս ելաւ վազեց դէպ ի գերեզմա-
 նը, ու ծռելով նայեցաւ և տեսաւ որ միայն կտաւ-
 ները կը կենային: ու գնաց՝ իր մոքին մէջ զարմա-
 նալով այն եղածին վրայ:
 13 Եւ ահա անոնցմէ երկուքը նոյն օրը գեղ մը կ'եր-
 թային, որ Երուսաղէմէ վաթառն տապարեզ հեռու
 14 էր, և անոր անունը Էմմաուս էր: Եւ անոնք կը խօ-
 սէին իրարու հետ այս բոլոր եղած անցքերուն վրա-
 15 յով: Ու եղաւ որ երբ անոնք կը խօսակցէին ու խոր-
 հըրդածութիւն կ'ընէին, Յիսուս ինք ալ մօտնալով
 16 անոնց հետ կ'երթար: Բայց անոնց աչքերը բռնուած
 17 էին, որպէս զի զինք չճանչան: Եւ ըսաւ անոնց,
 Ի՞նչ են այդ խօսքերը՝ որ քաշելով իրօրու հետ կը
 18 խօսակցիք, ու արամած ալ էք: Պատասխան տուաւ
 անոնք մէկը, որուն անունը Կղեովպոս էր, ու ըսաւ
 անոր, Դո՞ւն միայն Երուսաղէմի մէջ կը կենաւ, ու
 19 չես գիտեր թէ ինչե՛ր եղան հոն այս օրերս: Եւ ինք
 ըսաւ անոնց, Ի՞նչ անոնք ալ ըսին իրեն, Նազարէ-
 ցի Յիսուսի համար, որ Աստուծոյ և բոլոր Ժողովուր-
 20 ղին առջև գործով ու խօսքով զօրաւոր մարգարէ մը
 եղաւ: Ի՛նչպէս քահանայականները ու մեր իշխաննե-
 րը մահուան դատաստանի մօտանցին զանիկա և
 21 խաչը հանեցին: Իսկ մենք կը յուսայինք թէ անիկա
 էր որ Խորայէլը պիտի ազատէր: և այս ամէնուն վրայ
 22 այս երրորդ օրն է որ այս բաները եղան: Նոս մեր
 մէջէն մէկ քանի կիներ ալ մեզ զարմացուցին, որոնք
 23 առառուանց կանուխ գերեզմանը գացին, Ու անոր
 մարմինը չգտնելով՝ եկան ու ըսին թէ հրեշտակնե-
 րու տեսիլք ալ տեսան, որոնք ըսեր են թէ անիկա
 24 ողջ է: Եւ մերկններէն մէկ քանիներն ալ գերեզմա-

նը դառնին ու այնպէս դատն, ինչպէս այն կիները
 25 զրուցեցին, միայն թէ ղինք չտեսան։ Ան ալ ըսաւ
 անոնց, Ով անմիտներ ու թուլամիտներ, հաւատա-
 26 լու այն բոլոր բաններուն, զորոնք մարգարէները խո-
 27 ները կրել, և իր փառքը մանկել։ Ու սկսելով Մով-
 սէսէ և բոլոր մարգարէներէն, կը մեկնէր անոնց, ինչ
 28 որ իրեն համար բոլոր զիբբերուն մէջ գրուած էր։ Եւ
 մօտեցան այն գեղին ուր կ'երթային, ինք ալ կը
 29 թարս Բայց ստիպեցին ղինք ու ըսին, Մեր քով կե-
 ցիր, վասն զի իրէկունը մօտ է և օրը իջած է։ և մօտ-
 30 անոնց հետ կենալու։ Ու եղաւ որ երբ ինք անոնց
 հետ սեղան նստաւ, հաց առաւ, օրհնեց, ու կտրե-
 31 լով առաւ անոնց։ Այն ատեն անոնց աչքերը բաց-
 ուեցան ու ղինք ճանչցան, և ինք անոնցմէ աներե-
 32 լայն եղաւ։ Ու իրարու կ'ըսէին, Չէ՞ որ սիրտերնիս
 33 արդ ներսիդէն կը բարձրէր, երբ ինք մեզի հետ կը
 խօսէր ճամբուն մէջ, և զիբբերը կը մեկնէր մեզի։
 34 Ու երան նոյն ժամուն Երուսաղէմ դարձան, ու
 մեկտեղ ժողովաւ գտան տանները ու անոնց հետ
 35 եղողները։ Որոնք կ'ըսէին թէ Երուսղէմէ Տէրը յա-
 րութիւն առաւ, ու Սմանի երեւցաւ։ Եւ իրենք
 պատմեցին ինչ որ ճամբուն վրայ եղաւ, և թէ ինչ-
 36 պէս ինքզինք իրենց ճանչցուց հացը կտրած ատենը։
 37 Եւ քանի որ այս բանները կը խօսէին, Յիսուս ինք
 կայնեցաւ անոնց մէջուրը ու ըսաւ անոնց, Խաղա-
 38 զութիւն ձեզի։ Բայց անոնք զարհուրելով կը վախ-
 39 նային, ու կը կարծէին թէ ոգի մը կը տեսնեն։ Եւ
 ըսաւ անոնց, Ինչո՞ւ խռոված էք, և ինչո՞ւ սիրտեր-

39 նուղ մէջ խորհուրդներ կ'ելլեն։ Տեսէք ձեռքերս
 ու ոտքերս, որ ես ինքնա եմ, չօշափեցէք զիս ու տե-
 40 սէք, վասն զի ոգին մարմին և ոսկորներ չունենար,
 41 ինչպէս ղիս կը տեսնէք որ ունիմ։ Եւ զայս ըսելով
 42 ձեռքերը ու ոտքերը ցուցաւ անոնց։ Ու երբ տակա-
 լին ելէնք ուրախութենէն չէին հաւատար, և զար-
 43 մանքի մէջ էին, ըսաւ անոնց, Ուստիք մը ունի՞ք
 44 հոս։ Անոնք ալ կտոր մը խորոված ձուկ ու մեղրա-
 45 խորիսիս տուին իրեն։ Եւ առաւ կերաւ անոնց առ-
 46 ջեւ։ Եւ ըսաւ անոնց, Ատոնք են այն խօսքերը զորոնք
 ձեզի խօսեցայ երբ դեռ ձեզի հետ էի, թէ Պէտք է
 որ կատարուին այն ամէնը՝ որոնք Մովսէսի օրէնքին
 47 մէջ ու մարգարէներուն մէջ և սողմաններուն մէջ
 48 ինծի համար գրուած են։ Այն ատեն անոնց միտքը
 49 ըստեղծ օրպէս զի զիբբերը հասկնան. Եւ ըսաւ անոնց
 թէ Այսպէս գրուած է, և այսպէս պէտք էր Քրիս-
 50 տոսի չարչարուել, ու երբորդ օրը մեռէինք յարու-
 51 թիւն առնել։ Եւ անոր անունովը ապաշխարութիւն
 52 ու մեղքերու թողութիւն քարոզուել բոլոր ազգերու
 53 մէջ։ Երուսաղէմէ սկսած։ Ու դուք էք այս բաններուն
 54 մէջ։ Եւ ահա ես իմ Հօր խոստմունքը ձեզ վրայ
 55 կը դրկեմ։ Բայց դուք Երուսաղէմ քաղաքիս մէջ
 56 չեղէք, մինչև վերին զօրութիւն տեսնէք ձեր վրայ,
 57 Եւ զանոնք մինչև Բեթանիա հանեց, ու իր ձեռ-
 58 քերը վեր վերցնելով օրհնեց զանոնք։ Եւ եղաւ որ
 59 երբ զանոնք կ'օրհնէր, զատուեցաւ անոնցմէ ու վեր
 60 կ'ելլէր երկինք։ Անոնք ալ երկրպագութիւն բնեցով
 61 անոր՝ մեծ ուրախութեամբ Երուսաղէմ դարձան։ Եւ
 62 ամէն ատեն տաճարին մէջ էին, ու կը գովաւորէին
 63 և կ'օրհնէին զԱստուծոյ Ամէն

4P

904

31/1/1904

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0158424

3777